

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง
ความรู้เกี่ยวกับโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 2 ชั่วโมง

คำนำ

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 1 เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 ชั่วโมง ซึ่งเป็นเรื่องหนึ่งในชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย จำนวน 13 ชุด

ผู้จัดทำหวังว่าชุดการเรียนรู้นี้จะคงเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนในการนำไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

นางกัลยาณี ศรีขาว

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูผู้สอนควรศึกษาชุดการเรียนรู้ก่อนใช้ให้เข้าใจ
2. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือในการใช้ชุดการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนควรตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไข
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจทุกขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด
5. การสอนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 5.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 5.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 5.4 ขั้นขยายความรู้
 - 5.5 ขั้นประเมินผล
6. ขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม หากนักเรียนมีปัญหา ครูควรให้คำปรึกษาและการอภิปรายไม่ควรส่งเสียงดัง เพราะจะทำให้รบกวนกลุ่มอื่น

รายการอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้

1. คู่มือครู	จำนวน 1	ซอง
2. ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน	จำนวน 13	ชุด
แต่ละชุดประกอบด้วย		
2.1 บัตรคำสั่ง	จำนวน 1	ชุด
2.2 บัตรเนื้อหา	จำนวน 1	ชุด
2.3 บัตรคำถาม	จำนวน 1	ชุด
2.4 บัตรคำตอบ	จำนวน 1	ชุด
2.5 บัตรเฉลย	จำนวน 1	ชุด
2.6 บัตรใบงาน	จำนวน 1	ชุด
2.7 บัตรสรุป	จำนวน 1	ชุด
3. แผนผังการจัดชั้นเรียน	จำนวน 1	ชุด

แผนผังการจัดชั้นเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กระดานดำ

โต๊ะอุปกรณ์

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 4

กลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 7

กลุ่มที่ 8

กลุ่มที่ 9

กลุ่มที่ 10

สำรอง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เวลา 2 ชั่วโมง
 ทำการสอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ส.2.1.3 เข้าใจและปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานและวัฒนธรรมในจังหวัด ภาค และประเทศ
 รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญในวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับใน
 คุณค่าซึ่งกันและกัน

มาตรฐาน ส.4.2.2 เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น

มาตรฐาน ส.5.2.4 มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากแหล่งความรู้ใน
 ท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

โครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่ส่งเสริม
 ให้นักเรียนได้ศึกษาสิ่งต่างๆด้วยตนเอง โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และทักษะอื่น ๆ จาก
 แหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อตอบปัญหาข้อสงสัยและเพื่อให้ได้มาซึ่ง
 ความรู้หรือข้อค้นพบใหม่ ๆ

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3.2 เห็นคุณค่าและความสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา
 และวัฒนธรรมเพื่อนำไปใช้ในการศึกษาวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยได้

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 4.1 นักเรียนสามารถบอกความหมายของโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้
- 4.2 นักเรียนสามารถบอกประเภทโครงการได้ถูกต้อง
- 4.3 นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนในการทำโครงการได้ถูกต้อง
- 4.4 นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม
- 4.5 นักเรียนมีความสนใจในโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

5. สารการเรียนรู้

- 5.1 ความหมายของโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 5.2 ประเภทของโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 5.3 ขั้นตอนในการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1. ขั้นสร้างความสนใจ

6.1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

6.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

6.1.3 ครูผู้สอนนำตัวอย่างโครงการความรู้เกี่ยวกับโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่ทำสำเร็จแล้ว มาให้นักเรียนศึกษาแล้วครูและให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

6.1.3.1 จากตัวอย่างโครงการ นักเรียนเคยทำหรือไม่

6.1.3.2 โครงการนี้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งใด

6.1.3.3 นักเรียนมีความสนใจที่จะทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมหรือไม่

6.1.3.4 โครงการนี้จัดเป็นโครงการประเภทใด

6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา

6.2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่มโดยความสามารถ เก่ง ปานกลางและอ่อน กลุ่มละ 5 คน เลือกประธานและเลขานุการ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยครูช่วยดูแลแนะนำในการแบ่งหน้าที่ให้เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละคน

6.2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับชุดการเรียนรู้แบบโครงการ ชุดที่ 1 เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แล้วร่วมกันวางแผนเพื่อทำกิจกรรมตามตามขั้นตอนต่อไปนี้

6.2.2.1 อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม

6.2.2.2 นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้จากบัตรเนื้อหา เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงงาน
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป

6.3.1 นักเรียนอ่านคำถามในบัตรคำถาม

6.3.2 นักเรียนตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบของนักเรียน

6.3.3 ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย

6.3.4 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

6.3.5 นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งในบัตรใบงาน

6.3.6 นักเรียนแต่ละคนสรุปองค์ความรู้ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงงานสังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรมด้วยตนเองโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.4 ขั้นขยายความรู้

6.4.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มคัดเลือกตัวแทนเพื่อนำเสนอรายงานผลการทำกิจกรรม
หน้าชั้นเรียน ครูแนะนำให้สมาชิกกลุ่มอื่น ร่วมอภิปรายซักถาม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ร่วมกัน เสนอแนะให้การรายงานผลได้ถูกต้องตรงประเด็น

6.4.2 ครูผู้สอนมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละคนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมตัวอย่าง
โครงงานประเภทต่าง ๆ ในห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ตที่ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเขียนบันทึกลงใน
สมุดบันทึกของตนเอง

6.5 ขั้นประเมินผล

6.5.1 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงงานสังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม

6.5.2 ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ยังสงสัย

6.5.3 ครูตรวจบัตรใบงานและแบบทดสอบของนักเรียนแล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่
ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คะแนนในแบบบันทึกคะแนน

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน ชุดที่ 1 เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงงานสังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย

7.1.1.1 บัตรคำสั่ง

7.1.1.2 บัตรเนื้อหา

7.1.1.3 บัตรสรุป

7.1.1.4 บัตรคำถาม

7.1.1.5 บัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

7.1.1.6 บัตรเฉลย

7.1.1.7 บัตรใบงาน

7.1.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง โครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องสมุดโรงเรียน

7.2.2 เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ

8. การวัดผลและการประเมินผล

8.1 วิธีการวัด

8.1.1 การทดสอบ

8.1.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.1.3 การสังเกตการทำงานกลุ่ม

8.1.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

8.2.1 แบบทดสอบ

8.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน

8.2.3 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

8.2.4 แบบสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

8.3.1 การทดสอบ ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.3 การสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

9. กิจกรรมเสนอแนะ

แนะนำให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมในเรื่อง ตัวอย่างโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในห้องสมุดหรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตห้องเทคโนโลยีสารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชนโดยบันทึกผลการศึกษาลงในสมุดบันทึก เพื่อนำความรู้ที่ได้มาร่วมกันอภิปรายในคราวต่อไป

**ชุดการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**

บัตรคำสั่ง

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม
2. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. อ่านคำถามในบัตรคำถามแล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
5. นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามบัตรใบงาน
6. นักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรสรุป บัตรคำถาม และเก็บสื่อการเรียนรู้ทุกอย่างเข้าช่องให้เรียบร้อย

หมายเหตุ : ห้ามหยิบเอกสารชิ้นใดชิ้นหนึ่งไป ยกเว้นบัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

บัตรเนื้อหา

เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความหมายของโครงการงานความรู้เกี่ยวกับโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

โครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คือ การศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยนักเรียนจะต้องเป็นผู้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จากแหล่งเรียนรู้ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อตอบปัญหาข้อสงสัย ซึ่งจะมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำรวมทั้งให้คำปรึกษาในทุก ๆ เรื่องตั้งแต่การเลือกใช้อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ในการทดลอง การพานักเรียนไปปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องเพื่อให้การศึกษาค้นคว้านั้นบรรลุผลตามวัตถุประสงค์

กระบวนการวิทยาศาสตร์ที่นำมาใช้ในการศึกษาโครงการงาน

1. นักเรียนเกิดความสงสัย อยากรู้ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง (กำหนดปัญหา)
2. ให้ตอบปัญหาชั่วคราว (สมมติฐาน)
3. ออกแบบการทดลอง เพื่อพิสูจน์ข้อสงสัยว่าจริงหรือไม่
4. ทำการทดลอง ศึกษาค้นคว้าเพื่อสรุปผล
 - ถ้าได้คำตอบตรงคำถาม ก็ได้ความรู้ใหม่ที่ค้นพบ
 - ถ้าได้คำตอบ ไม่ตรงคำถาม ให้ตั้งสมมติฐานใหม่ ทดลองใหม่
5. นำผลที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

วิธีการอื่นๆ ที่นำมาใช้ในการศึกษาโครงการงาน เช่น

- สอบถามผู้รู้ในเรื่องที่สนใจในชุมชน เช่น การแกะหนังตะลุง จากนายอ้อม จันทร์ชุม
- เข้าร่วมกิจกรรมที่ตนเองสนใจจากสถานที่จริง เช่น ศึกษาประเพณีงานบุญเดือนสิบที่วัดศึกษาการแข่งโปงลางสะเปะในงานโปงลาง
- คิดทำสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ โดยศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ศึกษาความรู้จากหนังสือหลาย ๆ ประเภท เช่น วารสาร หนังสือพิมพ์ ตำราประเพณีไทยจากห้องสมุด
- รวบรวมความรู้จากอินเทอร์เน็ต
- สังเกตสิ่งๆ รอบตัว จัดบันทึกสิ่งที่พบเห็น

หลักการจัดกิจกรรมโครงการสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสามารถศึกษาข้อมูลได้ในท้องถิ่นของผู้เรียน โดยยึดหลักความเป็นจริง
2. เน้นการเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อฝึกให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น
3. คำนึงถึงความอิสระในการเลือกเรื่องที่จะทำโครงการตามความสนใจ

ประเภทของโครงการสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

แบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

1. โครงการประเภทสำรวจรวบรวมข้อมูล
2. โครงการประเภททดลอง
3. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์
4. โครงการประเภทการสร้างทฤษฎี

1. โครงการประเภทสำรวจรวบรวมข้อมูล

โครงการประเภทนี้ผู้ทำโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความรู้โดยการสำรวจและรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่แล้ว นำมาจัดจำแนกเป็นหมวดหมู่ โดยไม่มีการกำหนดตัวแปร แล้วนำความรู้มานำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ให้น่าสนใจ

โครงการประเภทนี้ จะมีมากในวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยเฉพาะเรื่องวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น

- ศึกษาตำนานของหมู่บ้านต่าง ๆ ในจังหวัดพัทลุง
- ศึกษาความเชื่อต่าง ๆ ในจังหวัดพัทลุง
- ศึกษาภาษาถิ่นที่ใช้โดยเปรียบเทียบกับภาษาราชการ
- ศึกษาประเพณีงานบุญเดือนสิบ
- ศึกษาอาชีพที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง
- ศึกษาประเพณีแข่งโพนชักพระ
- ศึกษาประเพณีการทำขวัญข้าว
- ศึกษาศิลปะการเชิดหนังตะลุง
- ศึกษาพิธีไหว้ครูด้านต่าง ๆ มวยไทย มโนราห์
- ศึกษาความรู้เรื่องต้นกล้วย

- ศึกษาความรู้เรื่องต้นมะขาม
- ศึกษาสมุนไพรไทยจากภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ศึกษาประเพณีการไหว้พระภูมิเจ้าที่
- ศึกษาอาหารพื้นบ้าน
- ศึกษาการแกะตัวหนังตะลุง
- ศึกษาการทำเตาอั้งล่อ
- ศึกษาภูมิปัญญาด้านการทำมันกุ้ง กุ้งแก้ว
- และอื่น ๆ

2. โครงการประเภททดลอง

โครงการประเภทนี้ ผู้เรียนต้องการศึกษาหาคำตอบของปัญหา หรือข้อสงสัย โดยการออกแบบทดลอง เพื่อหาคำตอบที่ต้องการ เมื่อตรวจสอบสมมติฐาน ที่ตั้งไว้แปรผล และสรุปผล การทำโครงการประเภททดลองนี้ในบางครั้งจำเป็นต้องทำการทดลองเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ก่อน เพื่อให้ได้ข้อมูลบางประการมาใช้ในการตัดสินใจ ในการกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ของการศึกษา กันคว่ำต่อไป

โครงการประเภททดลองนี้ เป็นโครงการที่ทำกันอย่างแพร่หลายในวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 5 ขั้นตอน คือ

- กำหนดปัญหา
- ตั้งสมมติฐาน
- ออกแบบทดลอง
- รวบรวมข้อมูล ทดลอง
- สรุปผล นำเสนอ

ในการทำโครงการประเภททดลอง ต้องมีการจัดการกับตัวแปรที่มีผลต่อการทดลองซึ่งมี 4 ชนิดคือ

1. ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ หมายถึงเหตุของการทดลองนั้น ๆ
2. ตัวแปรตาม เป็นผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงตัวแปรต้น
3. ตัวแปรควบคุม หมายถึงสิ่งที่ต้องควบคุมให้เหมือน ๆ กัน ถ้าไม่ควบคุมจะมีผลทำให้ตัวแปรตามเปลี่ยนแปลง
4. ตัวแปรแทรกซ้อน ซึ่งคล้ายตัวแปรควบคุม แต่บางครั้งเราควบคุมไม่ได้จึงมีผลแทรกซ้อน ทำให้การทดลองผิดไป แต่สามารถแก้ไขได้โดยการตัดข้อมูลที่ผิดพลาดทิ้งไป

โครงการประเภททดลองเหมาะสมสำหรับนักเรียนที่ศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เช่น ครูต้องการทดสอบว่าผลไม้ชนิดใดมีแป้งมาก ก็ให้นักเรียนศึกษาโดยวิธีโครงการ ส่วนในวิชาสังคม

ศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ก็สามารถศึกษาโดยบูรณาการกับวิชาวิทยาศาสตร์ได้ เช่น

- ทดลองเลี้ยงหนอนดั่งวิธีใหม่
- ทดลองเลี้ยงจิ้งหรีด วิธีใหม่
- ทดลองเพาะพันธุ์ปลา โดยการเปลี่ยนเพศเพื่อเศรษฐกิจ
- ทำขนมพื้นบ้านสูตรใหม่
- ทำอาหารพื้นบ้านสูตรใหม่
- สกัดสีย้อมผ้าแพรกหา สีใหม่ๆ จากพืช
- ทดลองนำพืชในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันเช่น การดับกลิ่นอับชื้นในรองเท้า การทำปุ๋ยจากพืช การกำจัดยุงด้วยพืช การรักษาโรคด้วยพืชสมุนไพรจากภูมิปัญญาชาวบ้าน

3. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์

โครงการประเภทนี้ในวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เรียนจะศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่แล้ว มาประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ ขึ้น โดยใช้เศษวัสดุเหลือใช้กับเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาทำสิ่งประดิษฐ์ที่ยังไม่เคยมีมาก่อนหรือปรับปรุง สิ่งที่มีอยู่แล้วให้ใช้งานได้ดีขึ้นกว่าเดิม เช่น

- ไม้ห่อกระป๋องจากวัสดุเหลือใช้
- เครื่องหั่นกล้วยฉาบยุคใหม่
- เครื่องมือจับสัตว์น้ำยุคใหม่
- สิ่งประดิษฐ์จากต้นมะขาม
- สิ่งประดิษฐ์จากต้นไผ่
- เครื่องช่วยเด็กหัดเดินจากไม้ไผ่
- เครื่องขุดมะพร้าวประหยัดพลังงาน
- เครื่องซักผ้าประหยัดพลังงาน
- สิ่งประดิษฐ์จากต้นมะพร้าว
- เรือลอยคลอง
- วาวยุคใหม่
- สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ จากวัสดุเหลือใช้

4. โครงการประเภทการสร้างทฤษฎี

ลักษณะโครงการประเภทนี้ เป็นโครงการที่อธิบายทฤษฎีเก่าในแนวใหม่ หรือสร้างทฤษฎีใหม่ ผู้ทำโครงการประเภทนี้ จะต้องมีความรู้เรื่องนั้น ๆ อย่างลึกซึ้ง จึงมีผู้สนใจทำโครงการประเภทนี้น้อยมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คุณค่าของการเรียน เรื่องวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยโครงการ คือ

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
2. ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน และร่วมกันอนุรักษ์สิ่งที่มีคุณค่าตลอดไป
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ กล้าแสดงออก
4. สร้างความสำนึก และความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า ในเรื่องที่สนใจ ได้ลึกซึ้งกว่าการเรียนในห้องเรียน
6. ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น
7. ทำให้ผู้เรียนมีความสุขกับการทำงานและเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
8. ผู้เรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น
9. ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครองมีโอกาสทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด
10. ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ซึ่งมีส่วนให้ความรู้กับผู้เรียนและเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ตัวมากที่สุด และให้ความรู้ได้อย่างหลากหลาย

ลักษณะของโครงการ

โครงการควรมีลักษณะเด่นดังนี้

1. เป็นเรื่องที่น่าสนใจ สงสัย ต้องการค้นหาคำตอบ
2. เป็นการเรียนรู้ที่มีกระบวนการ มีระบบ
3. เป็นการบูรณาการเรียนรู้อย่างบูรณาการ
4. นักเรียนใช้ความสามารถหลายด้าน
5. มีความสอดคล้องกับชีวิตจริง
6. มีการศึกษาอย่างลุ่มลึก ด้วยวิธีการและแหล่งข้อมูลอย่างหลากหลาย
7. เป็นการแสวงหาความรู้และสรุปความรู้ด้วยตนเอง

8. มีการนำเสนอโครงการด้วยวิธีที่เหมาะสมในด้านกระบวนการและผลงานที่ค้นพบ
9. สิ่งที่ค้นพบสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนการทำโครงการ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีการดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกเรื่องโครงการ
2. วางแผนการทำโครงการ
3. ขั้นปฏิบัติงาน
4. การเขียนรายงาน สรุปผลการศึกษา
5. การแสดงผลงาน
6. การวัดผลประเมินผล

1. การเลือกเรื่องโครงการ

ให้นักเรียนสำรวจเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชนของนักเรียน ชุมชนที่จะศึกษา ควรเป็นชุมชนใกล้บ้าน เพื่อความสะดวกในการเดินทาง ความปลอดภัยและเป็นการประหยัดรายจ่าย

เมื่อนักเรียนมีความสนใจ สงสัยหรืออยากรู้ เรื่องอะไร ควรตั้งชื่อเรื่องที่จะทำโครงการ ให้น่าสนใจ เช่น

- มหัศจรรย์เรื่องกล้วย
- กะลาเงินล้าน
- ผลิตภัณฑ์จากกุ้ง...ปากพะยูน
- ตะลุง...हररया
- ภาษาถิ่นน่าสนุก
- ตำนานเมืองลุง

2. วางแผนการทำโครงการ

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการวางแผนการทำโครงการร่วมกัน โดยเขียนเค้าโครงของโครงการ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างรัดกุม และรอบคอบ เช่น จะดำเนินการอย่างไร เก็บข้อมูลที่ไหน

เค้าโครงของโครงการ โดยทั่ว ๆ ไปเขียนขึ้นเพื่อเสนอแนวคิด แผนงาน และขั้นตอนของการทำโครงการ ซึ่งประกอบด้วย

1. ชื่อโครงการ
2. ชื่อผู้ทำโครงการ
3. ชื่อที่ปรึกษาโครงการ
4. ที่มาและความสำคัญซึ่งเป็นสิ่งจูงใจให้อยากทำโครงการ
5. จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
6. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า (ถ้ามี)
7. ระยะเวลา และสถานที่ในการศึกษาหรือแหล่งข้อมูลที่จะศึกษา
8. วิธีดำเนินการ
 - อุปกรณ์ที่ต้องใช้
 - วิธีการศึกษาจะศึกษาอย่างไร
9. แผนการปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอนในการทำโครงการ
10. ประโยชน์ที่ได้รับคาดว่าจะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง

3. ขั้นตอนปฏิบัติงาน

เมื่อเค้าโครงของโครงการผ่านความเห็นชอบของครูที่ปรึกษาโครงการแล้ว นักเรียนก็ปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้ เมื่อปฏิบัติจริง อาจเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมจากแผนงานที่วางไว้ก็ได้ ดังนี้

- ขั้นการศึกษาข้อมูล รวบรวมข้อมูล ควรรวบรวมจากแหล่งความรู้หลายแหล่งที่เกี่ยวข้อง เช่น สอบถามผู้รู้ ศึกษาสถานที่จริง ค้นจากหนังสือในห้องสมุด จากอินเทอร์เน็ต จากสิ่งที่คุณพบโดยการสังเกตเพื่อให้ได้รายละเอียดของโครงการให้มากที่สุด โดยเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้ทั้งหมดเพื่อหาข้อสรุปที่ถูกต้องและจัดลำดับข้อมูลใหม่ให้เป็นขั้นตอน ถ้าเป็นโครงการประเภททดลองก็ทำการทดลองจนได้ผลสรุปที่ถูกต้อง

- ขั้นทำผลงาน คือ การนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้ศึกษามาเรียบเรียงใหม่ เป็นขั้นตอน เป็นหนังสือเล่มเล็ก ซึ่งผู้อื่นสามารถศึกษาได้ ตลอดเวลา โดยใช้ความรู้ด้านศิลปะ และภาษาไทยจัดทำเป็นรูปเล่มให้น่าสนใจ

4. การเขียนรายงาน

การเขียนรายงาน ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจนซึ่งคล้ายกับการเขียนเค้าโครงของโครงการ แต่มีการเขียนผลการศึกษารายละเอียดต่าง ๆ กิตติกรรมประกาศ บทคัดย่อ เพิ่มเติม เช่น

1. ชื่อโครงการ
2. ชื่อผู้ทำโครงการ
3. ชื่อที่ปรึกษาโครงการ
4. บทคัดย่อ (บอกเรื่องย่อของโครงการ เรื่อง วัตถุประสงค์ วิธีการศึกษา สรุปผล)

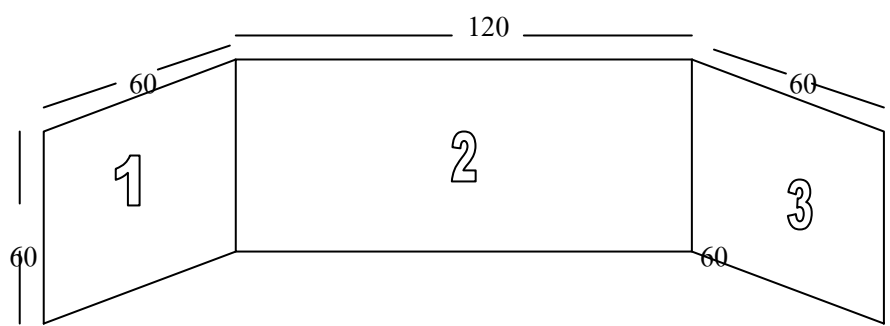
5. กิตติกรรมประกาศ (ขอบคุณผู้ช่วยเหลือ)
6. ที่มาและความสำคัญของการทำโครงการ
7. จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
8. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า (ถ้ามี)
9. ระยะเวลา และสถานที่ในการศึกษา
10. วิธีดำเนินการ
 - อุปกรณ์
 - วิธีดำเนินการ
11. แผนการปฏิบัติงาน
12. สรุปผลและข้อเสนอแนะ
13. เอกสารอ้างอิง

5. การแสดงผลงาน

การแสดงผลงานเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญมากสำหรับนักเรียนที่ทำโครงการ เพราะนักเรียนทุกกลุ่มในห้องได้นำความรู้ที่ตนเองได้ศึกษามาอย่างหลากหลาย มานำเสนอผลงานแก่เพื่อน ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกัน โดยมีวิธีการหลายวิธี เช่น การนำเสนอผลงานหน้าห้อง การจัดนิทรรศการ ซึ่งผลงานที่มานำเสนอ จะจัดทำเป็นสิ่งประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์ หนังสือเล่มเล็ก ส่วนขั้นตอนรายงานผลก็จัดทำในรูปแผนโครงการ ซึ่งมีรายละเอียดของขั้นตอนต่าง ๆ ครบถ้วน ส่วนในขั้นตอนการนำเสนอมีการรายงานตามหัวข้อที่ได้ศึกษามา หลังจากนำเสนอจบ จะมีการซักถามข้อสงสัย ผู้ทำโครงการจึงต้องศึกษาความรู้มาอย่างดี และควรอธิบายได้ชัดเจน

การทำแผนผังโครงการ

ใช้วัสดุหาง่ายราคาไม่แพง และสะดวกในการเก็บ เช่น ฟิวเจอร์บอร์ด กระดาษลังขนาดของแผนผังโครงการ ขนาดพอเหมาะ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน เท่า ๆ กัน

ถ้าเป็นแผนผังโครงการมาตรฐาน 1 มีขนาด กว้าง 60 ซม. ยาว 60 ซม.

2 มีขนาด กว้าง 60 ซม. ยาว 120 ซม.

3 มีขนาด กว้าง 60 ซม. ยาว 60 ซม.

เมื่อเตรียมแผนผังโครงการเสร็จ จึงนำผลการศึกษาค้นคว้าการเขียนรายงานมาจัดลงบนแผนผังโครงการ
ดังนี้

ส่วนที่ 1

- จัดซื้อโครงการ
- ผู้จัดทำโครงการ
- ครูที่ปรึกษา

ส่วนที่ 2

- ที่มาและความสำคัญ
- วัตถุประสงค์
- วิธีการดำเนินการ
- ผลที่ได้จากการศึกษา

ส่วนที่ 3

- สรุป และ อภิปรายผล
- ประโยชน์ที่ได้รับ
- เอกสารอ้างอิง

ส่วนด้านล่างของแผนโครงการจะมีเอกสาร หนังสือเล่มเล็ก รายงานโครงการ และอุปกรณ์หรือสิ่งประดิษฐ์ที่คิดค้นขึ้น นำมาจัดแสดงเพื่อให้ผู้อื่นศึกษา

6. การวัดผลประเมินผล

การประเมินผลการทำงาน จะประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการทำงาน ความร่วมมือ ความรับผิดชอบ ส่วนการประเมินผลงานด้านความรู้ ชิ้นงาน เมื่อทำงานเสร็จ โดยการซักถาม ตรวจสอบผลงาน หรือวิธีการอื่นๆ และควรให้นักเรียน เพื่อน ผู้ปกครอง และบุคคลอื่นที่มาเยี่ยมชมมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย

ส่วนนักเรียนควรประเมินผลว่า โครงการที่ทำบรรลุตามความมุ่งหมายที่ตั้งใจไว้หรือไม่

การบูรณาการโครงการสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

โครงการสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสามารถบูรณาการกับวิชาอื่นๆ ได้ทุกวิชาเช่น ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแสดงหนังตะลุง การรำโนราห์บูรณาการกับวิชาศิลปะ ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว การสานกระจูด การทอผ้า บูรณาการกับวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับภาษาถิ่น บูรณาการกับวิชาภาษาไทย ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องพืช ตามภูมิปัญญาท้องถิ่น และสมุนไพรด้านการนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน จะนำมาบูรณาการกับวิชาวิทยาศาสตร์ การศึกษาเรื่องลายผ้า ลายกระจูดในลักษณะรูปทรง การศึกษาวิธีทำว่านในเรื่องสมุนไพร มุม เส้นตรงเส้นโค้งก็บูรณาการกับวิชาคณิตศาสตร์ และสามารถบูรณาการกับวิชาภาษาต่างประเทศได้ทุกเรื่อง

บัตรคำถาม

เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. บอกความหมายของ โครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. บอกประเภทโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พร้อมทั้งอธิบายในแต่ละประเภทมาพอเข้าใจ
3. การศึกษาโครงการมีขั้นตอนอย่างไร
4. จงเปรียบเทียบโครงการประเภทสำรวจต่างจากโครงการประเภททดลองอย่างไร
5. ถ้านักเรียนจะทำโครงการจะศึกษาข้อมูลจากแหล่งใด

บัตรคำตอบ

เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิก 1..... 2.....
3..... 4.....
5..... 6.....

1. บอกความหมายของ โครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

.....
.....
.....
.....
.....

2. บอกประเภทโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พร้อมทั้งอธิบายในแต่ละประเภทมาพอเข้าใจ

2.1
.....
.....

2.2
.....
.....

2.3
.....
.....

2.4
.....
.....

3. การศึกษาโครงการมีขั้นตอนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. จงเปรียบเทียบโครงการประเภทสำรวจต่างจากโครงการประเภททดลองอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ถ้านักเรียนจะทำโครงการจะศึกษาข้อมูลจากแหล่งใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บัตรเฉลย

เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1. บอกความหมายของ โครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตอบ โครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คือ การศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยที่นักเรียนจะต้องเป็นผู้ที่ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จากแหล่งเรียนรู้ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อตอบปัญหาข้อสงสัย ซึ่งจะมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำรวมทั้งให้คำปรึกษาในทุก ๆ เรื่องตั้งแต่การเลือกใช้อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ในการทดลอง การพานักเรียนไปปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องเพื่อให้การศึกษาค้นคว้านั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์

2. บอกประเภทโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พร้อมทั้งอธิบายในแต่ละประเภทมาพอเข้าใจ

ตอบ ประเภทของโครงการงาน

โครงการงาน อาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. โครงการงานประเภทสำรวจ เป็นการศึกษารวบรวมปัญหาจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อศึกษาหาความรู้ที่มีอยู่ในธรรมชาติ โดยใช้วิธีสำรวจและรวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำให้เป็นระบบระเบียบและสื่อความหมาย แล้วนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ตาราง กราฟ แผนภูมิ และคำอธิบายประกอบ

2. โครงการงานประเภททดลอง เป็นการศึกษาหาคำตอบของปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยการออกแบบการทดลอง และดำเนินการทดลอง ลักษณะสำคัญของโครงการงานประเภทนี้คือ การออกแบบการทดลอง เพื่อศึกษาผลของตัวแปรที่มีต่อตัวแปรอีกตัวหนึ่งที่ต้องการศึกษา โดยควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อตัวแปรที่ต้องการศึกษาไว้

3. โครงการงานประเภทพัฒนาหรือการประดิษฐ์ เป็นการพัฒนาหรือประดิษฐ์ หรือการสร้างอุปกรณ์ หรือเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อประโยชน์ใช้สอย โดยการประยุกต์ทฤษฎี หรือหลักการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพัฒนาหรือการประดิษฐ์ดังกล่าว อาจเป็นการประดิษฐ์สิ่งใหม่ หรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงของเดิมที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นก็ได้ หรืออาจเป็นการเสนอแบบจำลองทางความคิดเพื่อแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งก็ได้

4. โครงการงานประเภทการสร้างทฤษฎีหรือการอธิบาย เป็นโครงการที่เสนอทฤษฎีหรือคำอธิบายสิ่งต่าง ๆ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นแนวคิดใหม่ ๆ โดยมีหลักการทางวิทยาศาสตร์หรือทฤษฎีอื่น ตลอดจนข้อมูลต่าง ๆ สนับสนุน ทฤษฎีหรือคำอธิบายดังกล่าวอาจใหม่ หรือขัดแย้งหรือ

ขยายแนวความคิด หรือคำอธิบายเดิมที่มีผู้ให้ไว้ก่อนแล้วก็ได้ อาจเป็นการอธิบาย ปรากฏการณ์เก่าในแนวใหม่ อาจเสนอในรูปของคำอธิบาย สูตร หรือสมการก็ได้ แต่จะต้องมีข้อมูลหรือทฤษฎีอื่นมาสนับสนุนอ้างอิง

3. การศึกษาโครงการมีขั้นตอนอย่างไร

ตอบ ขั้นตอนในการทำโครงการ

ขั้นตอนในการทำโครงการไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การค้นหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องที่จะทำการศึกษา

ขั้นตอนนี้ นับว่าเป็นขั้นตอนสำคัญและยากที่สุดซึ่งกว่าที่นักเรียนจะคิดได้นั้นค่อนข้างยาก เพราะการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ไม่ได้ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้คิดเป็นแต่เป็นผู้ทำตามเท่านั้น แม้แต่การทดลองทางวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนก็มีน้อยมาก นักเรียนขาดโอกาสในการคิดทั้ง ๆ ที่ความสามารถในการคิดของเด็กมีมากมาย เพียงแต่หากได้มีการฝึกอย่างเป็นระบบ ความคิดซึ่งค่อนข้างจะกระฉับกระเฉงของเด็ก ๆ ก็จะนำมาสู่แว่นแสบที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ดังนั้นก่อนที่จะฝึกให้นักเรียนค้นหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องครูจำเป็นต้องฝึกให้นักเรียนคิดเป็นเสียก่อนโดยการนำสิ่งที่นักเรียนสนใจหรืออยากรู้ อยากเห็น ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนหรือไม่ก็ได้มาตั้งคำถาม

2. การวางแผนในการทำโครงการ

เป็นขั้นตอนในการเขียนแผนงานซึ่งต้องคิดไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอย่างไร โดยการเขียนเป็นโครงร่างหรือเค้าโครงเสนออาจารย์ที่ปรึกษาหรือครูที่เล็งเห็นว่าสมควรจะดำเนินการเป็นขั้นตอนอย่างไร หรือเป็นการกำหนดแผนงานอย่างคร่าว ๆ เพื่อให้เข้าใจถึงการทำงานอย่างเป็นลำดับไม่สับสน

3. ขั้นปฏิบัติงาน

เป็นการดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้แล้ว โดยการปฏิบัติตามขั้นตอนที่เขียนไว้ในโครงร่างหรือเค้าโครงที่ผ่านการเห็นชอบจากครูที่ปรึกษาหรืออาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ทั้งนี้การปฏิบัติดังกล่าวขึ้นอยู่กับประเภทของการทำโครงการ ถ้าเป็นโครงการประเภททดลองควรตรวจสอบผลการทดลองโดยการทำการทดลองซ้ำอีกเพื่อให้ได้ผลที่แน่นอน เมื่อทำการทดลองไปตามขั้นตอนและผลของข้อมูลจากการวิเคราะห์แล้วผู้ทำโครงการจะต้องทำการแปลผลและสรุปผลการทดลองด้วย พร้อมกับอภิปรายผลของการศึกษาค้นคว้า หากไม่ตรงกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ก่อนทำการทดลองให้บอกเหตุผลด้วยว่าเหตุใดจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานนั้น เพื่อจะได้รู้ว่ามีข้อบกพร่องอะไร และผิดพลาดตรงกระบวนการใด

4. การเขียนรายงาน

เป็นการเสนอผลจากการศึกษาค้นคว้าในรูปแบบของการรายงานเป็นเอกสารเพื่อขยายผลให้ผู้อื่นทราบว่าสิ่งที่เราทำการศึกษานั้นมีผลเป็นอย่างไรบ้าง วิธีการเขียนรายงานจะมีลักษณะหรือมีแนวทางในการเขียนแบบเดียวกับการเขียนรายงานผลการวิจัย

5. การนำเสนอผลงาน

จัดเตรียมผลงานที่จะนำเสนอต่อชุมชนโดยประชุมตกลงกันเสียก่อนในเรื่องของรูปแบบของแผนโครงการ หัวข้อสำคัญที่จะนำเสนอ การเขียนข้อความที่จะติดในแผนโครงการ กระบวนการหรือขั้นตอนในการทำโครงการ การแสดงผลงานอาจจะจัดในรูปนิทรรศการ หรือรายงานปากเปล่าโดยนำแผนโครงการมานำเสนอไปพร้อมกันด้วย หรือเป็นการจัดประกวดบนเวทีให้เด็ก ๆ ได้มีโอกาสแสดงผลงานพร้อมกับเสนอผลงานด้วยแผ่นใสหรืออธิบายประกอบสไลด์หรือวีดีโอ ไม่ว่าจะเป็นการจัดประกวดเป็นการภายในโรงเรียนหรือจะส่งประกวดระดับประเทศก็เพื่อให้ นักเรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานของตนเองมิได้มุ่งหวังให้มีการแข่งขันเพื่อชิงรางวัล ทั้งหลายเหล่านี้เป็นผลพลอยได้ไม่ใช่จุดประสงค์หลักของการทำโครงการ

4. จงเปรียบเทียบโครงการประเภทสำรวจต่างจากโครงการประเภททดลองอย่างไร

ตอบ โครงการประเภทสำรวจ เป็นการศึกษารวบรวมปัญหาจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อศึกษาหาความรู้ที่มีอยู่ในธรรมชาติ โดยใช้วิธีสำรวจและรวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำให้เป็นระบบระเบียบและสื่อความหมาย แล้วนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ตาราง กราฟ แผนภูมิ และคำอธิบายประกอบส่วนโครงการประเภททดลอง เป็นการศึกษาหาคำตอบของปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยการออกแบบการทดลอง และดำเนินการทดลอง ลักษณะสำคัญของโครงการประเภทนี้คือ การออกแบบการทดลอง เพื่อศึกษาผลของตัวแปรที่มีต่อตัวแปรอีกตัวหนึ่งที่ต้องการศึกษา โดยควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อตัวแปรที่ต้องการศึกษาไว้

5. ถ้านักเรียนจะทำโครงการจะศึกษาข้อมูลจากแหล่งใด

ตอบ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต หรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เป็นต้น

บัตรใบงาน

เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หลังจากที่ได้ศึกษาจากบัตรเนื้อหา

ชื่อกลุ่ม.....

บัตรสรุป

เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

โครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คือ การศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยที่นักเรียนจะต้องเป็นผู้ที่ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จากแหล่งเรียนรู้ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อตอบปัญหาข้อสงสัย

ประเภทของโครงการ

โครงการ แบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. โครงการประเภทสำรวจ
2. โครงการประเภททดลอง
3. โครงการประเภทพัฒนาหรือการประดิษฐ์
4. โครงการประเภทการสร้างทฤษฎีหรือการอธิบาย

ขั้นตอนในการทำโครงการมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การค้นหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องที่จะทำการศึกษา
2. การวางแผนในการทำโครงการ
3. การปฏิบัติงาน
4. การเขียนรายงาน
5. การนำเสนอผลงาน

แบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 1
เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คำชี้แจง

☞ แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 15 นาที

☞ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนข้อตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ

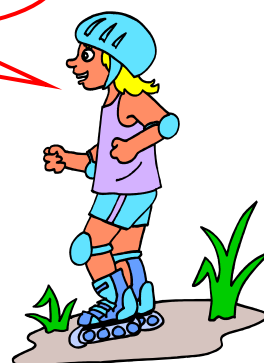
1. การเลือกหัวข้อโครงงานที่ดีควรพิจารณาจากข้อใดต่อไปนี้ ก. ครูเป็นผู้กำหนดให้ ข. เลียนแบบโครงงานคนอื่น ค. เป็นเรื่องที่ตนเองสนใจและทำได้ ง. ตามหนังสือเรียน 2. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>หลักการทำให้โครงงานสิ่งประดิษฐ์ ก. ลอกเลียนแบบของเดิม ข. ปรับปรุงของเดิมให้ดีขึ้น ค. ประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ ง. พัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้สอย 3. ถ้านักเรียนจะทำโครงงานเกี่ยวกับวัฒนธรรมในจังหวัดพัทลุงควรเลือกทำโครงงานประเภทใด ก. โครงงานประเภททดลอง ข. โครงงานประเภทสำรวจ ค. โครงงานประเภทสิ่งประดิษฐ์ ง. โครงงานประเภททฤษฎี	4. ขั้นตอนใดมีความสำคัญในการทำโครงงานมากที่สุด ก. กำหนดปัญหา ข. การเขียนรายงาน ค. ออกแบบการทดลอง ง. ลงมือปฏิบัติ 5. การทำโครงงานเกี่ยวข้องกับทักษะวิชาใดมากที่สุด ก. คณิตศาสตร์ ข. วิทยาศาสตร์ ค. ภาษาต่างประเทศ ง. ศิลปะ 6. ข้อใด<u>ไม่</u>สัมพันธ์กับหลักการทำให้โครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ก. เป็นการศึกษาเรื่องที่สนใจ ข. เป็นการศึกษาเพื่อค้นพบความรู้ใหม่ ค. เป็นการศึกษาโดยอาศัยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ง. เป็นการศึกษาเรื่องราวโดยเลียนแบบผู้อื่น
--	--

7. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมน้อยที่สุดคือข้อใด ก. ตัวนักเรียนเอง ข. สมาชิกกลุ่มอื่น ค. สมาชิกในกลุ่ม ง. ครูที่ปรึกษา 8. การศึกษาด้านประเพณีสัมพันธ์กับการทำโครงการในข้อใดมากที่สุด ก. สอบถามผู้รู้ ข. รวบรวมข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ค. เข้าร่วมกิจกรรมตามสถานที่จริง ง. ศึกษาความรู้จากหนังสือ	9. ข้อใดไม่ใช่หลักการการจัดกิจกรรมโครงการ ก. เน้นการศึกษาเรื่องราววัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ข. เน้นการเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ค. เน้นการศึกษาโครงการตามความสนใจ ง. เน้นการส่งเข้าประกวด 10. โครงการประเภทรวบรวมข้อมูลต่างจากโครงการประเภททดลองอย่างไร ก. การสังเกต ข. การจัดกระทำข้อมูล ค. การกำหนดตัวแปร เพื่อทดลอง ง. การสรุปผลการศึกษา
---	---

เฉลยคำตอบแบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 1
(สำหรับครู)

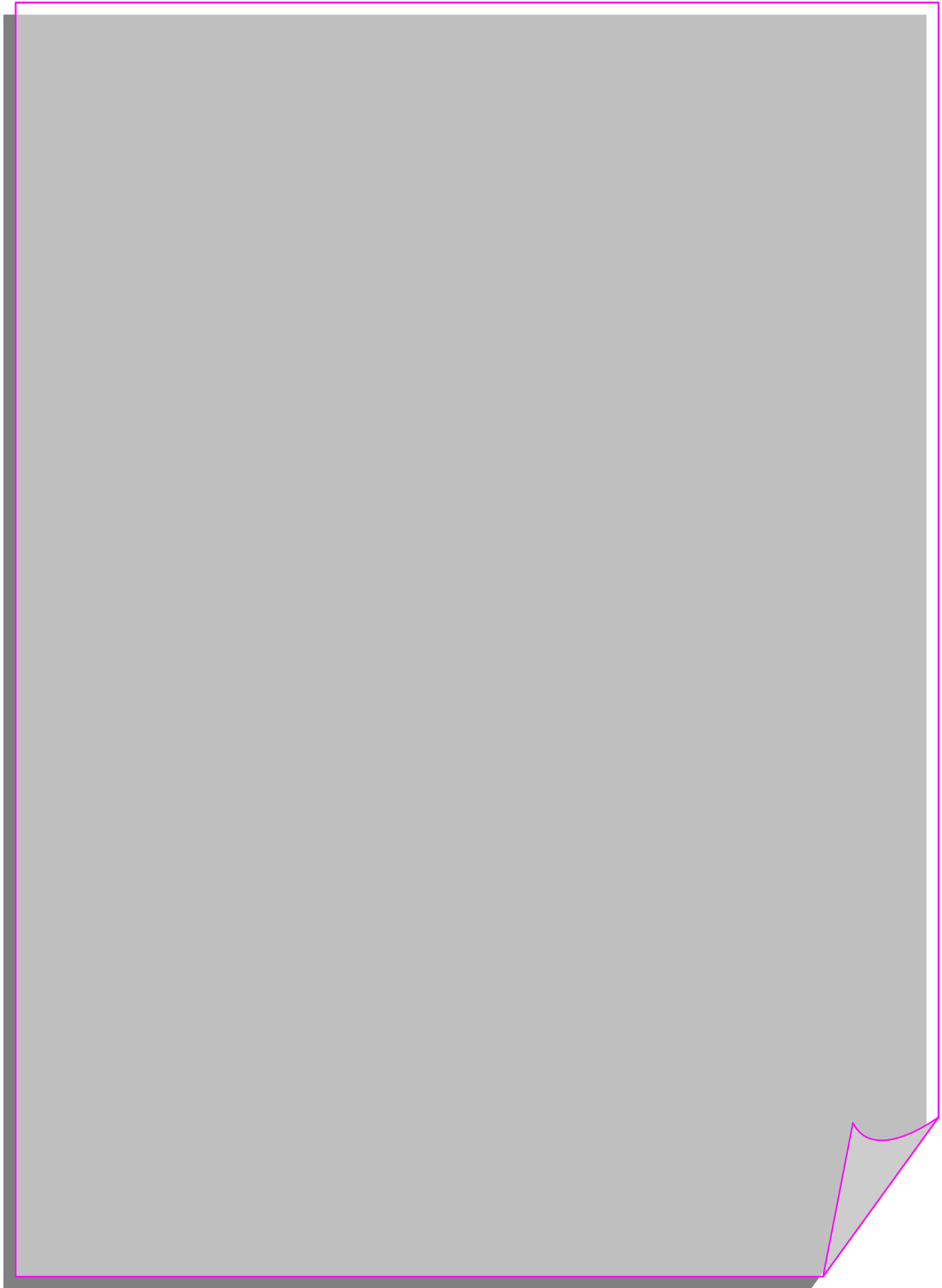
1. ค	2. ก	3. ข	4. ก	5. ข
6. ง	7. ข	8. ค	9. ง	10. ค

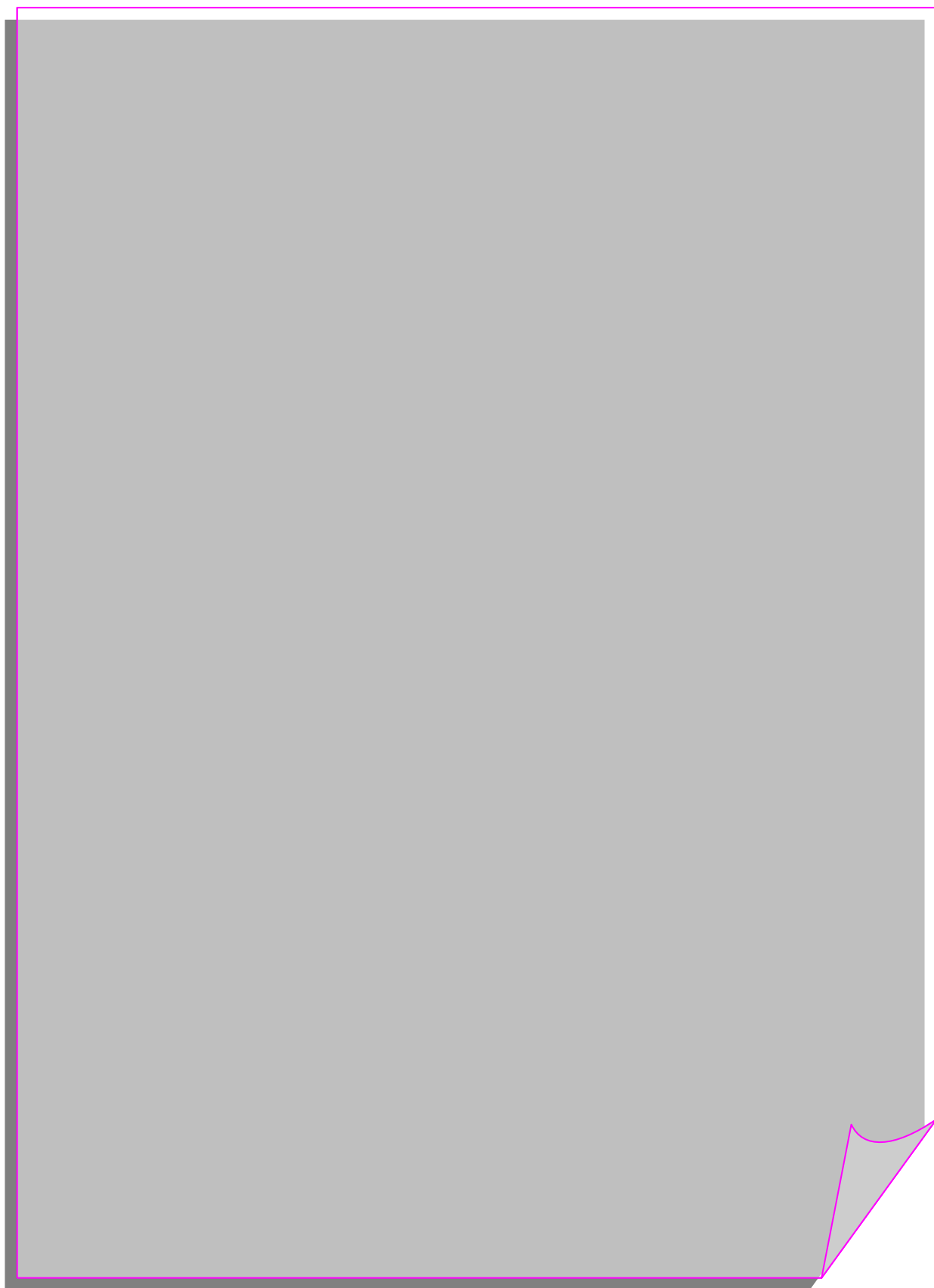

**คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

เรื่อง
การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

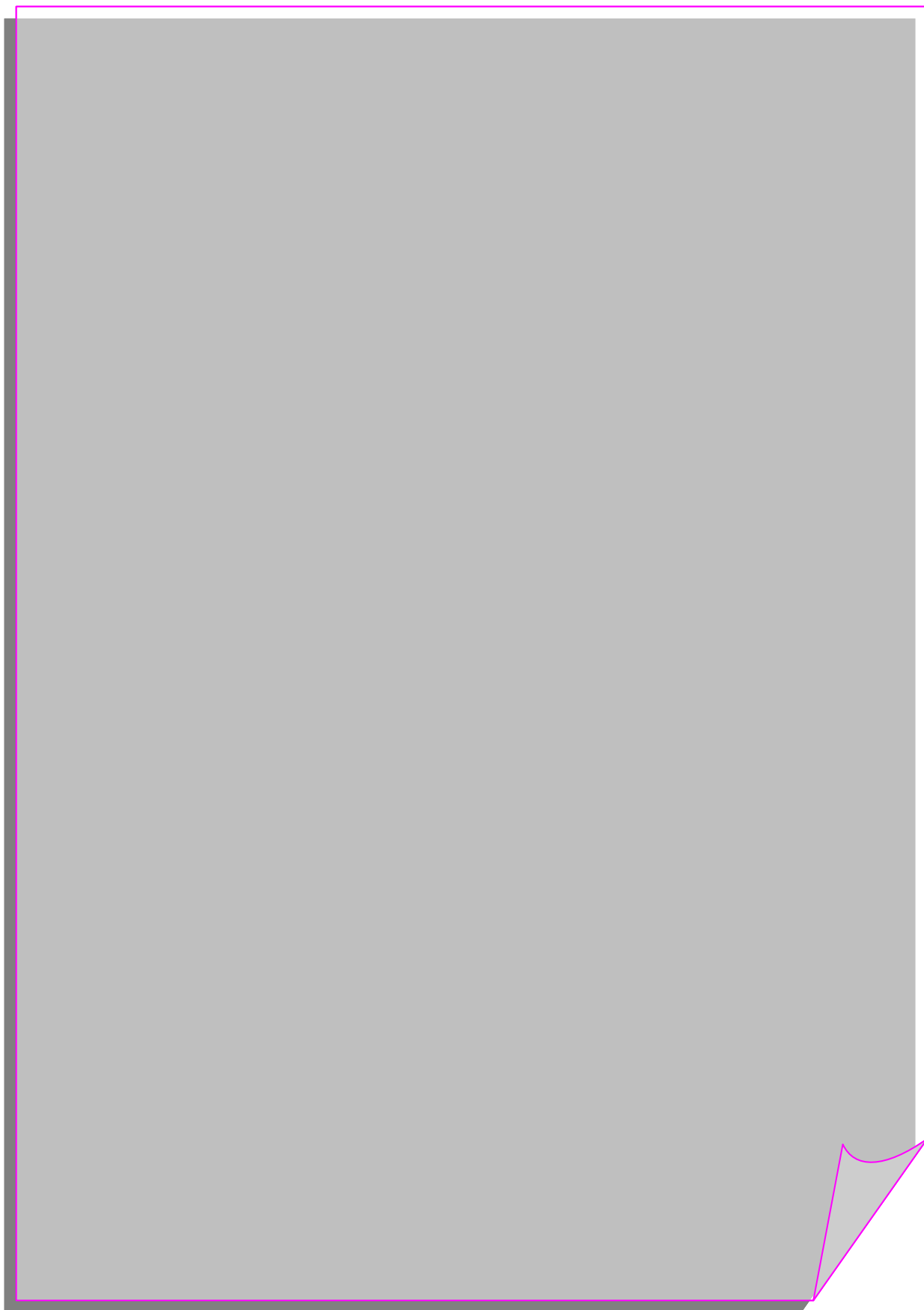
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 1 ชั่วโมง

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูผู้สอนควรศึกษาชุดการเรียนรู้ก่อนใช้ให้เข้าใจ
2. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือในการใช้ชุดการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนควรตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไข
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจทุกขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด
5. การสอนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 5.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 5.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 5.4 ขั้นขยายความรู้
 - 5.5 ขั้นประเมินผล
6. ขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม หากนักเรียนมีปัญหา ครูควรให้คำปรึกษาและการอภิปรายไม่ควรส่งเสียงดัง เพราะจะทำให้รบกวนกลุ่มอื่น

แผนผังการจัดชั้นเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กระดานดำ

โต๊ะครู

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 4

กลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 7

กลุ่มที่ 8

กลุ่มที่ 9

กลุ่มที่ 10

สำรอง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงงานสังคม

ศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา 1 ชั่วโมง

ทำการสอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ส.2.1.3 เข้าใจและปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานและวัฒนธรรมในจังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญในวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับในคุณค่าซึ่งกันและกัน

มาตรฐาน ส.4.2.2 เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น

มาตรฐาน ส.5.2.4 มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องที่จะทำโครงงาน เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการทำโครงงาน ซึ่งนักเรียนจะต้องเป็นผู้คิดและเลือกหัวข้อเรื่องด้วยตนเอง โดยทั่วไปมักจะได้มาจากปัญหา คำถามหรือความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของนักเรียนเอง

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.1 มีความรู้ความเข้าใจในการคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงงานเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีไทยและภูมิปัญญาไทย

3.2 ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น

3.3 เห็นความสำคัญของการใช้ทักษะกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงานในการคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงงานเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 4.1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 4.2 นักเรียนสามารถคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงการได้
- 4.3 นักเรียนสามารถระบุปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงการในการทำโครงการได้ถูกต้อง
- 4.4 นักเรียนสามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้
- 4.5 นักเรียนเห็นความสำคัญในการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

5. สารการเรียนรู้

การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1. ขั้นสร้างความสนใจ

6.1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

6.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

6.1.3 ทบทวนความรู้เดิมในเรื่องโครงการความรู้เกี่ยวกับโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในประเด็นต่อไปนี้

6.1.3.1 โครงการมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

6.1.3.2 โครงการมีกี่ขั้นตอน อะไรบ้าง

6.1.3.3 การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงการ อยู่ในขั้นตอนใด

6.1.3.4 หัวข้อเรื่องโครงการที่นักเรียนเคยศึกษามีเรื่องอะไรบ้าง

6.1.3.5 นักเรียนสนใจจะศึกษาโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในหัวข้อใดบ้าง

6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา

6.2.1 นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิม) รับชุดการเรียนรู้แบบโครงการชุดที่ 2 เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงการ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แล้วร่วมกันวางแผนเพื่อทำกิจกรรมตามขั้นตอนต่อไปนี้

6.2.1.1 อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม

6.2.1.2 นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้จากบัตรเนื้อหา เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.3 ชั้นอภิปรายและลงข้อสรุป

- 6.3.1 นักเรียนอ่านคำถามในบัตรคำถาม
- 6.3.2 ตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบของนักเรียน
- 6.3.3 ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย
- 6.3.4 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป
- 6.3.5 นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งในบัตรใบงาน
- 6.3.6 นักเรียนแต่ละคนสรุปองค์ความรู้ เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่อง
โครงการ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยตนเองโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึก
ของตนเอง

6.4 ขยายความรู้

- 6.4.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มคัดเลือกตัวแทนเพื่อนำเสนอรายงานผลการทำกิจกรรม
หน้าชั้นเรียน ครูแนะนำให้สมาชิกกลุ่มอื่น ร่วมอภิปรายซักถาม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ร่วมกัน เสนอแนะให้การรายงานผลได้ถูกต้องตรงประเด็น
- 6.4.2 ครูผู้สอนมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละคนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับ
ตัวอย่างโครงการและการวิเคราะห์โครงการในห้องสมุดหรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยี
สารสนเทศโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.5 ชั้นประเมินผล

- 6.5.1 ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ยังสงสัย
- 6.5.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่อง
โครงการ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 6.5.3 ครูตรวจบัตรใบงานและแบบทดสอบของนักเรียนแล้วร่วมกันเฉลยคำตอบ
ที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คะแนนในแบบบันทึกคะแนน

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

- 7.1.1 ชุดการเรียนรู้แบบโครงการ ชุดที่ 2 เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่อง
โครงการ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย
 - 7.1.1.1 บัตรคำสั่ง
 - 7.1.1.2 บัตรเนื้อหา
 - 7.1.1.3 บัตรสรุป
 - 7.1.1.4 บัตรคำถาม
 - 7.1.1.5 บัตรคำตอบสำหรับนักเรียน
 - 7.1.1.6 บัตรเฉลย

7.1.1.7 บัตรใบงาน

7.1.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงการ
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องสมุดโรงเรียน

7.2.2 เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ

8. การวัดผลและการประเมินผล

8.1 วิธีการวัด

8.1.1 การทดสอบ

8.1.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

8.1.3 การสังเกตการทำงานกลุ่ม

8.1.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

8.2.1 แบบทดสอบ

8.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้

8.2.3 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

8.2.4 แบบสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

8.3.1 การทดสอบ ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.3 การสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

9. กิจกรรมเสนอแนะ

แนะนำให้ให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติม เรื่อง ตัวอย่างโครงการและการวิเคราะห์โครงการ
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในห้องสมุดหรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยี
สารสนเทศหรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชนโดยบันทึกผลการศึกษาลงในสมุดบันทึก เพื่อนำความรู้ที่ได้มา
ร่วมกันอภิปรายในคราวต่อไป

ชุดการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

บัตรคำสั่ง

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม
2. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. อ่านคำถามในบัตรคำถามแล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
5. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามบัตรใบงาน
6. นักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรสรุป บัตรคำถาม และเก็บสื่อการเรียนรู้ทุกอย่างเข้าช่องให้เรียบร้อย

หมายเหตุ : ห้ามหยิบเอกสารชิ้นใดชิ้นหนึ่งไป ยกเว้นบัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

บัตรเนื้อหา
เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงการ
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การคิดหรือเลือกหัวข้อเรื่องเพื่อทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เกิดขึ้นจากความสนใจของนักเรียนที่จะศึกษาโดยได้แนวคิดมาจากแหล่งต่าง ๆ เช่น การอ่านหนังสือ การเข้าชมสถานที่ต่างๆ การฟังการบรรยายทางวิชาการ การเรียนการสอนในชั้นเรียน การทำงานอดิเรก การเข้าชมนิทรรศการหรือการประกวดโครงการ การศึกษาโครงการที่ผู้อื่นทำไว้ การสนทนาพูดคุยกัน การสังเกตปรากฏการณ์ต่าง ๆ รอบตัว

หัวข้อเรื่องที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. คิดจากปัญหา คำถาม หรือสิ่งที่อยากรู้
2. มีความชัดเจน เจาะจงหรือบ่งชี้ว่าจะศึกษาเรื่องใด
3. มีความแปลกใหม่ที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์
4. เป็นเรื่องที่มีคุณค่า ผลที่ได้จากการศึกษาเป็นประโยชน์
5. เป็นเรื่องที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมที่จะทำ คือ นักเรียนมีความรู้ และทักษะ

เพียงพอ มีแหล่งความรู้เพียงพอ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นได้ มีเวลาเพียงพอที่จะทำ มีอาจารย์หรือผู้ทรงคุณวุฒิรับเป็นที่ปรึกษา มีความปลอดภัย และมีงบประมาณเพียงพอ

ตัวอย่างหัวข้อเรื่อง

- บันทึกความทรงจำรักษ์เมืองลุง : เรียนรู้คู่สุขสนุกกับการท่องเที่ยว
- นวดแผนโบราณสืบสานการนวดไทย
- ศึกษาอาชีพที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง
- ศึกษาศิลปะการเชิดหนังตะลุง
- การเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาเก
- ศึกษาตำนานของหมู่บ้านต่างๆในจังหวัดพัทลุง
- ศึกษาความเชื่อด้านต่าง ๆ ในจังหวัดพัทลุง
- ศึกษาภาษาถิ่นที่ใช้โดยเปรียบเทียบกับภาษาราชการ
- ศึกษาประเพณีงานบุญเดือนสิบ
- ศึกษาประเพณีแข่งโพนชักพระ
- ศึกษาประเพณีการทำขวัญข้าว

- ศึกษาศิลปะการเชิดหนังตะลุง
- ศึกษาพิธีไหว้ครูด้านต่าง ๆ เช่น มวยไทย มโนราห์
- ศึกษาความรู้เรื่องคันกล้าย
- ศึกษาความรู้เรื่องคันมะขาม
- ทดลองเลี้ยงหนอนด้วงวิธีใหม่
- ทดลองเลี้ยงจิ้งหรีดวิธีใหม่
- ทดลองเพาะพันธุ์ปลา โดยการเปลี่ยนเพศเพื่อเศรษฐกิจ
- ไม้ห่อกระท้อนจากวัสดุเหลือใช้
- เครื่องหั่นกล้วยฉาบยุคใหม่
- เครื่องจับสัตว์น้ำยุคใหม่
- สิ่งประดิษฐ์จากคันมะขาม
- สิ่งประดิษฐ์จากคันไผ่

บัตรคำถาม

**เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงการ
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนมีวิธีการคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องในการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อย่างไร
2. หัวข้อเรื่องในการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร
3. นักเรียนมีความสนใจที่จะทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองในเรื่องใดบ้าง

บัตรคำตอบ
เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่อง
โครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิก 1..... 2.....
 3..... 4.....
 5.....

1. นักเรียนมีวิธีการคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องในการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. หัวข้อเรื่องในการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนมีความสนใจที่จะทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

บัตรเฉลย

**เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงการ
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**

1. นักเรียนมีวิธีการคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องในการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อย่างไร

ตอบ เป็นเรื่องที่เลือกจากความสนใจของตนเอง

2. หัวข้อเรื่องในการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร

ตอบ

1. คิดจากปัญหา คำถาม หรือสิ่งที่อยากรู้
2. มีความชัดเจน เจาะจงหรือบ่งชี้ว่าจะศึกษาเรื่องใด
3. มีความแปลกใหม่ที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์
4. เป็นเรื่องที่มีคุณค่า ผลที่ได้จากการศึกษาเป็นประโยชน์
5. เป็นเรื่องที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมที่จะทำ คือ นักเรียนมีความรู้ และทักษะเพียงพอ มีแหล่งความรู้เพียงพอ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นได้ มีเวลาเพียงพอที่จะทำ มีอาจารย์หรือผู้ทรงคุณวุฒิรับเป็นที่ปรึกษา มีความปลอดภัย และมีงบประมาณเพียงพอ

3. นักเรียนมีความสนใจที่จะทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองในเรื่องใดบ้าง

ตอบ ขึ้นอยู่กับคำตอบของนักเรียน

บัตรใบงาน
เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่อง โครงการงาน
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คำสั่ง ให้นักเรียนช่วยกันศึกษาและรวบรวมตัวอย่างโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จากหนังสือ วารสาร อินเทอร์เน็ต หรือแหล่งอื่นๆ จำนวน 2 เรื่อง

ที่	หัวข้อเรื่อง	แหล่งที่มา	หมายเหตุ
1.			
			
			
2.			
			
			
			

2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหัวข้อเรื่องโครงการงานที่ค้นคว้ามาได้

บัตรสรุป
เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่อง โครงการ
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การคิดหรือเลือกหัวข้อเรื่องเพื่อทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เกิดขึ้น
 จากความสนใจของนักเรียนที่จะศึกษาโดยได้แนวคิดมาจากแหล่งต่าง ๆ

หัวข้อเรื่องที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. คิดจากปัญหา คำถาม หรือสิ่งที่อยากรู้
2. มีความชัดเจน เจาะจงหรือบ่งชี้ว่าจะศึกษาเรื่องใด
3. มีความแปลกใหม่ที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์
4. เป็นเรื่องที่มีคุณค่า ผลที่ได้จากการศึกษาเป็นประโยชน์
5. เป็นเรื่องที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมที่จะทำ คือ นักเรียนมีความรู้ และทักษะ

เพียงพอ มีแหล่งความรู้เพียงพอ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นได้ มีเวลาเพียงพอที่จะทำ มีอาจารย์หรือ
 ผู้ทรงคุณวุฒิรับเป็นที่ปรึกษา มีความปลอดภัย และมีงบประมาณเพียงพอ

แบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 2
เรื่อง การคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องโครงงาน
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คำชี้แจง

- ☞ แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 15 นาที
- ☞ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนข้อตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ

1. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>หลักในการเลือกหัวข้อที่ดี ก. คิดจากปัญหาหรือสิ่งที่อยากรู้ ข. มีความชัดเจน ค. เหมาะกับความสามารถของผู้เรียน ง. เป็นเรื่องที่มีคนศึกษาไว้แล้ว 2. เพราะเหตุใดจึงต้องมีการคิดหาหัวข้อก่อนทำโครงงาน ก. สะดวกในการทำโครงงาน ข. เพื่อเป็นแนวทางในการทำโครงงาน ค. สะดวกในการเขียนรายงานโครงงาน ง. สะดวกในการนำเสนอโครงงาน 3. ข้อใดคือประโยชน์ของการทำโครงงาน ก. อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ข. ฝึกคิดเป็นทำเป็นแก้ปัญหาเป็น ค. ได้เลือกทำในเรื่องที่ตนสนใจ ง. ทุกข้อที่กล่าวมา	4. ถ้าต้องการศึกษาโครงงานเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยควรทำเป็นโครงงานประเภทใด ก. ทดลอง ข. สำรวจ ค. ประดิษฐ์ ง. ทฤษฎี 5. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>คุณลักษณะที่ได้จากการทำโครงงานคือข้อใด ก. ความมีเหตุผล ข. ความกตัญญู ค. ความสามัคคี ง. ความรอบคอบ 6. การเลือกหัวข้อที่ดีมีความสำคัญต่อการทำโครงงานอย่างไร ก. ค้นหาคำตอบได้ยาก ข. มีความเหมาะสมน่าสนใจ ค. สามารถเรียนเก่งทุกวิชา ง. สามารถทำได้ทุกวัย
--	---

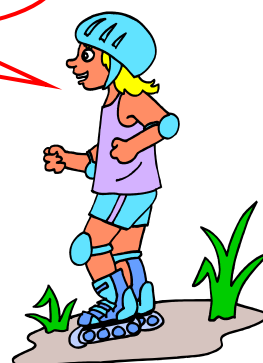
7. กิจกรรมโครงการจะช่วยฝึกทักษะใดน้อยที่สุด ก. ทักษะการสังเกต ข. ทักษะการคิดวิเคราะห์ ค. ทักษะกระบวนการกลุ่ม ง. ทักษะความจำ 8. การตั้งชื่อหัวข้อโครงการควรตั้งอย่างไร ก. สั้น กระชับ ข. สั้น น่าสนใจ ค. สอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษา ง. น่าสนใจและสอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องที่ศึกษา	9. การคิดหัวข้อโครงการคิดได้จากข้อใด ก. โครงการตัวอย่าง ข. แหล่งข้อมูลในชุมชน ค. บุคคลในชุมชน ง. จากการเลียนแบบผู้อื่น 10. คุณลักษณะที่ได้จากการทำโครงการคือข้อใด ก. ความมีเหตุผล ข. ความรอบคอบ ค. ความรู้จักวางแผนการทำงาน ง. ได้ทุกข้อที่กล่าวมา
---	--

เฉลยคำตอบแบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 2

(สำหรับครู)

1. ข	2. ข	3. ค	4. ข	5. ก
6. ข	7. ง	8. ง	9. ข	10. ง

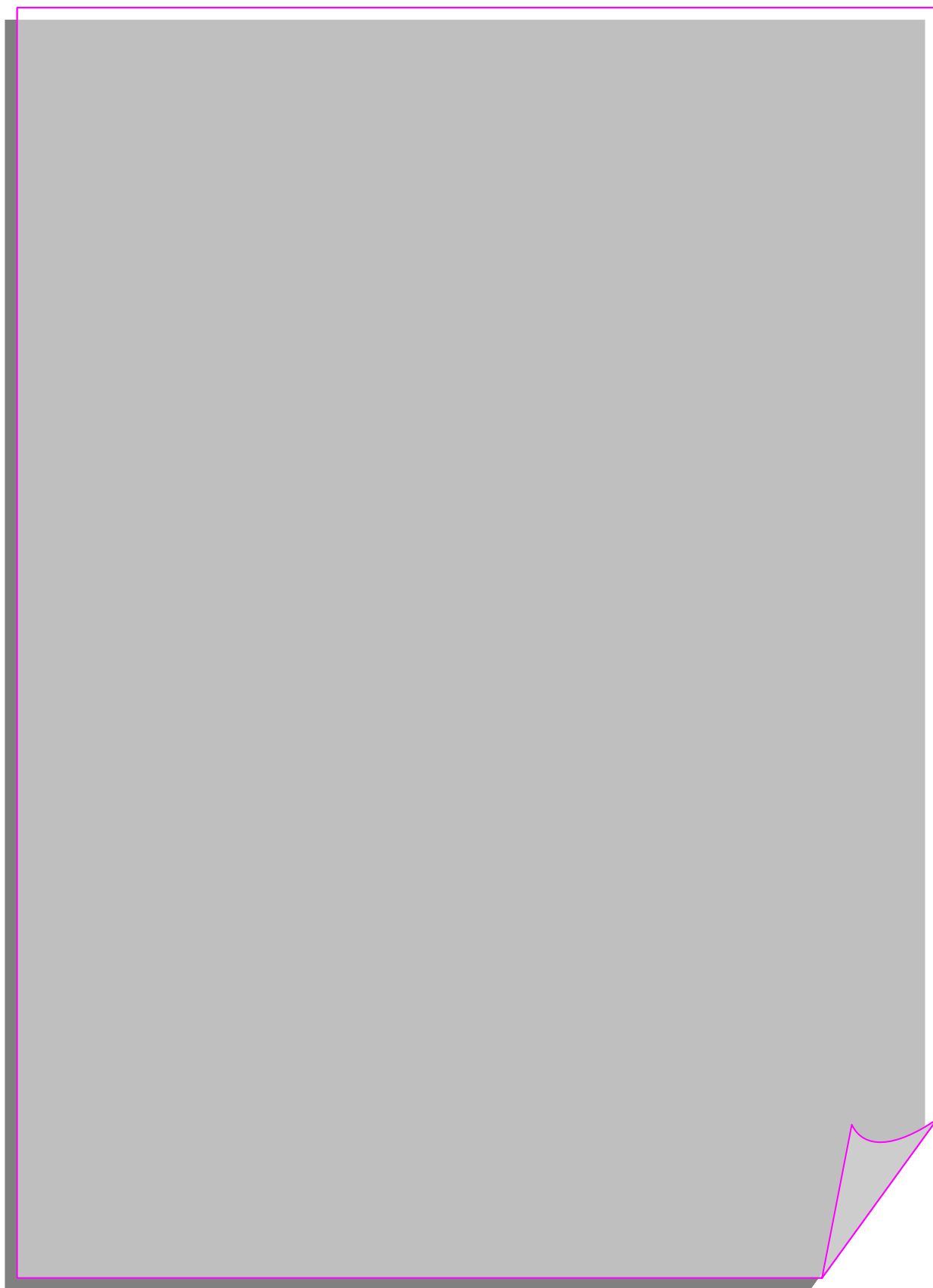

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง
ลักษณะวัฒนธรรมไทย

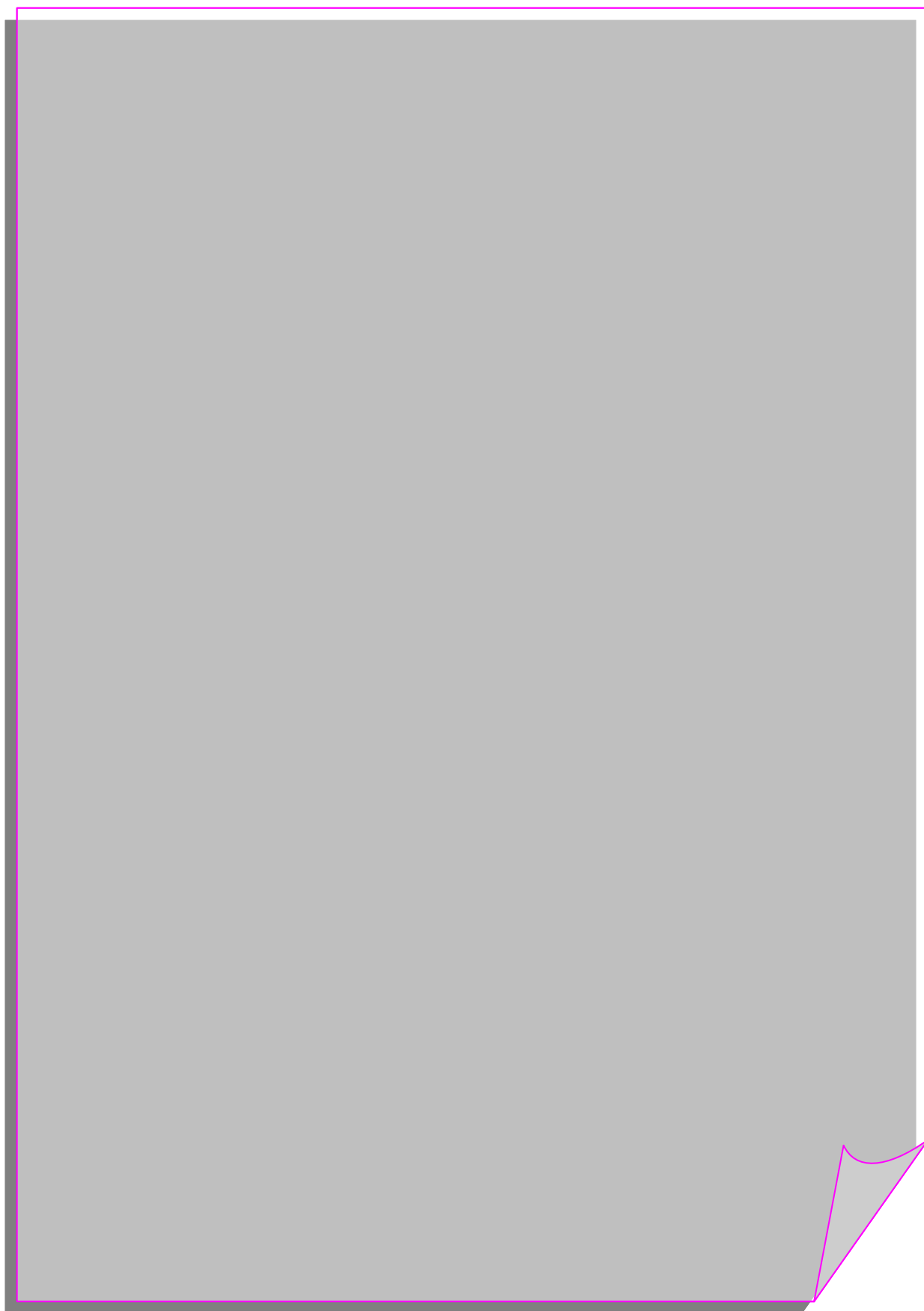
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 1 ชั่วโมง

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูผู้สอนควรศึกษาชุดการเรียนรู้ก่อนใช้ให้เข้าใจ
2. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือในการใช้ชุดการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนควรตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไข
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจทุกขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด
5. การสอนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 5.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 5.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 5.4 ขั้นขยายความรู้
 - 5.5 ขั้นประเมินผล
6. ขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม หากนักเรียนมีปัญหา ครูควรให้คำปรึกษาและการอภิปรายไม่ควรส่งเสียงดัง เพราะจะทำให้รบกวนกลุ่มอื่น

แผนผังการจัดชั้นเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กระดานดำ

โต๊ะครู

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 4

กลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 7

กลุ่มที่ 8

กลุ่มที่ 9

กลุ่มที่ 10

สำรอง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย

เวลา 1 ชั่วโมง

ทำการสอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ส.2.1.3 เข้าใจและปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานและวัฒนธรรมในจังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญในวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับในคุณค่าซึ่งกันและกัน

มาตรฐาน ส.4.2.2 เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น

มาตรฐาน ส.5.2.4 มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

วัฒนธรรม คือ ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงามของคนในสังคมในด้านการดำเนินชีวิตที่สืบทอดกันมาช้านาน ซึ่งวัฒนธรรมไทยในแต่ละท้องถิ่นมีลักษณะที่คล้ายกันและแตกต่างกันบ้างขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ อย่างซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.1 รู้และเข้าใจลักษณะวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานได้

3.2 อธิบายวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศได้

3.3 ใช้ทักษะการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อวิเคราะห์รูปแบบการจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นได้

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะวัฒนธรรมไทยได้

4.2 นักเรียนสามารถบอกวัฒนธรรมไทยที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศได้

4.3 นักเรียนสามารถวิเคราะห์โครงงานได้ถูกต้อง

4.4 นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย

4.5 นักเรียนเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

5. ตารางการเรียนรู้

ลักษณะวัฒนธรรมไทย

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1. ขั้นสร้างความสนใจ

6.1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย จำนวน 10 ข้อ
10 คะแนน

6.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

6.1.3 ให้นักเรียนร้องเพลง คนสอนลิง ลิงสอนคน พร้อมปรบมือทำท่าทางประกอบ
จากนั้นร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายและข้อคิดที่ได้จากการร้องเพลง

6.1.4 นักเรียนตัวแทนออกมาสาธิตการทักทายกันของคนชนชาติต่าง ๆ เช่น คนไทย
ทักทายกันด้วยการไหว้ คนอังกฤษทักทายกันด้วยการจับมือ แล้วร่วมกันสรุปว่าการทักทายเป็น
วัฒนธรรมอย่างหนึ่งของชนชาติต่าง ๆ ซึ่งการไหว้นั้นถือว่าเป็นลักษณะวัฒนธรรมไทย

6.1.5 ครูถามนักเรียนว่าวัฒนธรรมที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ไทย มีอะไรบ้าง

6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา

6.2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิม) ส่งตัวแทนรับชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน
ชุดที่ 3 เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย แล้วร่วมกันวางแผนเพื่อทำกิจกรรมตามตามขั้นตอนต่อไปนี้

6.2.1.1 อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม

6.2.1.2 นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้จากบัตรเนื้อหา เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย

6.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป

6.3.1 นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจหัวข้อคำถามจากบัตรคำถาม

6.3.2 ตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบของนักเรียน

6.3.3 ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย

6.3.4 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

6.3.5 นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งในบัตรใบงาน

6.3.6 นักเรียนแต่ละคนสรุปองค์ความรู้ เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทยด้วยตนเอง
โดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.4 ขั้ขยายความรูู้

6.4.1 ใ้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปนำเสนอผลการวิเคราะห์โครงการงาน ที่ทำในบัตรใบงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตอบข้อซักถามจากกลุ่มอื่น ๆ

6.4.2 ครูผู้สอนมอบหมายงานใ้ให้นักเรียนแต่ละคนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ตที่ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.5 ขั้ประเมินผล

6.5.1 ครูผู้สอนเปิดโอกาสใ้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ยังสงสัย

6.5.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย

6.5.3 ครูตรวจบัตรใบงานและแบบทดสอบของนักเรียนแล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมทั้งใ้คะแนนในแบบบันทึกคะแนน

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 ชุดการเรียนรู้แบบโครงการ ชุดที่ 3 เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วย

7.1.1.1 บัตรคำสั่ง

7.1.1.2 บัตรเนื้อหา

7.1.1.3 บัตรสรุป

7.1.1.4 บัตรคำถาม

7.1.1.5 บัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

7.1.1.6 บัตรเฉลย

7.1.1.7 บัตรใบงาน

7.1.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย

7.1.3 แผนภูมิเพลง คนสอนลิง ลิงสอนคน

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องสมุดโรงเรียน

7.2.2 เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ

8. การวัดผลและการประเมินผล

8.1 วิธีการวัด

- 8.1.1 การทดสอบ
- 8.1.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- 8.1.3 การสังเกตการทำงานกลุ่ม
- 8.1.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

- 8.2.1 แบบทดสอบ
- 8.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน
- 8.2.3 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม
- 8.2.4 แบบสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

- 8.3.1 การทดสอบ ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.3 การสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

9. กิจกรรมเสนอแนะ

แนะนำให้นักเรียนศึกษาความรู้ เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทยเพิ่มเติม ในห้องสมุดหรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศโดยบันทึกผลการศึกษาลงในสมุดบันทึก เพื่อนำความรู้ที่ได้มาร่วมกันอภิปรายในคราวต่อไป

ชุดการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย

บัตรคำสั่ง

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม
2. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย
3. อ่านคำถามในบัตรคำถามแล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
5. นักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป
6. นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งในบัตรใบงาน

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรสรุป บัตรคำถาม และเก็บสื่อการเรียนรู้ทุกอย่างเข้าช่องให้เรียบร้อย

หมายเหตุ : ห้ามหยิบเอกสารชิ้นใดชิ้นหนึ่งไป ยกเว้นบัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

บัตรเนื้อหา เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย

ความหมายของวัฒนธรรม

วัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงามของคนในสังคมในด้านวิถีดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อ ภาษา การแต่งกาย การปรับตัว ประเพณี และ พิธีกรรมต่าง ๆ ซึ่งยึดถือและปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน

ประเภทของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. **วัฒนธรรมทางวัตถุ** ได้แก่ วัตถุสิ่งของที่เกิดจากความคิดและการประดิษฐ์ขึ้นมาของมนุษย์ เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ เสื้อผ้า เครื่องประดับตกแต่ง จาน ชาม พัดลม โทรทัศน์ โทรศัพท์ ยานพาหนะ เช่น รถยนต์ เครื่องบิน เรือ รถจักรยานยนต์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เช่น ตึก อาคาร บ้านเรือน โบสถ์ วิหาร สะพาน ปราสาท พระราชวัง เป็นต้น
2. **วัฒนธรรมที่ไม่ใช้วัตถุ** ได้แก่ วัฒนธรรมที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติต่อกันมาและเป็นที่ยอมรับว่าดีงามเหมาะสมกับชุมชนหรือสังคม เช่น จารีตประเพณี ศาสนา ความเชื่อ ความสนใจ ความรู้ ความสามารถ เป็นต้น

ลักษณะของวัฒนธรรมไทย

1. เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดได้โดยการเรียนรู้ เกิดจากการอบรมสั่งสอนของพ่อ แม่ ครู และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับการเป็นสมาชิกของสังคม
2. เป็นวิถีชีวิต ที่คนในชุมชนช่วยวางกฎเกณฑ์ให้คนเราดำเนินชีวิตอย่างมีแบบแผน
3. เป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ดังนั้นวัฒนธรรมไทยในแต่ละท้องถิ่น จึงมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ และยังมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และการดำเนินชีวิตของคนไทย

1. ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมเก่าแก่สืบสานต่อกันมาเป็นเวลายาวนานมีวัฒนธรรมหลักที่ถือว่า เป็นวัฒนธรรมประจำชาติไทย และแสดงให้เห็นถึงความเป็นไทย ได้แก่สถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันที่คนไทยรักและเทิดทูน เป็นศูนย์รวมจิตใจของชนชาวไทย ซึ่งแสดงให้เห็น

เห็นถึงความเป็นชาติไทย ปัจจุบันพระมหากษัตริย์ทรงอยู่ในตำแหน่งประมุขผู้ทรงใช้อำนาจอธิปไตยแทนปวงชนชาวไทย กล่าวคือเป็นสถาบันที่อยู่ในฐานะให้ความชอบธรรมแก่สถาบันการปกครองอื่นดังจะเห็นได้จากพระราชกรณียกิจที่ทรงบำเพ็ญเพื่อประโยชน์ของปวงชนชาวไทย เช่น ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ประชาชน ทรงเป็นมิ่งขวัญของชาติ ทรงทำให้ราษฎรรู้จักทำงานร่วมกันในรูปสหกรณ์ และทรงสงเคราะห์ประชาชนผู้ยากไร้

สถาบันพระมหากษัตริย์

2. ศาสนา หมายถึงคำสั่งสอนที่เกิดจากความเชื่อถือและศรัทธาของมนุษย์ มีหลักศีลธรรม มีจุดหมายสูงสุดของชีวิต ลักษณะความเป็นศาสนา คือ เป็นที่พึ่งทางใจ และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ โดยเฉพาะพระพุทธศาสนาถือเป็นศาสนาประจำชาติไทย เพราะคนไทยส่วนใหญ่และพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงนับถือพระพุทธศาสนา และได้นำหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิต จึงกล่าวได้ว่าพระพุทธศาสนามีความสำคัญและเป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทยหลายประการ เช่น ด้านสังคมหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามีส่วนช่วยเหลือหล่อหลอมพฤติกรรมของคนในสังคม จึงเกิดเป็นประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อด้านศิลปวัฒนธรรมพระพุทธศาสนาเป็นบ่อเกิดของศิลปะแขนงต่างๆ ทั้งทางสถาปัตยกรรม จิตรกรรม และประติมากรรม เป็นต้น

พระพุทธศาสนา

3. ภาษา คนไทยมีภาษาและตัวอักษรไทย โดยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชแห่งอาณาจักรสุโขทัยทรงประดิษฐ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1826 ซึ่งคนไทยใช้ภาษาไทยติดต่อกันมานาน และสร้างความผูกพันต่อกัน ปัจจุบันวัฒนธรรมด้านภาษาได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย สังคม และท้องถิ่น จึงเกิดมีคำใหม่ๆ ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียนมากขึ้น แต่ก็คงภาษาไทยเดิมไว้ ภาษาไทยจึงเป็นสิ่งที่คนไทยควรภาคภูมิใจที่มีอักษรประจำชาติและมีภาษาเป็นของตนเอง

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

4. ลักษณะนิสัยและมารยาท คนไทยมีกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย รู้จักเคารพแก่ผู้ที่ควรเคารพ มีความอ่อนน้อมถ่อมตนเคารพผู้ใหญ่ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตากรุณา มีมิตรไมตรีซึ่งมีการแสดงออกหลายวิธีในโอกาสต่าง ๆ เช่น การแสดงความเคารพพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ การกราบบิณฑามารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนการแสดงความเคารพคนที่เสมอกันคุณลักษณะเหล่านี้ทำให้คนไทยผูกมิตรกับทุกคนได้ง่าย และเป็นวัฒนธรรมที่มีอยู่คู่สังคมไทย

มารยาทไทย

อาหารไทย

5. อาหารไทยและสมุนไพร คนไทยสมัยก่อนรู้จักนำพืชและสัตว์ต่าง ๆ ที่หาได้จากธรรมชาติมาประกอบอาหาร เช่น พืช ผัก กล้วย ฯลฯ ซึ่งเป็นการประหยัดและปลอดภัย โดยการนำพืชที่มีสีมาสกัด สีเขียวจากใบเตย สีม่วงจากดอกอัญชัน แทนการใช้สีจากสารเคมี นำพืชที่มีคุณค่ามาปรุงเป็นอาหารที่มีรสชาติอร่อย มีประโยชน์ต่อร่างกาย อาหารไทยจึงได้รับยกย่องว่าเป็นอาหารเพื่อสุขภาพเพราะมีสมุนไพรผสมอยู่ด้วย มีคุณค่าทางอาหารครบถ้วน มีไขมันต่ำ มีความประณีตในการตกแต่ง จัดวางให้สวยงาม ทำให้เกิดวัฒนธรรมด้านการจัดอาหารไทย

6. **อาชีพเกษตรกร** คนไทยส่วนใหญ่ดำเนินชีวิตโดยอาศัยความสมบูรณ์ของพื้นดิน แม่น้ำ ลำคลองที่มีอยู่ทั่วไปด้วยการประกอบอาชีพเกษตรกร โดยเฉพาะการทำนาซึ่งทำกันมากในภาคกลาง ซึ่งเป็นที่มาของวัฒนธรรมและประเพณีหลายประเภท เช่น การทำนาปลูกข้าว ก็จะมีพิธีกรรมทุกขั้นตอนตั้งแต่เริ่มเพาะปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว ในปีที่แล้งหรือปีที่ฝนขาดช่วงจะทำพิธีแห่นางแมวเพื่อขอให้เทวดาบันดาลให้ฝนตกตามกำหนดเวลา ในยามที่ข้าวออกรวงก็จะมีพิธีทำขวัญ ข้าวเพื่อเรียกขวัญให้มาอยู่กับต้นข้าว จะได้ออกรวงอย่างบริบูรณ์ อ่อนหวานแม่โพสพให้บันดาลความสำเร็จในการทำนา เมื่อเกี่ยวข้าวเสร็จนำมานวดในลานให้เมล็ดหลุดจากรวง ก็มีการทำบุญลานข้าวเพื่อเฉลิมฉลองผลผลิตที่ได้ ขอบคุณถึงศักดิ์สิทธิ์ที่ได้คุ้มครองคน สัตว์เลี้ยงและพืชพันธุ์จนได้รับผลดีเมื่อเลี้ยงอาหารตอบแทนน้ำใจเพื่อนบ้านเกิดการร้องเต้นรำรำเคียวเพื่อช่วยผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อย เป็นต้น

พิธีแรกนาขวัญ

พิธีสู่ขวัญข้าว

7. **ประเพณีไทย** ประเพณีเป็นแนวทางปฏิบัติสิ่งที่แสดงถึงวิถีชีวิตของคนไทยที่เคยปฏิบัติสืบเนื่องกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ และได้สืบทอดกันมาจนถึงลูกหลาน ที่เรียกกันว่าขนบธรรมเนียมประเพณีนั่นเอง ประเพณีไทยมีมากมายตามวาระต่างๆ ของชีวิตคนไทย เช่น ประเพณีการเกิด ประเพณีการบวช ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีที่ร่วมกันปฏิบัติในชุมชน ประเพณีที่มีขึ้นตามเทศกาลต่าง ๆ มักเป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนา การประกอบอาชีพและมิจานรื่นเริงเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น ประเพณีวันสงกรานต์ ประเพณีวันลอยกระทง ประเพณีวันเข้าพรรษา ประเพณีทอดกฐิน เป็นต้น

ความสำคัญของวัฒนธรรม

สังคมแต่ละสังคมจะมีวัฒนธรรมและประเพณีแตกต่างกันไปเป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้น ๆ วัฒนธรรมและประเพณีไทยเป็นสิ่งที่บรรพบุรุษไทยได้สั่งสมสืบทอดกันมานาน เช่น การไหว้ ความสุภาพอ่อนโยน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเคารพผู้อาวุโส การทำบุญตักบาตร การลอยกระทง สงกรานต์ เป็นต้น วัฒนธรรมและประเพณีเหล่านี้มีคุณค่าต่อเราและสังคมมากมาย

1. วัฒนธรรมทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ เพราะวัฒนธรรมช่วยกล่อมเกลาจิตใจให้ดีงาม ช่วยให้มีการยับยั้งชั่งใจไม่ให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่ดี ช่วยเสริมสร้างให้เกิดปัญญาในทางสร้างสรรค์ และทำให้สังคมเจริญก้าวหน้า
2. วัฒนธรรมช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ผู้มีวัฒนธรรมสามารถเลือกการดำเนินชีวิต เช่น มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษา ทำให้มีความรู้ดี มีรายได้สูงและมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น
3. วัฒนธรรมเป็นสัญลักษณ์ของชาติ เป็นเครื่องหมายแสดงเผ่าพันธุ์หรือเชื้อชาติโดยสังเกตได้จากวัฒนธรรม การแต่งกาย ภาษา หรือประเพณี
4. วัฒนธรรมดำรงความเป็นชาติให้คงอยู่ เช่น ชาวมอญได้สูญเสียเอกราชแผ่นดินให้แก่ชาวมอญ แต่วัฒนธรรมของชาวมอญยังคงอยู่กับชาวมอญมาจนถึงปัจจุบัน
5. กำหนดบุคลิกภาพของบุคคลและสังคม คนที่อยู่ใกล้ชิดกับวัฒนธรรมของสังคมใดจะเรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ
6. ช่วยประสานสังคมให้เป็นหนึ่งเดียว คนที่มีวัฒนธรรมอย่างเดียวกันจะมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน เกิดความรัก ความสามัคคี
7. วัฒนธรรมเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ช่วยให้สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข โดยอาศัยบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมที่กำหนดไว้
8. ช่วยให้สังคมหรือประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า สังคมที่มีวัฒนธรรมสูงสมาชิกของสังคมจะเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรม ปฏิบัติตามระเบียบ มีความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมไปสู่ความเจริญ

การเซ่นไหว้บรรพบุรุษ

เพลง คนสอนลิง ลิงสอนคน

เนื้อร้อง นิรันดร์ โกสยگانนท์

ลิงเอ๋ยลิงกัง ขึ้นพร้าวจนดัง ลิงกังเมืองไทย
 เชื้อฟังคำสั่งสอน ให้เล่นละคร เล่นหนังได้
 ชื่อดูสมพรยิ่งใหญ่ (ซ้ำ) เป็นยอดคนได้ในการสอนลิง
 ไข่เอ๋ย ไข่บุญ เพื่อนลิงอีกหลาย เสรีอาลัย
 ครูรักมาจากจร ขาดดูสมพร แล้วใจหาย
 โรงเรียนไม่มีครูใหญ่ (ซ้ำ) แล้วจากนี้ไปใครจะสอนลิง
 คนเฒ่า คนแก่ท่านว่าให้เล่าสอนใจ
 ลิงชนอยู่ป่าเขา ยังยอมขัดเกลา เปลี่ยนนิสัย
 เด็กชนไม่ฟังผู้ใหญ่ (ซ้ำ) สอนดีไม่ได้ น่าอายหมู่มลิง

ตัวอย่างโครงการ

ชื่อโครงการ	การเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาकु
ชื่อผู้ทำโครงการ	1. เด็กหญิงกชกร แก้วพูล 2. เด็กหญิงทกษะพร ปรีชา 3. เด็กหญิงอัญชลิกา ดวงสุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษา	1. อาจารย์กัลยาณี ศรีขาว 2. อาจารย์ราตรี ปรีชา
โรงเรียน	เทศบาลบ้านกุหาสวรรค์
ปีการศึกษา	2545
บทคัดย่อ	

จากการที่กลุ่มผู้ทำโครงการได้ทำการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น จากนั้นได้ทำการเพาะเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาकु พบว่าต้นสาकुเป็นอาหารที่หนอนด้วงชอบและทำให้หนอนด้วงเจริญเติบโตได้ดีนอกจากนั้นผู้ทำโครงการได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของหนอนด้วง ตั้งแต่ระยะวางไข่เป็นตัวอ่อน โตเต็มวัย แล้วจึงเก็บหนอนด้วงในระยะนี้ไปรับประทาน และได้เผยแพร่ผลงานที่ได้ศึกษาแก่ผู้สนใจ หลังจากนั้นได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับวงจรชีวิตระยะเข้ารังเป็นดักแด้ และเติบโตเป็นพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ซึ่งเรียกว่าแมลงปีกแข็งหรือแมลงหวี่ ซึ่งนอกจากได้รับความรู้แล้ว กลุ่มผู้ทำโครงการยังได้หนอนด้วงไว้รับประทานเป็นอาหาร และทำให้มีรายได้จากการทำโครงการครั้งนี้ด้วย

ที่มาและความสำคัญของโครงการ

เนื่องจากบริเวณหลังบ้านของสมาชิกกลุ่มผู้ทำโครงการมีต้นสาकुหลายต้น ซึ่งต้นสาकुนี้จะนำมาทำเป็นแป้งลักษณะเหมือนแป้งข้าวเจ้า และข้าวเหนียว แป้งนี้เรียกว่า แป้งสาकु สามารถนำมาทำขนมได้ นอกจากนำมาทำขนมแล้วที่ต้นสาकुจะมีด้วงมาวางไข่และกินต้นสาकुที่ลึ้มหรือตายแล้ว ระยะต่อมาเมื่อหนอนด้วงในต้นสาकुโต ก็ผ่าต้นสาकु และจับตัวหนอนด้วงมาปรุงกินเป็นอาหารซึ่งมีรสอร่อยมาก แต่บางครั้งก็มีหนอนด้วงน้อย และบางครั้งไม่มีเลย ถ้าเราตัดต้นสาकुทิ้งก็ก็จะเสียต้นสาकुไป ปัจจุบันหนอนด้วงสาकुจะหายากมากทางกลุ่มผู้จัดทำโครงการจึงอยากรู้วิธีการเพาะเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาकुว่ามีขั้นตอนอย่างไร จะได้นำหนอนด้วงไปประกอบอาหาร ซึ่งมีคุณค่าทางโภชนาการมาก

สมมุติฐาน

การเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาकुจะได้จำนวนหนอนด้วงมากกว่าการปล่อยให้อยู่เองตามธรรมชาติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิธีเลี้ยงหนอนด้วง
2. เพื่อศึกษาลักษณะและระยะเวลาการเจริญเติบโตของหนอนด้วง
3. เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

วิธีการดำเนินการ

1. ศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้านของนางปรียาภรณ์ เกตุชู
2. เตรียมสถานที่ที่มีแสงแดดส่อง
3. เตรียมต้นสาकुโดยตัดเป็นท่อนยาวประมาณ 50 เซนติเมตร
4. เรียงต้นสาकु เรียงคู่กันแต่ละแถวห่างกันประมาณพอเดินได้ให้ถูกแสงแดดบ้างและควรอยู่ใกล้ต้นไม้ใหญ่
5. ใช้ขวานเจาะบริเวณด้านบนท่อนสาकुให้เป็นสะเก็ด 8-9 ที่ เพื่อให้มีน้ำขัง
6. เอาเศษต้นสาकुที่ผ่านการเลี้ยงมาแล้วผสมกับขี้ด้วง เอามาพอกไว้ด้านบนเพื่อให้เกิดกลิ่นเปรี้ยวแมลงหว้างหรือแมลงปีกแข็งจะชอบ
7. ปล่อยพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ใช้ปีกไม้มะพร้าวปิดทับ
8. ทำการศึกษา สังเกต และจดบันทึก

ผลจากการศึกษา

หลังจากทางกลุ่มผู้ทำโครงการได้ทำการเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาकुเสร็จแล้ว ได้ความรู้จากการศึกษาดังนี้

1. หนอนด้วงชอบอาศัยอยู่กับต้นสาकु เนื่องจากต้นสาकुเป็นแป้งที่เป็นอาหารที่หนอนด้วงชอบ
2. การเลี้ยงจะได้ผลดีกว่าการปล่อยตามธรรมชาติ เพราะต้องควบคุมดูแลความชื้น เช่น ต้องรดน้ำทุกวันเพื่อให้ท่อนสาकुเปียกชุ่มเร็ว ตัวอ่อนจะได้กินให้ง่ายขึ้น ทำให้หนอนโตเร็วได้ปริมาณหนอนมากขึ้น
3. ทำให้ทราบวงจรชีวิตหนอนด้วงตั้งแต่เริ่มระยะวางไข่ใช้เวลา 1 สัปดาห์ แดกเป็นตัวอ่อนโตเต็มวัยใช้เวลา 40-50 วัน หนอนด้วงที่โตเต็มที่พร้อมจะเก็บผลผลิตนำมารับประทานและจำหน่ายได้หากปล่อยทิ้งไว้ไม่เก็บผลผลิตด้วงจะเข้าดักแด้และใช้เวลา 2 สัปดาห์ก็จะออกจากดักแด้กลายเป็นพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ต่อไปตามวัฏจักรวงจรชีวิต
4. ทำให้ทราบวิธีการเก็บรักษาหนอนด้วงขนาดโตเต็มวัยด้วยการใส่เศษสาकुที่เหลืออยู่ให้หนอนด้วงกินต่อไป หนอนด้วงก็จะไม่ตายและไม่เป็นดักแด้ แต่ต้องเก็บหนอนด้วงใส่ภาชนะ เช่น กระละมัง

5. ทำให้ทราบวิธีการเก็บหนอนดั่ง โดยสังเกตจากระยะ คือ 40 - 50 วัน สังเกตจากการเปิดดูหนอนดั่งเมื่อโตเต็มวัยจะขึ้นมาอยู่ด้านบน ตัวหนอนจะมีสีเหลืองหรือสีน้ำตาล หรือโดยวิธีการเคาะจะมีเสียงดัง ปู ปู จากนั้นก็เก็บหนอนดั่งมากินได้
6. ทำให้ทราบวิธีการปรุงอาหารจากหนอนดั่ง เช่น ต้มให้สุกเค็มเกลือเล็กน้อย ผัดกับน้ำปลาข้าว ผัดหนอนดั่ง และอื่น ๆ
7. ศัตรูของหนอนดั่ง คือ มด คางคก อึ่งอ่าง
8. ห้ามใช้ยาฆ่าแมลงเพราะจะเกิดอันตรายได้
9. เศษต้นสาकुที่มีจี่ดั่งปนอยู่สามารถนำไปใช้ที่โรงเรียนเป็นปุ๋ยได้ดี ทำให้ต้นไม้งอกงาม

การขยายผลทางการศึกษา

การขยายผลแบ่งเป็น 3 ระยะ

1. ศึกษาจากระยะปล่อยพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ จนตัวอ่อนเติบโตเต็มวัย ก็นำโครงการไปเผยแพร่แก่เพื่อน ๆ และผู้สนใจ
2. ศึกษาเพิ่มเติมด้านวงจรชีวิต โดยเว้นตัวหนอนดั่งที่โตเต็มวัยไว้ในต้นสาकुให้เข้าสู่ระยะดักแด้ จนเติบโตเป็นพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์
3. ระยะขยายโครงการเลี้ยงหนอนดั่งต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อไว้เป็นอาหารและนำมูลของดั่งไปใช้เป็นปุ๋ยในสวนและใช้ในแปลงเกษตรของโรงเรียน

สรุปผลจากการเลี้ยงหนอนดั่งด้วยต้นสาकु ได้รับผลดังนี้

1. หนอนดั่งที่ได้จะได้จำนวนมากขึ้นซึ่งได้ผลมากกว่าการอยู่ตามธรรมชาติ ซึ่งได้ผลไม่แน่นอน เมื่อนำไปชั่งจะได้ประมาณท่อนละ 1 กิโลกรัม
2. หนอนดั่งที่เลี้ยงด้วยต้นสาकुจะมีกลิ่นหอมของต้นสาकु จึงทำให้มีรสชาติหอมอร่อย
3. มีคุณค่าทางอาหารสูง
4. ทำให้เกิดรายได้แก่ผู้ทำโครงการ

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการ

1. ได้ฝึกการสังเกตต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว
2. ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
3. ได้ความรู้จากการทำโครงการ
4. ทำให้มีรายได้เสริมให้กับครอบครัว

โครงการการเลี้ยงหนอนดั่งด้วยต้นสาकुสามารถบูรณาการความรู้กับวิชา

1. วิทยาศาสตร์

- วงจรชีวิตแมลง

2. การงานอาชีพและเทคโนโลยี

- การนำมูลหอนคั่วงทำเป็นปุ๋ย
- การประกอบอาหาร

ข้อเสนอแนะ

1. ครึ่งต่อไปควรรศึกษาการเลี้ยงหอนคั่วงด้วยต้นมะพร้าว หรือต้นลานบ้าง
2. ครึ่งต่อไปควรรคิดสูตรอาหารสำเร็จรูปบ้าง

ตัวอย่างการวิเคราะห์โครงการ

ชื่อโครงการ	การเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาकु
ชื่อผู้ทำโครงการ	1. เด็กหญิงกชกร แก้วพุด 2. เด็กหญิงทักษะพร ปรีชา 3. เด็กหญิงอัญชลิกา ดวงสุวรรณ
โรงเรียน	เทศบาลบ้านคูหาสวรรค์

เหตุจูงใจที่ทำให้ผู้ทำโครงการเลือกทำโครงการนี้คือ

เนื่องจากบริเวณหลังบ้านของสมาชิกกลุ่มผู้ทำโครงการมีต้นสาकुหลายต้น ซึ่งต้นสาकुนี้จะนำมาทำเป็นแปรงลักษณะเหมือนแปรงข้าวเจ้า และข้าวเหนียว แปรงนี้เรียกว่า แปรงสาकु สามารถนำมาทำขนมได้ นอกจากนำมาทำขนมแล้วที่ต้นสาकुจะมีด้วงมาวางไข่และกินต้นสาकुที่ลึ้มหรือตายแล้ว ระยะต่อมาเมื่อหนอนด้วงในต้นสาकुโต ก็ผ่าต้นสาकु และจับตัวหนอนด้วงมาปรุงกินเป็นอาหารซึ่งมีรสอร่อยมาก แต่บางครั้งก็มีหนอนด้วงน้อย และบางครั้งไม่มีเลย ถ้าเราตัดต้นสาकुทิ้งก็ก็จะเสียต้นสาकुไป ปัจจุบันหนอนด้วงสาकुจะหายากมากทางกลุ่มผู้จัดทำโครงการจึงอยากรู้วิธีการเพาะเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาकुว่ามีขั้นตอนอย่างไร จะได้นำหนอนด้วงไปประกอบอาหารซึ่งมีคุณค่าทางโภชนาการมาก โดยสรุปโครงการนี้ทำขึ้นเพื่อตอบข้อสงสัย ปัญหา หรือคำถามใด หรือมีจุดมุ่งหมายใด

1. ศึกษาวิธีเลี้ยงหนอนด้วง
2. ศึกษาลักษณะและระยะเวลาการเจริญเติบโตของหนอนด้วง
3. เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้านของนางปรียาภรณ์ เกตุชู
2. เตรียมสถานที่ที่มีแสงแดดส่อง
3. เตรียมต้นสาकुโดยตัดเป็นท่อนๆยาวประมาณ 50 เซนติเมตร
4. เรียงต้นสาकु เรียงคู่กันแต่ละแถวห่างกันประมาณพอเดินได้ให้ถูกแสงแดดบ้างและควรอยู่ใกล้ต้นไม้ใหญ่
5. ใช้ขวานเจาะบริเวณด้านบนท่อนสาकुให้เป็นสะเก็ด 8 - 9 ที่ เพื่อให้มีน้ำขัง
6. เอาเศษต้นสาकुที่ผ่านการเลี้ยงมาแล้วผสมกับขี้ด้วง เอามาพอกไว้ด้านบนเพื่อให้เกิดกลิ่นเปรี้ยว แมลงหว้างหรือแมลงปีกแข็งจะชอบ
7. ปล่อยพ่อดิน แม่พันธุ์ ใช้ปากไม้มะพร้าวปิดทับ
8. ทำการศึกษา สังเกต และจดบันทึก

สรุปผลการศึกษา

1. หนอนด่างที่ได้จะได้จำนวนมากขึ้นซึ่งได้ผลมากกว่าการอยู่ตามธรรมชาติ ซึ่งได้ผลไม่แน่นอน เมื่อนำไปซึ่งจะได้ประมาณท่อนละ 1 กิโลกรัม
2. หนอนด่างที่เลี้ยงด้วยต้นสาकुจะมีกลิ่นหอมของต้นสาकु จึงทำให้มีรสชาติหอมอร่อย
3. มีคุณค่าทางอาหารสูง
4. ทำให้เกิดรายได้แก่ผู้ทำโครงการ

จากการวิเคราะห์นักเรียนมีแนวคิดที่จะศึกษาเพิ่มเติมด้านใดบ้าง

1. ครั้งต่อไปควรศึกษาการเลี้ยงหนอนด่างด้วยต้นมะพร้าว หรือต้นลานบ้าง
2. ครั้งต่อไปควรคิดสูตรอาหารสำเร็จรูปบ้าง

บัตรคำถาม
เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงอธิบายความหมายของคำว่าลักษณะวัฒนธรรมไทย
2. ให้นักเรียนบอกวัฒนธรรมประจำชาติที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทย
3. วัฒนธรรมมีกี่ประเภท อะไรบ้าง
4. ศาสนามีส่วนทำให้เกิดผลงานทางวัฒนธรรมอย่างไร
5. นักเรียนคิดว่าถ้าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมประจำชาติจะเป็นอย่างไร
6. นักเรียนคิดว่าวัฒนธรรมมีคุณค่าหรือไม่ เพราะเหตุใด

บัตรคำตอบ
เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิก 1..... 2.....
3..... 4.....
5..... 6.....

1. จงอธิบายความหมายของคำว่าลักษณะวัฒนธรรมไทย

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนบอกวัฒนธรรมประจำชาติที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทย

.....

.....

.....

.....

3. วัฒนธรรมมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ศาสนามีส่วนทำให้เกิดผลงานทางวัฒนธรรมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. นักเรียนคิดว่าถ้าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมประจำชาติจะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

6. นักเรียนคิดว่าวัฒนธรรมมีคุณค่าหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

บัตรเฉลย
เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย

1. จงอธิบายความหมายของคำว่าลักษณะวัฒนธรรมไทย

ตอบ ความหมายของวัฒนธรรมมีหลายอย่าง เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี สิ่งที่ดีงาม สิ่งที่ได้รับการปรุงแต่งให้ดีขึ้น หรือสิ่งที่ได้รับการยอมรับและยกย่องมาเป็นเวลานานแล้ว เช่น ค่านิยม ความคิดเห็น ความเชื่อ วิทยาการต่าง ๆ เป็นต้น

2. ให้นักเรียนบอกวัฒนธรรมประจำชาติไทยที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทย

ตอบ 1. สถาบันพระมหากษัตริย์

2. ศาสนา

3. ภาษา

4. ลักษณะนิสัยและมารยาท

5. อาหารไทยและ

6. อาชีพเกษตรกรรม

7. ประเพณีไทย

3. วัฒนธรรมมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

ตอบ วัฒนธรรมมี 2 ประเภท คือ วัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ

4. ศาสนามีส่วนทำให้เกิดผลงานทางวัฒนธรรมอย่างไร

ตอบ ศาสนา หมายถึงคำสั่งสอนที่เกิดจากความเชื่อและศรัทธาของมนุษย์ มีหลักศีลธรรม มีจุดหมายสูงสุดของชีวิต ลักษณะความเป็นศาสนา คือ เป็นที่พึ่งทางใจ และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ โดยเฉพาะพระพุทธศาสนาถือเป็นศาสนาประจำชาติไทย เพราะคนไทยส่วนใหญ่และพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงนับถือพระพุทธศาสนา และได้นำหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิต จึงกล่าวได้ว่าพระพุทธศาสนามีความสำคัญและเป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทยหลายประการ เช่น ด้านสังคมหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามีส่วนช่วยเหลือหลอมพฤติกรรมของคนในสังคม จึงเกิดเป็นประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อด้านศิลปวัฒนธรรมพระพุทธศาสนาเป็นบ่อเกิดของศิลปะแขนงต่าง ๆ ทั้งทางสถาปัตยกรรม จิตรกรรม และประติมากรรม เป็นต้น

5. นักเรียนคิดว่าถ้าคนไทยไม่มีวัฒนธรรมประจำชาติจะเป็นอย่างไร

ตอบ ขึ้นอยู่กับคำตอบของนักเรียน

6. นักเรียนคิดว่าวัฒนธรรมมีคุณค่าหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ มีเพราะ

1. วัฒนธรรมทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์
2. วัฒนธรรมช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ให้ดี
3. วัฒนธรรมเป็นสัญลักษณ์ของชาติ
4. วัฒนธรรมดำรงความเป็นชาติให้คงอยู่
5. กำหนดบุคลิกภาพของบุคคลและสังคม
6. ช่วยประสานสังคมให้เป็นหนึ่งเดียว
7. วัฒนธรรมเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
8. ช่วยให้สังคมหรือประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า

บัตรใบงาน
เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย

คำสั่ง ให้นักเรียนช่วยกันศึกษาโครงการ กลุ่มละ 1 เรื่อง จากโครงการที่นักเรียนรวบรวมมาหรือจากตัวอย่างโครงการในบัตรเนื้อหาแล้วศึกษาตัวอย่างการวิเคราะห์โครงการ จากนั้นร่วมกันวิเคราะห์โครงการในแบบที่กำหนดให้ พร้อมทั้งส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลการวิเคราะห์โครงการของกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียน

แบบวิเคราะห์โครงการ

ชื่อโครงการ

ชื่อผู้ทำโครงการ

โรงเรียน

เหตุผลใจที่ทำให้ผู้ทำโครงการเลือกทำโครงการนี้คือ

.....

.....

.....

.....

.....

โดยสรุปโครงการนี้ทำขึ้นเพื่อตอบข้อสงสัย ปัญหา หรือคำถามใด หรือมีจุดมุ่งหมายใด

.....

.....

.....

.....

.....

วิธีการศึกษา

.....

.....

.....

.....

สรุปผลการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

จากการวิเคราะห์นักเรียนมีแนวคิดที่จะศึกษาเพิ่มเติมเพื่อจัดทำโครงการเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิเคราะห์โครงการ (ชื่อกลุ่ม.....)

บัตรสรุป เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย

ความหมายของวัฒนธรรม

วัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงามของคนในสังคมในด้านวิถีดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อ ภาษา การแต่งกาย การปรับตัว ประเพณี และ พิธีกรรมต่าง ๆ ซึ่งยึดถือและปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน

ประเภทของวัฒนธรรม

วัฒนธรรม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. วัฒนธรรมทางวัตถุ
2. วัฒนธรรมที่ไม่ใช้วัตถุ

ลักษณะของวัฒนธรรมไทย

1. เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดได้โดยการเรียนรู้ เกิดจากการอบรมสั่งสอนของพ่อ แม่ ครู และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับการเป็นสมาชิกของสังคม
2. เป็นวิถีชีวิต ที่คนในชุมชนช่วยวางกฎเกณฑ์ให้คนเราดำเนินชีวิตอย่างมีแบบแผน
3. เป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ดังนั้นวัฒนธรรมไทยในแต่ละท้องถิ่น จึงมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ และยังมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และการดำเนินชีวิตของคนไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมเก่าแก่สืบสานต่อกันมาเป็นเวลาช้านานมีวัฒนธรรมหลักที่ถือว่า เป็นวัฒนธรรมประจำชาติไทย และแสดงให้เห็นถึงความเป็นไทย ได้แก่

1. สถาบันพระมหากษัตริย์
2. ศาสนา
3. ภาษา
4. ลักษณะนิสัยและมารยาท
5. อาหารไทยและสมุนไพร
6. อาชีพเกษตรกรรม

7. ประเพณี

ความสำคัญของวัฒนธรรม

สังคมแต่ละสังคมจะมีวัฒนธรรมและประเพณีแตกต่างกันไปเป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้น ๆ วัฒนธรรมและประเพณีไทยเป็นสิ่งที่บรรพบุรุษไทยได้สั่งสมสืบทอดกันมานาน เช่น การไหว้ ความสุภาพอ่อนโยน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเคารพผู้อาวุโส การทำบุญตักบาตร การลอยกระทง สงกรานต์ เป็นต้น วัฒนธรรมและประเพณีเหล่านี้มีคุณค่าต่อเราและสังคมมากมาย

1. วัฒนธรรมทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์
2. วัฒนธรรมช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น
3. วัฒนธรรมเป็นสัญลักษณ์ของชาติ
4. วัฒนธรรมดำรงความเป็นชาติให้คงอยู่
5. กำหนดบุคลิกภาพของบุคคลและสังคม
6. ช่วยประสานสังคมให้เป็นหนึ่งเดียว
7. วัฒนธรรมเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
8. ช่วยให้สังคมหรือประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า

แบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 3
เรื่อง ลักษณะวัฒนธรรมไทย

คำชี้แจง

☞ แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 15 นาที

☞ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนข้อตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ

1. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>ลักษณะวัฒนธรรมของคนไทย ก. การไหว้ ข. การกราบเบญจางคประดิษฐ์ ค. การจับมือทักทาย ง. การเคารพแบบถอนสายบัว 2. การวิเคราะห์โครงงานมีความสำคัญอย่างไร ก. ช่วยให้โครงงานน่าสนใจ ข. ช่วยให้เกิดแนวคิดที่จะทำโครงงาน ค. ช่วยให้เรียนรู้รูปแบบการจัดทำโครงงาน ง. ถูกทุกข้อ 3. ข้อใดกล่าวผิด_____ ก. วัฒนธรรมเป็นเรื่องความเชื่อ ข. วัฒนธรรมเป็นเรื่องการปรับตัว ค. วัฒนธรรมเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล ง. วัฒนธรรมเป็นเรื่องการดำเนินชีวิต	4. การยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติเป็นวัฒนธรรมด้านใด ก. ความเป็นชาติไทย ข. มารยาทไทย ค. พระพุทธศาสนา ง. พระมหากษัตริย์ 5. หน้าที่ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยคือข้อใด ก. รัฐบาล ข. กระทรวงวัฒนธรรม ค. สภาวัฒนธรรม ง. คนไทยทุกคน 6. ข้อใด<u>ไม่เกี่ยวข้อง</u>กับวัฒนธรรมของคนไทย ก. การเจริญงอกงามของคนในสังคม ข. สิ่งที่ปฏิบัติมาช้านาน ค. สิ่งที่มีมนุษย์พึงค้นพบ ง. เป็นวิถีชีวิตความเชื่อ
---	--

7. วัฒนธรรมทางภาษาของไทยเกิดขึ้นในสมัยใด ก. สุโขทัย ข. กรุงศรีอยุธยา ค. ธนบุรี ง. รัตนโกสินทร์ 8. ปัจจัยที่ทำให้วัฒนธรรมไทยในแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกันคือข้อใด ก. การเปลี่ยนแปลงของคนสังคม ข. การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ค. การเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองของคนสังคม ง. ถูกทุกข้อ	9. ข้อใดไม่ใช่วัฒนธรรมทางวัตถุ ก. รถยนต์ ข. ศาสนา ค. เครื่องบิน ง. ปราสาท 10. วัฒนธรรมไทยที่เป็นที่รู้จักกันทั่วโลกคือข้อใด ก. การกราบ ข. การหอมแก้ม ค. การจับมือ ง. การไหว้
---	--

เฉลยคำตอบแบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 3
(สำหรับครู)

1. ค	2. ง	3. ค	4. ก	5. ง
6. ค	7. ก	8. ง	9. ข	10. ง

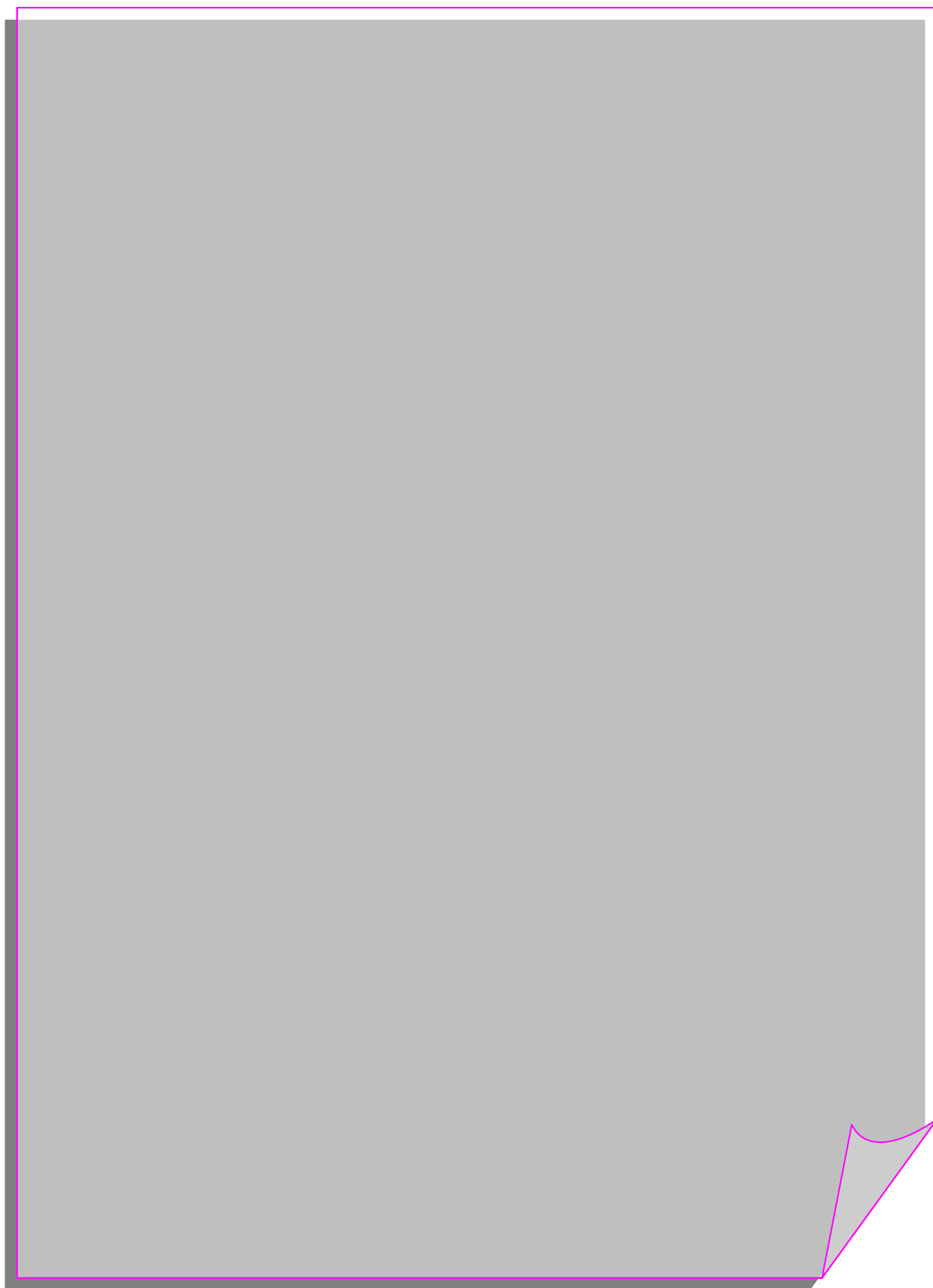

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง
วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ ของไทย

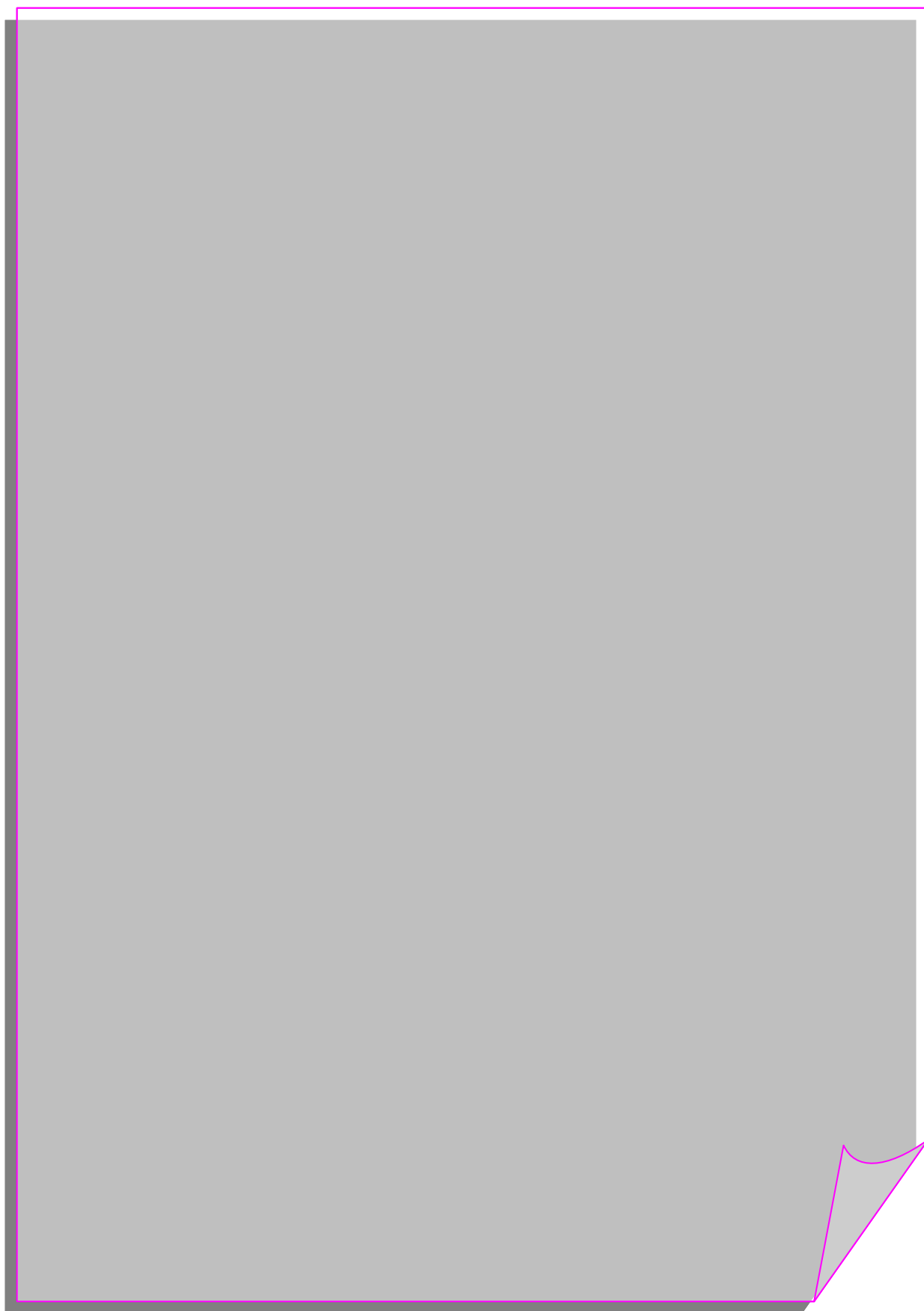
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 1 ชั่วโมง

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูผู้สอนควรศึกษาชุดการเรียนรู้ก่อนใช้ให้เข้าใจ
2. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือในการใช้ชุดการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนควรตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไข
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจทุกขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด
5. การสอนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 5.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 5.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 5.4 ขั้นขยายความรู้
 - 5.5 ขั้นประเมินผล
6. ขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม หากนักเรียนมีปัญหา ครูควรให้คำปรึกษาและการอภิปรายไม่ควรส่งเสียงดัง เพราะจะทำให้รบกวนกลุ่มอื่น

แผนผังการจัดชั้นเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กระดานดำ

โต๊ะครู

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 4

กลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 7

กลุ่มที่ 8

กลุ่มที่ 9

กลุ่มที่ 10

สำรอง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่างๆ ของไทย

เวลา 1 ชั่วโมง

ทำการสอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ส.2.1.3 เข้าใจและปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานและวัฒนธรรมในจังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญในวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับในคุณค่าซึ่งกันและกัน

มาตรฐาน ส.4.2.2 เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น

มาตรฐาน ส.5.2.4 มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

วัฒนธรรมในระดับภูมิภาคของไทย แบ่งออกตามลักษณะภูมิศาสตร์เป็น 4 ภาค ใหญ่ๆ ได้แก่ ภาคเหนือ กลาง ตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ซึ่งมีความโดดเด่น ความเป็นเอกลักษณ์ แตกต่างกันไป

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.1 เห็นความสำคัญและปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานวัฒนธรรมในจังหวัดหรือภาคของตนเองได้

3.2 รู้จักและวิเคราะห์ผลงานสำคัญที่เกิดจากการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย

3.3 ตระหนักถึงความสำคัญในวัฒนธรรมในจังหวัดหรือภาคของตนเองโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานได้

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 4.1 นักเรียนสามารถจำแนกวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาคได้
- 4.2 นักเรียนสามารถบอกวัฒนธรรมท้องถิ่นของภาคต่างๆได้
- 4.3 นักเรียนสามารถอธิบายวัฒนธรรมพื้นบ้านของสังคมไทยได้
- 4.4 นักเรียนสามารถบอกวิธีการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองได้
- 4.5 นักเรียนเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

5. สาระการเรียนรู้

- วัฒนธรรมในระดับภูมิภาคของสังคมไทย
- วัฒนธรรมพื้นบ้านของสังคมไทย

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1. ขั้นสร้างความสนใจ

- 6.1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ ของไทย
จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน
- 6.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
- 6.1.3 ให้นักเรียนดูภาพวัฒนธรรมของภาคต่างๆแล้วช่วยกันตอบว่าเป็นของภาคใด
- 6.1.4 นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของภาคต่าง ๆ ของไทยว่า
ทำไมวัฒนธรรมในแต่ละภาคจึงมีความแตกต่างกัน

6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา

- 6.2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิม) ส่งตัวแทนรับชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุด
ที่ 4 เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ ของไทย แล้วร่วมกันวางแผนเพื่อทำกิจกรรมตามตามขั้นตอน
ต่อไปนี้
- 6.2.1.1 อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม
- 6.2.1.2 นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้จากบัตรเนื้อหา เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ
ของไทย

6.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป

- 6.3.1 นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจในบัตรคำถาม
- 6.3.2 นักเรียนตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบของนักเรียน
- 6.3.3 ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย
- 6.3.4 นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามบัตรใบงาน

6.3.5 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

6.3.6 นักเรียนแต่ละคนสรุปองค์ความรู้ เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ ของไทยด้วยตนเองโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.4 ขยายความรู้

6.4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอสิ่งที่น่าสนใจ เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ ของไทยเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตอบข้อซักถามจากกลุ่มอื่น ๆ

6.4.2 ครูผู้สอนมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละคนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ตที่ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.5 ประเมินผล

6.5.1 ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ยังสงสัย

6.5.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ ของไทย

6.5.3 ครูตรวจบัตรใบงานและแบบทดสอบของนักเรียนแล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คะแนนในแบบบันทึกคะแนน

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน ชุดที่ 4 เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ ของไทย ประกอบด้วย

7.1.1.1 บัตรคำสั่ง

7.1.1.2 บัตรเนื้อหา

7.1.1.3 บัตรสรุป

7.1.1.4 บัตรคำถาม

7.1.1.5 บัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

7.1.1.6 บัตรเฉลย

7.1.1.7 บัตรใบงาน

7.1.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ ของไทย

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องสมุดโรงเรียน

7.2.2 เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ

7.2.3 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

8. การวัดผลและการประเมินผล

8.1 วิธีการวัด

- 8.1.1 การทดสอบ
- 8.1.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- 8.1.3 การสังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม
- 8.1.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

- 8.2.1 แบบทดสอบ
- 8.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน
- 8.2.3 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม
- 8.2.4 แบบสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

- 8.3.1 การทดสอบ ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.3 การสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

9. กิจกรรมเสนอแนะ

แนะนำให้นักเรียนศึกษาความรู้ เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ ของไทยเพิ่มเติม ในห้องสมุด หรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศโดยบันทึกผลการศึกษาลงในสมุดบันทึก เพื่อนำความรู้ที่ได้มาร่วมกันอภิปรายในคราวต่อไป

ชุดการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ ของไทย

บัตรคำสั่ง

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม
2. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ ของไทย
3. อ่านคำถามในบัตรคำถามแล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
5. นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งในบัตรใบงาน
6. นักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรสรุป บัตรคำถาม และเก็บสื่อการเรียนรู้ทุกอย่างเข้าช่องให้เรียบร้อย

หมายเหตุ : ห้ามหยิบเอกสารชิ้นใดชิ้นหนึ่งไป ยกเว้นบัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

บัตรเนื้อหา

เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่างๆ ของไทย

วัฒนธรรมภาคต่างๆของไทย

ประเทศไทยมีประชากรประมาณ 62 ล้านคน (พ.ศ. 2548) ประกอบด้วยผู้คนหลายเชื้อชาติ หลายภาษา หลายศาสนา ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณี รวมทั้งการดำเนินชีวิต ซึ่งในแต่ละภาคแต่ละท้องถิ่นก็มีความแตกต่างกันออกไปบ้าง ตามเชื้อชาติ ความเชื่อ การแต่งกาย ภาษา การประกอบอาชีพ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับภูมิอากาศและภูมิประเทศด้วย ดังนั้นจึงมีการแบ่งวัฒนธรรมตามความคล้ายคลึงกันดังนี้

1. วัฒนธรรมในระดับภูมิภาคของสังคมไทย แบ่งตามลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็น 4 ภาคใหญ่ ๆ คือ

1.1 วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคเหนือ เป็นภูมิภาคที่มีพื้นที่โดยทั่วไปเป็นภูเขาและป่าไม้จึงเป็นแหล่งกำเนิดของแม่น้ำหลายสาย ประชาชนอาศัยตามที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีอาชีพทำสวนผลไม้ ประชาชนส่วนหนึ่งจะประกอบอาชีพตามบรรพบุรุษคือการทำไร่ ทำเครื่องปั้นดินเผา แกะสลักไม้ ตามวัฒนธรรมของบรรพบุรุษที่สืบทอดกันมา ชาวไทยภูเขาที่อาศัยอยู่ตามหุบเขาจะปลูกดอกไม้และผลไม้เมืองหนาว มีการปลูกพืชตามไหล่เขาแบบขั้นบันได เนื่องจากสภาพภูมิอากาศหนาวเย็นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีนิสัยเยือกเย็น อ่อนหวาน มีเอกลักษณ์ ที่มีความโดดเด่นในด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน ทั้งด้านประเพณี ศิลปะทางด้านการแสดง ความเชื่อ อาหารและภาษาพูด เช่น

- ภาษาล้านนา เป็นภาษาถิ่นเหนือที่ใช้พูดสืบทอดมาถึงปัจจุบัน ภาษาเขียนใช้ภาษาไทย
- อาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวเหนือ คือ แกงฮังเล ไส้ฮั่ว น้ำพริกฮ่อ เป็นต้น จะจัดใส่

ภาชนะสานเรียกว่า ขันโตก

- ประเพณีบวชลูกแก้ว ประเพณีตานก๋วยสลาก ประเพณีปอยหลวง ประเพณีสงกรานต์ พิธีสืบชะตาเมือง ประเพณีบวชลูกแก้วแม่ฮ่องสอน

- ศิลปะการแสดง การแสดงฟ้อนเล็บ กลองสะบัดชัย เป็นต้น

ประเพณีบวชลูกแก้วแม่ฮ่องสอน

1.2 วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) เป็นภาคที่มีภูมิประเทศติดต่อกับประเทศลาวมีการติดต่อค้าขายและถ่ายทอดวัฒนธรรมกันอย่างต่อเนื่องตั้งแต่บรรพบุรุษสภาพพื้นดินโดยทั่วไปเป็นดินปนทรายไม่เก็บกักน้ำ ค่อนข้างแห้งแล้ง การเพาะปลูกจึงต้องอาศัยธรรมชาติ มีการทำไร่ ทำสวน ปลูกพืชที่ทนต่อสภาพแห้งแล้ง เช่น ปอ มันสำปะหลัง ข้าวโพด การทำนาทำได้ผลเหมือนภาคกลางเพราะฝนไม่ตกตามฤดูกาลจึงเกิดประเพณีแห่นางแมวเพื่อขอฝน จะเห็นได้ว่าภาคนี้เป็นศูนย์รวมวัฒนธรรมที่เก่าแก่ ด้านการแต่งกายมีการทอผ้าพื้นเมืองที่สวยงาม มีสถาปัตยกรรมและโบราณสถานที่น่าสนใจ เช่น ปราสาทหินพนมรุ้ง ปราสาทหินพิมาย และวัฒนธรรมอื่น ๆ เช่น

- ภาษาพูดใช้ภาษาถิ่นภาคอีสาน
- อาหารหลักของภาคนี้คือ ข้าวเหนียว ส้มตำ ลาบ ปลา ร้า การแปรรูปอาหาร มีการทำแหนม หมูยอ กุนเชียง
- ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีไหลเรือไฟ ประเพณีแห่ผีตาโขน ประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง
- ศิลปะการแสดง การแสดงเชิงกระต๊อบ การแสดงโปงลางและหมอลำ เป็นต้น

ประเพณีบุญบั้งไฟ

1.3 วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคกลาง เนื่องจากอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา จึงมีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งผลิตพืชผลทางการเกษตรที่สำคัญที่สุดของประเทศ ประชากรส่วน

ใหญ่ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ชีวิตจึงผูกพันอยู่กับการเกษตร เป็นส่วนใหญ่ และมีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ เช่น วัฒนธรรมด้านการแสดงมหรสพคนไทภาค กลางมีมหรสพให้ดูเพื่อความบันเทิงจำนวนมากทั้งจากงานพระราชพิธีที่ราชสำนักจัดฉลองสมโภชใน วาระต่าง ๆ ด้านศิลปวัฒนธรรมทางโบราณสถานทางประวัติศาสตร์ก็มี เช่น อุทยานประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์แห่งชาติ เป็นต้น วัฒนธรรมของภาคกลางที่สำคัญ เช่น

- ภาษาพูดและภาษาเขียนใช้เป็นภาษากลาง หรือ ภาษาราชการ
- อาหาร คนในภาคกลางนิยมรับประทานข้าวเป็นอาหารหลัก อาหารที่นิยม คือ น้ำพริกปลาทุ แกงเขียวหวาน ต้มยำกุ้ง เป็นต้น
- ประเพณีจะเกี่ยวกับการเพาะปลูก เช่น ประเพณีทำขวัญข้าว การบูชาแม่โพสพ การลงแขก เกี่ยวข้าว ประเพณีการแข่งเรือยาว ประเพณีตักบาตรเทโว
- ศิลปะการแสดง มีการรำกลองยาว ลำตัด ลิเก ละคร และโขน

ประเพณีทำขวัญข้าว

1.4 วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ ภาคใต้มีภูมิประเทศติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ประชากร จึงได้รับอิทธิพลด้านศาสนา จึงมีความแตกต่างกันทางด้านศาสนาเป็นกลุ่ม ๆ และในอดีตได้มีการ ค้าขายกับชาวจีนจึงมีชาวจีนตั้งหลักแหล่งในภาคใต้หลายจังหวัด มีการผสมผสานทางวัฒนธรรม ประเพณี จึงมีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะภาค เช่น

- ภาษา ภาษาพูดจะใช้ภาษาไทยท้องถิ่นภาคใต้ ส่วนชาวไทยมุสลิมจะพูดภาษาขาวี
- อาหาร นิยมอาหารรสจัด เช่น แกงไตปลา ข้าวยา แกงคั่วกลิ้ง น้ำพริกแมงดา ผัดสะตอ
- ประเพณีจะมีความเกี่ยวข้องกับศาสนา เช่น ประเพณีชักพระ ประเพณีงานบุญเดือนสิบ ประเพณี แห่ผ้าขึ้นธาตุ ประเพณีฮารีรายอ พิธีเข้าสุหนัด ประเพณีกินเจ
- ศิลปะการแสดง เช่น การเต้นรอนเงืง หนังตะลุง รำโนราห์ เป็นต้น

ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ นครศรีธรรมราช

2. วัฒนธรรมพื้นบ้านของสังคมไทย

วัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นวิถีการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นจะสืบทอดกันมาด้วยการพูดจา บอกเล่า สืบสอน หรือทำให้ดูเป็นตัวอย่างเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน และการรวมกลุ่ม รวมพลังกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันตามความเชื่อนั้น ๆ สามารถอธิบายได้ 4 ประเภท ได้แก่

1. **มุขปาฐะต่างๆ** เช่น ดำนานหรือนิทานพื้นบ้าน สุภาษิต ที่ถือเป็นคติสอนใจการดำเนินชีวิต คำพังเพย ปริศนาคำทาย เพลงพื้นบ้าน และการละเล่นพื้นบ้านต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่น

2. **ความเชื่อ ประเพณี และพิธีกรรม** คนไทยมีความเชื่อในเรื่องของการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ ความเชื่อมีทั้งความเชื่อดั้งเดิมที่ถ่ายทอดสืบทอดกันมาจากรบรรพบุรุษ เช่น การไหว้แม่โพสพ แม่คงคา พระภูมิเจ้าที่ การนับถือผี การตั้งศาลพระภูมิ เชื่อเรื่องเทพารักษ์ เป็นต้น และความเชื่อที่มีเหตุผลตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ปัจจุบันมักเป็นแบบผสมผสานร่วมกัน เช่น เชื่อเรื่องเวรกรรม กฎแห่งกรรม

3. **หัตถกรรมพื้นบ้าน** เป็นงานที่เกิดจากการสร้างหรือประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันจากวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตน ซึ่งแต่ละท้องถิ่นย่อมแตกต่างกันออกไป ทั้งด้านการใช้วัสดุ เทคนิคและการถ่ายทอดสืบทอดกัน เช่น งานจักสาน งานถักทอ งานปั้น งานแกะสลัก และงานวาดภาพ เป็นต้น

4. **ภาษาไทยพื้นบ้าน** คนไทยทุกภาคส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยเป็นปกติ แต่มีสำเนียงและการใช้คำแตกต่างกันเล็กน้อยแล้วแต่ท้องถิ่น ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมใกล้เคียงด้วย ภาษาไทยพื้นบ้านที่ใช้กันอยู่ในกลุ่มท้องถิ่นต่างๆ ได้แก่ ภาษาล้านนา ภาษาไทยใหญ่ ภาษาไทยอีสาน ภาษาไทยภูเขา เป็นต้น

วัฒนธรรมในระดับภูมิภาคและพื้นบ้านของไทยมีความสำคัญที่ชาวไทยทุกคนควร
ช่วยกันฟื้นฟู ปรับปรุง ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาของประเทศไทย เพื่อเป็น
เอกลักษณ์คู่กับชาติไทยสืบไป

บัตรคำถาม
เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่างๆของไทย

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนนำวัฒนธรรมภาคต่างที่กำหนดให้ต่อไปนี้จำแนกออกตามภูมิภาคให้ถูกต้อง
แห้วผัดไชโยน แห้วผัดขึ้นธาตุ บุญบั้งไฟ ลอยกระทิปี ไหลเรือไฟ โยนบัว บวชลูกแก้ว สารทเดือนสิบ
แข่งโพนชักพระ กินเจ ขนมหินน้ำเงี้ยว น้ำพริกอ่อง ข้าวยา แกงไคปลา แกงเขียวหวาน ลาบ
น้ำตก ส้มตำ ฟ้อนเล็บ โปงลาง ลิเกฮูลู หมอลำ แห้วกลองยาว ลำตัด การกินขันโตก พิธีแห่นาง
แมว โขน หุ่นกระบอก โนรา
2. วัฒนธรรมในภูมิภาคของนักเรียนแตกต่างกับภูมิภาคอื่น ๆ ในประเทศไทยอย่างไร
3. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการรักษาวัฒนธรรมได้อย่างไรบ้าง
4. ประชาชนในแต่ละภาคของประเทศไทยมีวัฒนธรรมแตกต่างกัน มีปัจจัยใดเป็นสาเหตุ

บัตรคำตอบ
เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ ของไทย

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิก 1..... 2.....

3..... 4.....

5..... 6.....

1. ให้นักเรียนนำวัฒนธรรมภาคต่างที่กำหนดให้ต่อไปนี้จำแนกออกตามภูมิภาคให้ถูกต้อง

1.1 วัฒนธรรมภาคเหนือ ได้แก่

.....

.....

.....

.....

1.2 วัฒนธรรมภาคกลาง ได้แก่

.....

.....

.....

.....

1.3 วัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่

.....

.....

.....

.....

1.4 วัฒนธรรมภาคใต้ ได้แก่

.....

.....

.....

.....

2. วัฒนธรรมในภูมิภาคของนักเรียนแตกต่างกับภูมิภาคอื่น ๆ ในประเทศไทยอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3.นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการรักษาวัฒนธรรมได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

4.ประชาชนในแต่ละภาคของประเทศไทยมีวัฒนธรรมแตกต่างกัน มีปัจจัยใดเป็นสาเหตุ

.....

.....

.....

.....

บัตรเฉลย
เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่างๆไทย

1. ให้นักเรียนนำวัฒนธรรมภาคต่างๆที่กำหนดให้ต่อไปนี้จำแนกออกตามภูมิภาคให้ถูกต้อง

ตอบ 1.1 วัฒนธรรมภาคเหนือ ได้แก่

บวชลูกแก้ว ขนมหินน้ำเงี้ยว น้ำพริกอ่อง ฟ้อนเล็บ การกินขันโตก

1.2 วัฒนธรรมภาคกลาง ได้แก่

ลอยกระทง โขนบัว แกงเขียวหวาน แห่กลองยาว ลำตัด หุ่นกระบอก โขน

1.3 วัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่

แห่ผีตาโขน บุญบั้งไฟ ไหลเรือไฟ ลาบ น้ำตก ส้มตำ โปงลาง หมอลำ พิธีแห่นางแมว

1.4 วัฒนธรรมภาคใต้ ได้แก่

แห่ผ้าขึ้นธาตุ สารทเดือนสิบ ชักพระ ถิ่นเจ ข้าวยา แกงไตปลา ลีเกตุโนรา

2. วัฒนธรรมในภูมิภาคของนักเรียนแตกต่างกับภูมิภาคอื่น ๆ ในประเทศไทยอย่างไร

ตอบ ขึ้นอยู่กับคำตอบของนักเรียน

3. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการรักษาวัฒนธรรมได้อย่างไรบ้าง

ตอบ ขึ้นอยู่กับคำตอบของนักเรียน

4. ประชาชนในแต่ละภาคของประเทศไทยมีวัฒนธรรมแตกต่างกัน มีปัจจัยใดเป็นสาเหตุ

ตอบ ขึ้นอยู่กับคำตอบของนักเรียน

บัตรใบงาน
เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่างๆ ของไทย

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่น่าสนใจเพื่อเป็นหัวข้อในการทำโครงการจากการศึกษา เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ ของไทย

1.1.....

1.2.

1.3.....

1.4.

1.5.....

2. จากสิ่งที่น่าสนใจให้นักเรียนในกลุ่มเสนอความคิดเห็นพร้อมทั้งบอกเหตุผลในการเลือกสิ่งที่น่าสนใจในข้อนั้น ๆ

2.1 สิ่งที่น่าสนใจของสมาชิกคนที่ 1.....

.....

เหตุผล.....

.....

2.2 สิ่งที่น่าสนใจของสมาชิกคนที่ 2.....

.....

เหตุผล.....

.....

2.3 สิ่งที่น่าสนใจของสมาชิกคนที่ 3.....

.....

เหตุผล.....

.....

2.4 สิ่งที่น่าสนใจของสมาชิกคนที่ 4.....

.....

เหตุผล.....

.....

2.5 สิ่งที่น่าสนใจของสมาชิกคนที่ 5.....

.....

เหตุผล.....

.....

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปนำเสนอสิ่งที่น่าสนใจของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

บัตรสรุป
เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ ของไทย

วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ ของไทย

1. วัฒนธรรมในระดับภูมิภาคของสังคมไทย แบ่งตามลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นภาคใหญ่ ๆ ดังนี้

1.1 วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคเหนือ เป็นภูมิภาคที่มีเอกลักษณ์ ที่มีความโดดเด่นในด้าน วัฒนธรรมท้องถิ่นของตน

1.2 วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) เป็นศูนย์รวมวัฒนธรรม ที่เก่าแก่ มีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญ

1.3 วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคกลาง เนื่องจากอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา จึงมี ชีวิตที่ผูกพันอยู่กับการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ และมีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

1.4 วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ ประชากรมีความแตกต่างกันทางด้านศาสนาเป็น กลุ่ม ๆ มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมประเพณี จึงมีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะภาค

2. วัฒนธรรมพื้นบ้านของสังคมไทย

สามารถอธิบายได้ 4 ประเภท ได้แก่

2.1 มุขปาฐะต่าง ๆ

2.2 ความเชื่อ ประเพณี และ

2.3 หัตถกรรมพื้นบ้าน

2.4 ภาษาไทยพื้นบ้าน

แบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 4
เรื่อง วัฒนธรรมภาคต่างๆ ของไทย

คำชี้แจง

☞ แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 15 นาที

☞ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนข้อตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ

1. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมของภาคใต้ ก. บวชลูกแก้ว ข. แห่ผ้าขึ้นธาตุ ค. ฟ้อนเล็บ ง. โปงลาง 2. ปอยหลวงเป็นวัฒนธรรมของภาคใด ก. ภาคเหนือ ข. ภาคกลาง ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ง. ภาคใต้ 3. สุภาษิตจัดอยู่ในวัฒนธรรมพื้นบ้านประเภทใด ก. มุขปาฐะ ข. ความเชื่อ ค. หัตถกรรม ง. ภาษา	4. ข้อใด<u>ไม่เกี่ยวข้อง</u>กับการสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน ก. การพูดจา ข. บอกเล่า ค. สั่งสอน ง. บันทึก 5. การศึกษาวัฒนธรรมด้วยโครงงานสัมพันธ์กับข้อใด<u>น้อยที่สุด</u> ก. เป็นการเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง ข. ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ช่วยค้นหา ค. รู้จักคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง ง. ทำให้รู้วัฒนธรรมต่างถิ่น
---	---

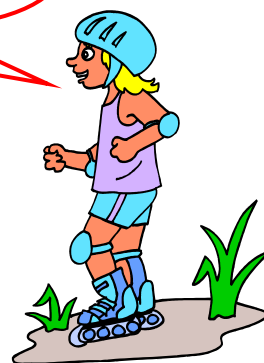
☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

6. ปัจจัยที่ทำให้วัฒนธรรมในแต่ละภาคแตกต่างกันมากที่สุดคือข้อใด ก. สภาพสังคม ข. สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ค. สภาพการเมือง ง. สภาพเศรษฐกิจ 7. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>วัฒนธรรมทางภาคเหนือ ก. ดานก้วยสลาก ข. ปอยหลวง ค. ขันโตก ง. ผีตาโขน 8. พิธีกรรมทางศาสนาพุทธเกี่ยวข้องกับข้อใดมากที่สุด ก. ศาสนาคริสต์ ข. ศาสนาอิสลาม ค. ศาสนาฮินดู ง. ลัทธิเต๋า	9. การแสดงข้อใดบ่งบอกถึงปฏิภาณด้านการพูดของผู้แสดงมากที่สุด ก. ลิเก ข. มโนราห์ ค. โปงลาง ง. หนังตะลุง 10. วัฒนธรรมของภาคกลางเกี่ยวข้องกับอาชีพใดมากที่สุด ก. อุตสาหกรรม ข. เกษตรกรรม ค. พาณิชยกรรม ง. ประมง
--	---

เฉลยคำตอบแบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 4
(สำหรับครู)

1. ข	2. ก	3. ก	4. ง	5. ง
6. ข	7. ง	8. ค	9. ง	10. ข

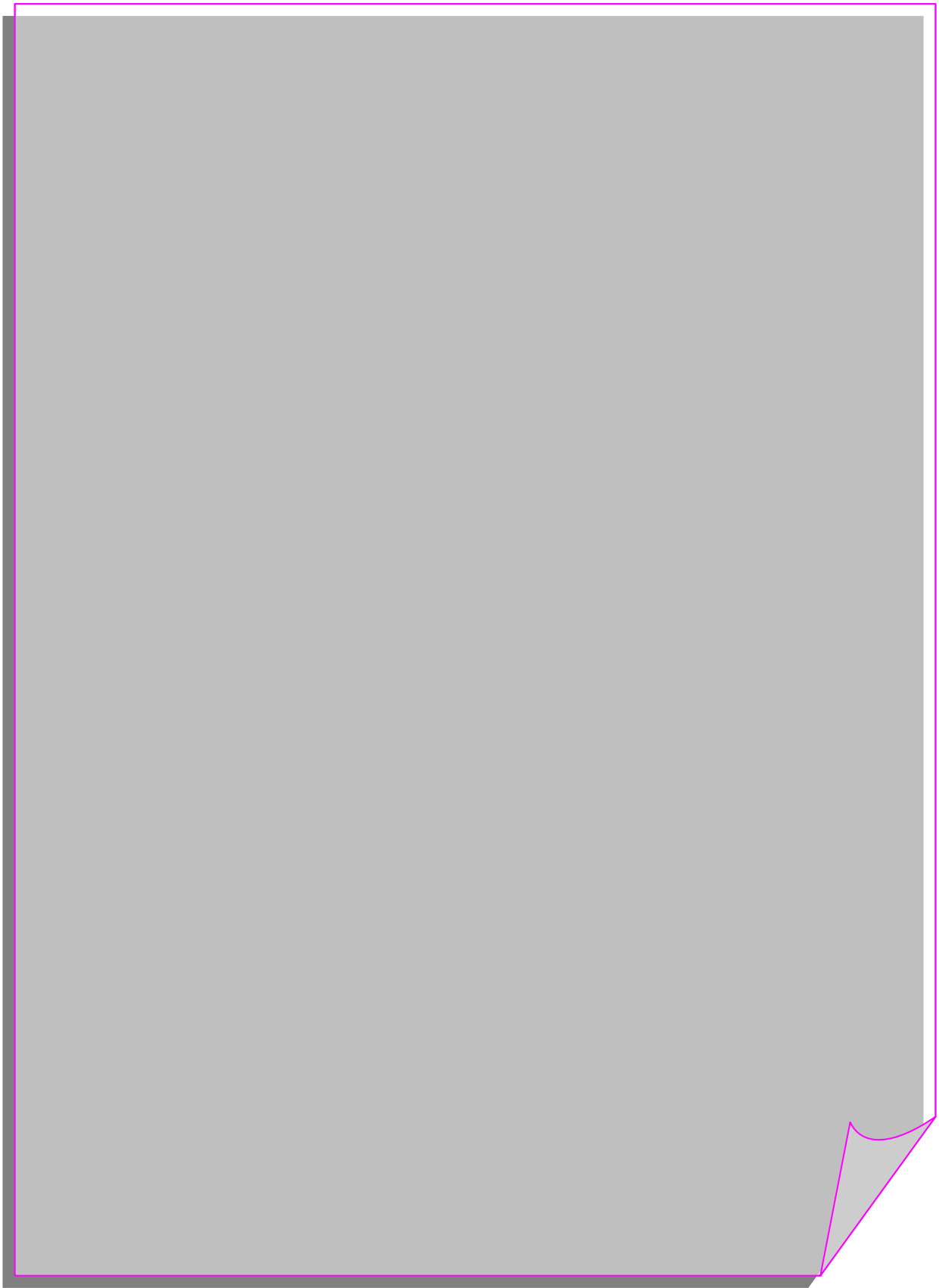

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง
ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 1 ชั่วโมง

பி

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูผู้สอนควรศึกษาชุดการเรียนรู้ก่อนใช้ให้เข้าใจ
2. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือในการใช้ชุดการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนควรตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไข
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจทุกขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด
5. การสอนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 5.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 5.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 5.4 ขั้นขยายความรู้
 - 5.5 ขั้นประเมินผล
6. ขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม หากนักเรียนมีปัญหา ครูควรให้คำปรึกษาและการอภิปรายไม่ควรส่งเสียงดัง เพราะจะทำให้รบกวนกลุ่มอื่น

รายการอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้

1. คู่มือครู	จำนวน 1	ซอง
2. ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน	จำนวน 13	ชุด
แต่ละชุดประกอบด้วย		
2.1 บัตรคำสั่ง	จำนวน 1	ชุด
2.2 บัตรเนื้อหา	จำนวน 1	ชุด
2.3 บัตรคำถาม	จำนวน 1	ชุด
2.4 บัตรคำตอบ	จำนวน 1	ชุด
2.5 บัตรเฉลย	จำนวน 1	ชุด
2.6 บัตรใบงาน	จำนวน 1	ชุด
2.7 บัตรสรุป	จำนวน 1	ชุด
3. แผนผังการจัดชั้นเรียน	จำนวน 1	ชุด

แผนผังการจัดชั้นเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กระดานดำ

โต๊ะครู

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 4

กลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 7

กลุ่มที่ 8

กลุ่มที่ 9

กลุ่มที่ 10

สำรอง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต เวลา 1 ชั่วโมง
 ทำการสอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ส.2.1.3 เข้าใจและปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานและวัฒนธรรมในจังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญในวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับในคุณค่าซึ่งกันและกัน

มาตรฐาน ส.4.2.2 เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น

มาตรฐาน ส.5.2.4 มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

ความหลากหลายของวัฒนธรรมเกิดจากการที่ประเทศไทยมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับประเทศต่าง ๆ ที่เป็นมิตรไม่ว่าจะเป็นประเทศทางตะวันออกและทางตะวันตก

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.1 เข้าใจและยอมรับความหลากหลายของวัฒนธรรม เพื่อนำมาปรับปรุงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.2 ตระหนักถึงความสำคัญความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของสังคมจังหวัดพัทลุงได้

3.3 ใช้ทักษะกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อศึกษาความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของสังคมจังหวัดพัทลุงได้

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 4.1 นักเรียนสามารถบอกลักษณะความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิตได้
- 4.2 นักเรียนสามารถศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของสังคมจังหวัดพัทลุงโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานได้
- 4.3 นักเรียนมีทักษะกระบวนการกลุ่ม
- 4.4 นักเรียนเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นได้

5. สาระการเรียนรู้

ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1. ขั้นสร้างความสนใจ

- 6.1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิตจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน
- 6.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
- 6.1.3 ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับความหลากหลายของวัฒนธรรมในสังคมไทยมีวัฒนธรรมของชาติใดบ้าง
- 6.1.4 ให้นักเรียนยกตัวอย่างความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต

6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา

6.2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิม) ส่งตัวแทนรับผิดชอบการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 5 เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต แล้วร่วมกันวางแผนเพื่อทำกิจกรรมตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 6.2.1.1 อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม
- 6.2.1.2 นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้จากบัตรเนื้อหา เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต

6.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป

- 6.3.1 นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจในบัตรคำถาม
- 6.3.2 นักเรียนตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบของนักเรียน
- 6.3.3 ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย
- 6.3.4 นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามบัตรใบงาน
- 6.3.5 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป
- 6.3.6 นักเรียนแต่ละคนสรุปองค์ความรู้ เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิตด้วยตนเองโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.4 ขยายความรู้

6.4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปนำเสนอผลการสำรวจวัฒนธรรมประเพณีของชาติต่าง ๆ ที่ทำในบัตรใบงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตอบข้อซักถามจากกลุ่มอื่น ๆ

6.4.2 ครูผู้สอนมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละคนไปศึกษาค้นคว้า เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีของชาติต่าง ๆ ที่มีในชุมชนของนักเรียนเพิ่มเติม ในห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ตที่ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.5 ประเมินผล

6.5.1 ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ยังสงสัย

6.5.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต

6.5.3 ครูตรวจบัตรใบงานและแบบทดสอบของนักเรียนแล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คะแนนในแบบบันทึกคะแนน

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน ชุดที่ 5 เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต ประกอบด้วย

- 7.1.1.1 บัตรคำสั่ง
- 7.1.1.2 บัตรเนื้อหา
- 7.1.1.3 บัตรสรุป
- 7.1.1.4 บัตรคำถาม
- 7.1.1.5 บัตรคำตอบสำหรับนักเรียน
- 7.1.1.6 บัตรเฉลย
- 7.1.1.7 บัตรใบงาน

7.1.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต

7.2 แหล่งการเรียนรู้

- 7.2.1 ห้องสมุดโรงเรียน
- 7.2.2 เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 7.2.3 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

8. การวัดผลและการประเมินผล

8.1 วิธีการวัด

- 8.1.1 การทดสอบ
- 8.1.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- 8.1.3 การสังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม
- 8.1.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

- 8.2.1 แบบทดสอบ
- 8.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน
- 8.2.3 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม
- 8.2.4 แบบสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

- 8.3.1 การทดสอบ ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.3 การสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

9. กิจกรรมเสนอแนะ

แนะนำให้นักเรียนศึกษาความรู้ เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิตเพิ่มเติม ในห้องสมุดหรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยบันทึกผลการศึกษาลงในสมุดบันทึก เพื่อนำความรู้ที่ได้มาร่วมกันอภิปรายในคราวต่อไป

ชุดการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต

บัตรคำสั่ง

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม
2. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต
3. อ่านคำถามในบัตรคำถามแล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
5. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามบัตรใบงาน
6. นักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรสรุป บัตรคำถาม และเก็บสื่อการเรียนรู้ทุกอย่างเข้าซองให้เรียบร้อย

หมายเหตุ : ห้ามหยิบเอกสารชิ้นใดชิ้นหนึ่งไป ยกเว้นบัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

บัตรเนื้อหา

เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของกลุ่มคนในระดับประเทศ

ประเทศไทยมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับประเทศต่าง ๆ ที่เป็นมิตรกับประเทศไทย เช่น ประเทศอินเดีย และประเทศจีน ฯลฯ ประเทศอินเดียมีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมหลายด้าน โดยเฉพาะพระพุทธศาสนา ภาษา วรรณคดี กฎหมายและประเพณีต่าง ๆ สำหรับประเทศจีน คนจีนจำนวนมากได้ย้ายเข้ามาในประเทศไทยจนกลายเป็นคนไทยเชื้อสายจีน แต่ยังมีขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งคนจีนยึดถือปฏิบัติเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน

นอกจากนั้น ประเทศไทยยังมีความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับประเทศอิหร่าน ศรีลังกา กัมพูชา พม่า เวียดนาม และปัจจุบันขยายออกไปสู่ประเทศอื่น ๆ เช่น ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกาและประเทศในยุโรป วัฒนธรรมของต่างประเทศจึงเข้ามาแพร่หลายในประเทศไทยมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามคนไทยก็ยังคงรักษาวัฒนธรรมตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีไว้ได้จนถึงปัจจุบัน

ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับประเทศต่าง ๆ

ลักษณะของความเป็นตะวันออก

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีอยู่ในวัฒนธรรมตะวันออกเช่นเดียวกับประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ เช่น จีน ญี่ปุ่น อินเดีย พม่า ลาว เขมร มาเลเซีย และเวียดนาม เป็นต้น ทำให้มีวัฒนธรรมบางส่วนคล้ายคลึงกันเนื่องจากการติดต่อสัมพันธ์กันในอดีต แต่วัฒนธรรมของสังคมหนึ่งอาจแตกต่างจากอีกสังคมหนึ่งได้ เพราะแต่ละสังคมย่อมมีวัฒนธรรมเฉพาะอย่าง ดังนั้นวัฒนธรรมไทยบางอย่างจะมีลักษณะเฉพาะของความเป็นคนไทย ตามวิถีชีวิตหรือการดำรงชีวิตแบบสังคมไทย

ลักษณะวัฒนธรรมตะวันออกของชนชาติต่าง ๆ ที่ปรากฏในสังคมไทย

1. วัฒนธรรมจากจีน จีนเป็นแหล่งอารยธรรมตะวันออกที่ยิ่งใหญ่ชาติหนึ่ง วัฒนธรรมของจีนเข้ามาสู่สังคมไทย โดยชาวจีนที่เข้ามาตั้งรกรากในแผ่นดินไทยตั้งแต่โบราณ ได้มีการติดต่อค้าขายระหว่างชาวจีนและชาวไทยเป็นเวลานานทำให้วัฒนธรรมจีนเข้ามามีอิทธิพลในสังคมไทยและได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน ได้แก่

- ความรู้ต่างๆ เช่น การค้าขาย การประกอบอาหาร โหราศาสตร์แบบฮวงจุ้ย เป็นต้น
- ขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น การเซ่นไหว้พระพรพบุรุษ การฉลองวันตรุษจีนและวันสารทเทศกาลไหว้พระจันทร์ เทศกาลกินเจ เป็นต้น

- อาหาร อาหารจีนเป็นอาหารที่มีชื่อเสียงในด้านรสชาติ สังคมไทยได้รับวัฒนธรรมการกิน และการประกอบอาหารจีนเข้ามาอย่างแพร่หลาย ร้านอาหารหรือภัตตาคารอาหารจีน เป็นที่นิยมโดยทั่วไปในสังคมไทย อาหารที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น บะหมี่ ก๋วยเตี๋ยว ซาลาเปา เจาก๊วย ฯลฯ
- ภาษา มีทั้งภาษาพูด และภาษาเขียน ที่ใช้ในการทำธุรกิจ หรือค้าขาย ภาษาจีนเป็นภาษาที่คนนิยมใช้กันมาก มีวิธีการอ่านและเขียนแตกต่างกับชนชาติอื่น ๆ เราจะเห็นว่าภาษาจีนเขียน และอ่านจากข้างบนลงข้างล่างและเริ่มจากด้านขวาไปด้านซ้าย เป็นต้น
- ศาสนา ชาวจีนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน มีความศรัทธาเลื่อมใสในพระโพธิสัตว์กวนอิม วัดจีนในประเทศไทยมีหลายแห่ง เช่น วัดมังกรกมลาวาส ที่เยาวราชซึ่งมีความสวยงามทางศิลปะและสถาปัตยกรรม

เทศกาลกินเจ

2. วัฒนธรรมจากอินเดีย เป็นแหล่งความรู้ด้านศาสนาและอารยธรรมของเอเชียแห่งหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยมาแต่โบราณ และมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ วัฒนธรรมอินเดียมีบทบาทในสังคมวัฒนธรรมของไทยมากกว่าชนชาติอื่น โดยเฉพาะเป็นรากฐานของศิลปวัฒนธรรมไทยในอดีต ซึ่งวัฒนธรรมที่ตกทอดและยังปรากฏให้เห็นในสังคมไทยได้แก่

- ความเชื่อต่าง ๆ ใน เรื่อง สิ่งศักดิ์สิทธิ์เทพดาฟ้าดิน เห็นได้จากพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น การบวงสรวงบูชา พระพรหม พระอิศวร พระวิษณุ ที่มีการปฏิบัติกันมาก เช่น การตั้งศาลพระภูมิ
- ศาสนา ศาสนาพุทธฝ่ายเถรวาท ที่เคยเผยแผ่และสืบทอดมาตั้งแต่ครั้งสมัยสุโขทัย ศาสนาพราหมณ์ หรือฮินดู
- ภาษา ได้แก่ ภาษาบาลี และสันสกฤต โดยได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์
- พิธีกรรมทางศาสนาพราหมณ์ เช่น พิธีโกนจุก พิธีวางศิลาฤกษ์ พิธีโล้ชิงช้า (ได้ยกเลิกไปแล้ว) ฯลฯ
- วรรณกรรม ที่คนไทยรู้จักกันดี คือ รามเกียรติ์

- การปกครองแบบทวารวดี (สมบูรณาญาสิทธิราช) ถูกนำมาใช้ครั้งแรกในสมัยกรุงศรีอยุธยา
- ความกตัญญูทวดที่ต่อพ่อแม่และผู้มีพระคุณ
- การแสดงความเคารพ เช่นการไหว้
- พระราชพิธีต่าง ๆ เช่น พระราชพิธีบรมราชาภิเษก
- นาฏศิลป์ การฟ้อนรำต่าง ๆ ที่ได้รับอิทธิพลมาจากอินเดีย เช่น โขน การรำต่าง ๆ เป็นต้น
- สถาปัตยกรรมสิ่งก่อสร้างทางศาสนา เช่น สถูปเจดีย์ ซึ่งเป็นศิลปะดั้งเดิมของอินเดีย และศรีลังกา

วัฒนธรรมอินเดียที่คนไทยรับมาสร้างสรรค์ ดัดแปลงเป็นวัฒนธรรมของตนเองมีความอ่อนช้อยงดงามแตกต่างจากศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิม ซึ่งก็เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสังคมไทยมากขึ้น

การแสดงโขนได้รับอิทธิพลจากอินเดีย

ลักษณะของวัฒนธรรมตะวันตก

ชาติตะวันตก หมายถึง ชาวยุโรปที่เข้ามามีบทบาทในสังคมตะวันออกมาแต่โบราณ เช่น โปรตุเกส เนเธอร์แลนด์ (ฮอลันดา) อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี การเข้ามาเพื่อเหตุผลทางการค้าและการเผยแพร่ศาสนา ทำให้สังคมตะวันออกได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมประเพณีของชาติตะวันตก ซึ่งรวมทั้งสังคมไทยด้วย ในอดีตวัฒนธรรมของชาวตะวันตกได้เข้ามามีบทบาทเปลี่ยนแปลงความรู้ ความเชื่อ และวัฒนธรรมบางด้าน แต่ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีทำให้วัฒนธรรมตะวันตกมีความเด่นชัดในด้านวัตถุเรียกว่า เป็นสังคมที่มีความเจริญทางวัตถุ ปัจจุบันวัฒนธรรมนี้ปรากฏในสังคมไทยอย่างชัดเจนและเข้ามามีบทบาทต่อคนรุ่นใหม่มากขึ้น วัฒนธรรมตะวันตกที่ปรากฏได้แก่

- ความรู้และวิทยาการสมัยใหม่ที่น่าความเจริญมาพัฒนาประเทศและอาชีพ เช่น อุตสาหกรรม การแพทย์ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม วิทยาศาสตร์
- ภาษา ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการสื่อสารทั้งการฟัง พูด เขียน และอ่าน
- วัฒนธรรมทางสังคม เช่น การแต่งกาย การเข้าสังคม มารยาทต่าง ๆ การแต่งกายได้

เปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตประจำวันของสังคมไทยไปบ้างทำให้สะดวกต่อการเดินทางและการทำงาน แต่บางอย่างก็เป็นอุปสรรคได้ เช่น การสวมชุดเดินทางหรือทำงานในสภาพที่มีอากาศร้อน เป็นต้น

- อาหารการกิน การอยู่ สังคมของชาวตะวันตกนิยมบริโภคเนื้อสัตว์ แป้ง น้ำตาล นม เนย เป็นหลัก ส่วนคนไทยบางคนไม่เคยชิน แต่คนไทยรุ่นใหม่ ๆ จะนิยมกันมาก จะเห็นได้จากร้านค้าที่ผลิตอาหารแบบตะวันตกมากขึ้น เช่น ฮอทดอก แฮมเบอร์เกอร์ สปาเก็ตตี้ พิชซ่า สลัด สเต็ก แก้ว ไวน์ เบียร์ น้ำอัดลม เป็นต้น

- ศิลปะการแสดงและความบันเทิงต่าง ๆ เช่น บัลเลต์ ละครเวที เพลง ภาพยนตร์

- การกีฬาที่ต้องออกกำลังกายโดยใช้อุปกรณ์และเครื่องมือช่วย เช่น กอล์ฟ เทนนิส ฟุตบอล ยิมนาสติก ฯลฯ

- สถาปัตยกรรม สิ่งก่อสร้าง เราเห็นอาคารสูง บ้านทรงยุโรป เรือนกระจก ในสังคมเมืองมากขึ้น

- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชาติและพัฒนาคน สังคมไทยถูกเปลี่ยนแปลงไปกับการนิยมเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกสบายหลาย ๆ ด้าน เช่น เครื่องใช้เกี่ยวกับการไฟฟ้า โทรศัพท์ รถยนต์ เตาไมโครเวฟ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

วัฒนธรรมความเป็นตะวันตกที่ปรากฏในสังคมไทยนั้นจะเห็นได้ชัดเจนในสังคมเมืองที่เป็นศูนย์กลางรวมของธุรกิจและการประกอบอาชีพต่าง ๆ

คอมพิวเตอร์

ยิมนาสติก

บัตรคำถาม**เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต**

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงเปรียบเทียบข้อดี และข้อเสียของการรับวัฒนธรรมอื่น ๆ เข้ามาในสังคมไทย
2. จงยกตัวอย่างวัฒนธรรมตะวันตกที่ปรากฏในสังคมไทย
3. นักเรียนมีแนวคิดที่จะทำโครงการเกี่ยวกับ ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิตเรื่องใดบ้าง

บัตรคำตอบ

เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิก 1..... 2.....

3..... 4.....

5..... 6.....

1. จงเปรียบเทียบข้อดี และข้อเสียของการรับวัฒนธรรมอื่น ๆ เข้ามาในสังคมไทย

.....

.....

.....

.....

2. จงยกตัวอย่างวัฒนธรรมตะวันออกที่ปรากฏในสังคมไทย

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนมีแนวคิดที่จะทำโครงการเกี่ยวกับความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต
เรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

บัตรเฉลย

เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต

1. จงเปรียบเทียบข้อดี และข้อเสียของการรับวัฒนธรรมอื่น ๆ เข้ามาในสังคมไทย

ตอบ ขึ้นอยู่กับคำตอบของนักเรียน

2. จงยกตัวอย่างวัฒนธรรมตะวันออกที่ปรากฏในสังคมไทย

ตอบ ลักษณะวัฒนธรรมตะวันออกของชนชาติต่าง ๆ ที่ปรากฏในสังคมไทย

1. วัฒนธรรมจากจีน จีนเป็นแหล่งอารยธรรมตะวันออกที่ยิ่งใหญ่ชาติหนึ่งวัฒนธรรมของจีนเข้ามาสู่สังคมไทย โดยชาวจีนที่เข้ามาตั้งรกรากในแผ่นดินไทยตั้งแต่โบราณ ได้มีการติดต่อค้าขายระหว่างชาวจีนและชาวไทยเป็นเวลานานทำให้วัฒนธรรมจีนเข้ามามีอิทธิพลในสังคมไทยและได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน

2. วัฒนธรรมจากอินเดีย เป็นแหล่งความรู้ด้านศาสนาและอารยธรรมของเอเชียแห่งหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยมาแต่โบราณ และมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ วัฒนธรรมอินเดียมีบทบาทในสังคมวัฒนธรรมของไทยมากกว่าชาติอื่น โดยเฉพาะเป็นรากฐานของศิลปวัฒนธรรมไทยในอดีต ซึ่งวัฒนธรรมที่ตกทอดและยังปรากฏให้เห็นในสังคมไทย

3. นักเรียนเกิดแนวความคิดที่จะทำโครงการเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุงในเรื่องใดบ้าง

ตอบ ขึ้นอยู่กับคำตอบของนักเรียน

บัตรใบงาน

เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต

- ให้นักเรียนช่วยกันสำรวจวัฒนธรรม ประเพณีของชาติต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่นของตนเองแล้วบันทึกผลลงในตาราง

ที่	ชื่อวัฒนธรรมประเพณีของชาติต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น	แหล่งที่มา	ความสำคัญ/ประโยชน์	สิ่งที่น่าสนใจ

- จากวัฒนธรรมประเพณีของชาติต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่นที่นักเรียนสำรวจมามีปัญหาหรือข้อสงสัยดังนี้
 -
 -
 -
 -
 -
- ให้แต่ละกลุ่มออกไปนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

บัตรสรุป

เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของกลุ่มคนในระดับประเทศ

ประเทศไทยมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับประเทศต่าง ๆ ที่เป็นมิตรกับประเทศไทย เช่น ประเทศอินเดีย และประเทศจีน ฯลฯ ประเทศอินเดียมีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมหลายด้าน โดยเฉพาะพระพุทธศาสนา ภาษา วรรณคดี กฎหมายและประเพณีต่าง ๆ สำหรับประเทศจีน คนจีนจำนวนมากได้ย้ายเข้ามาในประเทศไทยจนกลายเป็นคนไทยเชื้อสายจีน แต่ยังมีขนบธรรมเนียม ประเพณี ซึ่งคนจีนยึดถือปฏิบัติเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน

ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับประเทศต่าง ๆ

ลักษณะของความเป็นตะวันออก

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีอยู่ในวัฒนธรรมตะวันออกเช่นเดียวกับประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ เช่น จีน ญี่ปุ่น อินเดีย พม่า ลาว เขมร มาเลเซีย และเวียดนาม เป็นต้น ทำให้มีวัฒนธรรมบางส่วนคล้ายคลึงกันเนื่องจากการติดต่อสัมพันธ์กันในอดีต แต่วัฒนธรรมของสังคมหนึ่งอาจแตกต่างจากอีกสังคมหนึ่งได้ เพราะแต่ละสังคมย่อมมีวัฒนธรรมเฉพาะอย่าง ดังนั้นวัฒนธรรมไทยบางอย่างจะมีลักษณะเฉพาะของความเป็นคนไทย ตามวิถีชีวิตหรือการดำรงชีวิตแบบสังคมไทย

ลักษณะวัฒนธรรมตะวันออกของชนชาติต่าง ๆ ที่ปรากฏในสังคมไทย

1. วัฒนธรรมจากจีน จีนเป็นแหล่งอารยธรรมตะวันออกที่ยิ่งใหญ่ชาติหนึ่งวัฒนธรรมของจีนเข้ามาสู่สังคมไทย โดยชาวจีนที่เข้ามาตั้งรกรากในแผ่นดินไทยตั้งแต่โบราณ ได้มีการติดต่อค้าขายระหว่างชาวจีนและชาวไทยเป็นเวลาช้านานทำให้วัฒนธรรมจีนเข้ามามีอิทธิพลในสังคมไทยและได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน

2. วัฒนธรรมจากอินเดีย เป็นแหล่งความรู้ด้านศาสนาและอารยธรรมของเอเชียแห่งหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยมาแต่โบราณ และมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ วัฒนธรรมอินเดียมีบทบาทในสังคมวัฒนธรรมของไทยมากกว่าชนชาติอื่น โดยเฉพาะเป็นรากฐานของศิลปวัฒนธรรมไทยในอดีต ซึ่งวัฒนธรรมที่ตกทอดและยังปรากฏให้เห็นในสังคมไทย

ลักษณะของวัฒนธรรมตะวันตก

ชาติตะวันตก หมายถึง ชาวยุโรปที่เข้ามามีบทบาทในสังคมตะวันออกมาแต่โบราณ การเข้ามาเพื่อเหตุผลทางการค้าและการเผยแพร่ศาสนา ทำให้สังคมตะวันออกได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมประเพณีของชาติตะวันตก ซึ่งรวมทั้งสังคมไทยด้วย ในอดีตวัฒนธรรมของชาวตะวันตกได้เข้ามามีบทบาทเปลี่ยนแปลงความรู้ ความเชื่อ และวัฒนธรรมบางด้าน แต่ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีทำให้วัฒนธรรมตะวันตกมีความเด่นชัดในด้านวัตถุเรียกว่า เป็นสังคมที่มีความเจริญทางวัตถุ ปัจจุบันวัฒนธรรมนี้ปรากฏในสังคมไทยอย่างชัดเจนและเข้ามามีบทบาทต่อคนรุ่นใหม่มากขึ้น วัฒนธรรมตะวันตกที่ปรากฏได้แก่

- ความรู้และวิทยาการสมัยใหม่ที่นำความเจริญมาพัฒนาประเทศและอาชีพ
- ภาษา ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการสื่อสารทั้งการฟัง พูด เขียน และอ่าน
- วัฒนธรรมทางสังคม
- อาหารการกินการอยู่
- ศิลปะการแสดงและความบันเทิงต่าง ๆ
- การกีฬาที่ต้องออกกำลังกายโดยใช้อุปกรณ์และเครื่องมือ
- สถาปัตยกรรม สิ่งก่อสร้าง เราจะเห็นอาคารสูง บ้านทรงยุโรป เรือกระจก ในสังคมเมือง

มากขึ้น

- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชาติและพัฒนาคน สังคมไทยถูกเปลี่ยนแปลงไปกับการนิยมเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกสบายหลาย ๆ ด้าน

แบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 5
เรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต

คำชี้แจง

☞ แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 15 นาที

☞ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนข้อตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ

1. วัฒนธรรมไทยได้รับอิทธิพลจากประเทศใดมากที่สุด ก. อินเดีย ข. จีน ค. กัมพูชา ง. มาเลเซีย	4. วัฒนธรรมในข้อใดที่ไม่ควรนำมาผสมผสานกับวัฒนธรรมไทย ก. การดำเนินธุรกิจแบบบริษัท ข. การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ค. การแต่งกายตามแฟชั่น ง. การรักษาโรคด้วยวิธีการใหม่
2. จากคำถามข้อที่ 1 วัฒนธรรมที่รับจากประเทศดังกล่าวคือข้อใด ก. การค้า ข. ศาสนา ค. การเมืองการปกครอง ง. ภูมิศาสตร์	5. การศึกษาความหลากหลายทางวัฒนธรรมด้วยโครงงานช่วยให้เราเกิดสิ่งใดต่อไปนี้ ก. ช่วยสร้างวัฒนธรรมใหม่ ๆ ข. ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต ค. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมด้วยตนเอง ง. ช่วยให้วัฒนธรรมเกิดการเปลี่ยนแปลง
3. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>วัฒนธรรมที่รับมาจากประเทศอินเดีย ก. โขน ข. เทศกาลไหว้พระจันทร์ ค. พระราชพิธีพืชมงคล ง. สถาปัตยกรรม	6. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>สิ่งที่มีอิทธิพลต่อวิถีชุมชนของจังหวัดพัทลุง ก. อิทธิพลทางด้านศาสนา ข. อิทธิพลของบรรพบุรุษ ค. อิทธิพลจากจารีตประเพณี ง. อิทธิพลจากต่างประเทศ

7. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>แนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของจังหวัดพัทลุงอย่างไร ก. ศึกษาให้เข้าใจโดยใช้โครงงาน ข. ปฏิบัติตามแบบแผนที่ดีงาม ค. ดูแลรักษาผลงานด้านวัฒนธรรมให้คงอยู่ ง. ส่งเสริมวัฒนธรรมต่างถิ่นให้มาก 8. อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกเผยแพร่เข้ามาประเทศไทยในด้านใดมากที่สุด ก. การค้าขาย ข. การศึกษา ค. ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ ง. การเมืองการปกครอง	9. ไทยได้รับวัฒนธรรมด้านอาหารจากชาติใดมากที่สุด ก. อินเดีย ข. พม่า ค. จีน ง. มาเลเซีย 10. วรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ของไทยได้รับอิทธิพลจากชาติใด ก. เวียดนาม ข. โปรตุเกส ค. จีน ง. พม่า
--	--

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

เฉลยคำตอบแบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 5
(สำหรับครู)

1. ก	2. ข	3. ข	4. ค	5. ค
6. ง	7. ง	8. ก	9. ค	10. ค

**คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

**เรื่อง
การเตรียมนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**

**กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 2 ชั่วโมง**

คำนำ

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 12 เรื่อง การเตรียมนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 ชั่วโมง ซึ่งเป็นเรื่องหนึ่งในชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย จำนวน 13 ชุด

ผู้จัดทำหวังว่าชุดการเรียนรู้นี้จะยังเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนในการนำไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

นางกัลยาณี ศรีขาว

คู่มือครู

องค์ประกอบของคู่มือครู มีดังนี้

1. คำชี้แจงสำหรับครู
2. รายการอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้
3. แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 3.1 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
 - 3.2 สาระสำคัญ
 - 3.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 - 3.4 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 3.5 สาระการเรียนรู้
 - 3.6 กิจกรรมการเรียนรู้
 - 3.6.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 3.6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 3.6.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 3.6.4 ขั้นขยายความรู้
 - 3.6.5 ขั้นประเมินผล
 - 3.7 สื่อการเรียนการสอน
 - 3.8 การประเมินผล
 - 3.9 กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูผู้สอนควรศึกษาชุดการเรียนรู้ก่อนใช้ให้เข้าใจ
2. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือในการใช้ชุดการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนควรตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไข
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจทุกขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด
5. การสอนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 5.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 5.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 5.4 ขั้นขยายความรู้
 - 5.5 ขั้นประเมินผล
6. ขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม หากนักเรียนมีปัญหา ครูควรให้คำปรึกษาและการอภิปรายไม่ควรส่งเสียงดัง เพราะจะทำให้รบกวนกลุ่มอื่น

รายการอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้

1. คู่มือครู	จำนวน 1 ของ
2. ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน	จำนวน 13 ชุด
แต่ละชุดประกอบด้วย	
2.1 บัตรคำสั่ง	จำนวน 1 ชุด
2.2 บัตรเนื้อหา	จำนวน 1 ชุด
2.3 บัตรใบงาน	จำนวน 1 ชุด
2.4 บัตรสรุป	จำนวน 1 ชุด
3. แผนผังการจัดชั้นเรียน	จำนวน 1 ชุด

แผนผังการจัดชั้นเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กระดานดำ

โต๊ะครู

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 4

กลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 7

กลุ่มที่ 8

กลุ่มที่ 9

กลุ่มที่ 10

สำรอง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง การเตรียมนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา

ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา 2 ชั่วโมง

ทำการสอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ส.2.1.3 เข้าใจและปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานและวัฒนธรรมในจังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญในวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับในคุณค่าซึ่งกันและกัน

มาตรฐาน ส.4.2.2 เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น

มาตรฐาน ส.5.2.4 มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

การแสดงโครงงาน เป็นการเสนอผลงานที่ได้ศึกษาค้นคว้าสำเร็จลงแล้วให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจ ซึ่งอาจกระทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดนิทรรศการ การสาธิตแสดงประกอบการรายงานและการจัดแสดงแผงโครงงาน

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.1 รู้และเข้าใจวิธีการนำเสนอผลงานโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้

3.2 อธิบายการออกแบบและจัดแสดงผลงานเป็นแผงโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้

3.3 ตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมรายงานเสนอผลของโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 นักเรียนสามารถบอกวิธีการนำเสนอผลงานโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้

4.2 นักเรียนสามารถออกแบบและจัดแสดงผลงานเป็นแผงโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้

4.3 นักเรียนสามารถเตรียมรายงานเสนอผลของโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้

4.4 นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเตรียมรายงานเสนอผลของโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้

5. สาระการเรียนรู้

การเตรียมนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1. ขั้นสร้างความสนใจ

6.1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การเตรียมนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

6.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

6.1.3 ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการการเตรียมเสนอโครงงาน

6.1.4 ให้นักเรียนยกตัวอย่างรูปแบบการเสนอโครงงานที่นักเรียนได้เรียนรู้โดยการศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา

6.2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนรับชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 12 เรื่อง การเตรียมนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แล้วร่วมกันวางแผนเพื่อทำกิจกรรมตามขั้นตอนต่อไปนี้

6.2.1.1 อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม

6.2.1.2 นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้จากบัตรเนื้อหา เรื่อง การเตรียมนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.3 ชั้นอภิปรายและลงข้อสรุป

6.3.1 นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจบัตรใบงาน

6.3.2 นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามบัตรใบงาน

6.3.3 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป เกี่ยวกับการเตรียมนำเสนอโครงงาน ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

6.3.4 นักเรียนแต่ละคนสรุปองค์ความรู้ เรื่อง การเตรียมนำเสนอโครงงานด้วยตนเองโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.4 ขยายความรู้

6.4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดเตรียมแผงโครงงานและตกแต่งให้สวยงามเพื่อนำเสนอ โดยทำการออกแบบแผงโครงงานในใบบัตรใบงานจากนั้นร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตอบข้อซักถามจากกลุ่มอื่น ๆ

6.4.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับ การเตรียมนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ถูกต้อง

6.4.3 ครูผู้สอนมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละคนเตรียมนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.5 ประเมินผล

6.5.1 ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ยังสงสัย

6.5.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การเตรียมนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.5.3 ครูตรวจบัตรใบงานและแบบทดสอบของนักเรียนแล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คะแนนในแบบบันทึกคะแนน

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน ชุดที่ 12 เรื่อง การเตรียมนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมประกอบด้วย

7.1.1.1 บัตรคำสั่ง

7.1.1.2 บัตรเนื้อหา

7.1.1.3 บัตรสรุป

7.1.1.4 บัตรใบงาน

7.1.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การเตรียมนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องสมุดโรงเรียน

7.2.2 เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ

8. การวัดผลและการประเมินผล

8.1 วิธีการวัด

8.1.1 การทดสอบ

8.1.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.1.3 การสังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม

8.1.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

8.2.1 แบบทดสอบ

8.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน

8.2.3 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

8.2.4 แบบสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

8.3.1 การทดสอบ ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

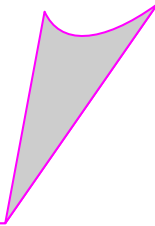
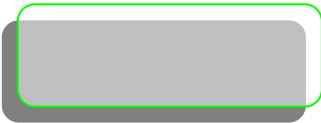
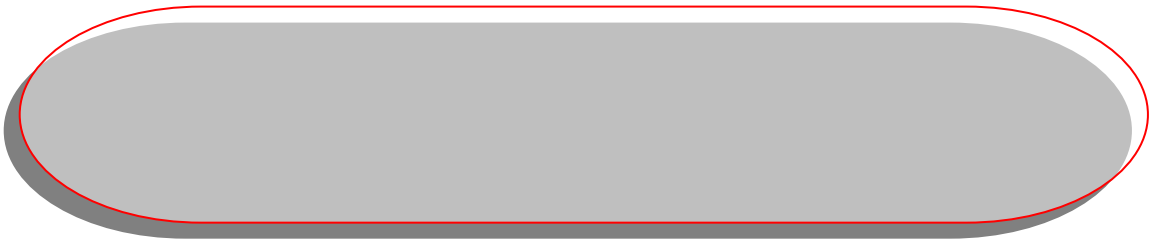
8.3.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.3 การสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

9. กิจกรรมเสนอแนะ

แนะนำให้นักเรียนจัดทำรายงานการนำเสนอโครงงานให้เรียบร้อย พร้อมทั้งนำขั้นตอนในการทำโครงงานที่สำคัญมาจัดแสดงในแผนการทำโครงงานพร้อมทั้งตกแต่งแผนโครงงานให้เรียบร้อย สวยงาม พร้อมทั้งซักซ้อมขั้นตอนในการนำเสนอโครงงานให้ถูกต้อง

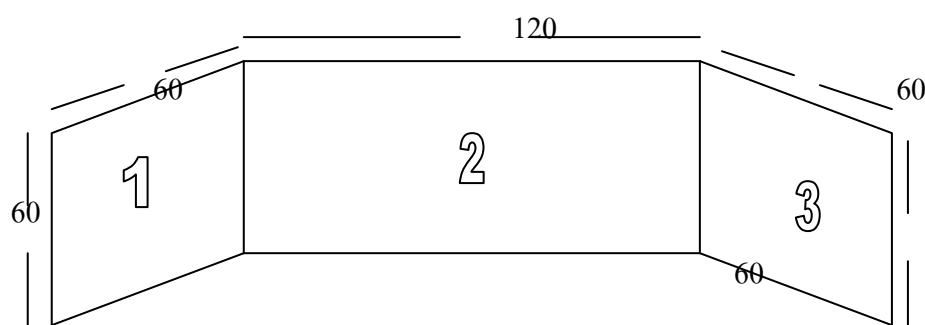
บัตรเนื้อหา

เรื่อง การเตรียมนำเสนอโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การแสดงผลงานเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญมากสำหรับนักเรียนที่ทำโครงการ เพราะนักเรียนทุกกลุ่มในห้องได้นำความรู้ที่ตนเองได้ศึกษามาอย่างหลากหลาย มานำเสนอผลงานแก่เพื่อนๆ เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกัน โดยมีวิธีการหลายวิธี เช่น การนำเสนอผลงานหน้าห้อง การจัดนิทรรศการ ซึ่งผลงานที่มานำเสนอ จะจัดทำเป็นสิ่งประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์ หนังสือเล่มเล็ก ส่วนขั้นตอนรายงานผลก็จัดทำในรูปแผนโครงการ ซึ่งมีรายละเอียดของขั้นตอนต่างๆ ครบถ้วน ส่วนในขั้นตอนการนำเสนอมีการรายงานตามหัวข้อที่ได้ศึกษามา หลังจากนำเสนอจบ จะมีการซักถามข้อสงสัย ผู้ทำโครงการจึงต้องศึกษาความรู้มาอย่างดี และควรอธิบายได้ชัดเจน

การจัดแสดงผลงาน มีการนำเสนอโครงการหน้าห้องพร้อมจัดทำแผนโครงการดังนี้

1. ขั้นตอนการนำเสนอผลงานให้นำเสนอตามขั้นตอนที่ศึกษาตั้งแต่บทที่ 1-บทที่ 5 ตามลำดับ
2. เมื่อจบการนำเสนอ มีการซักถามข้อสงสัย ผู้นำเสนอผลงานทั้ง 3 คน ควรเตรียมข้อมูลให้พร้อมเพื่อตอบคำถามได้ชัดเจนและถูกต้องซึ่งใช้เวลาประมาณ 10 นาที
3. จัดเตรียมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้เพื่อนๆ ได้ศึกษาเช่น รายงานโครงการ หนังสือเล่มเล็ก สิ่งประดิษฐ์ และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
4. การจัดทำแผนโครงการทำดังนี้
 - 4.1. ควรเลือกวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น ราคาไม่แพง และ สะดวกในการจัดเก็บ
เช่น ฟิวเจอร์บอร์ด กระดาษลัง
 - 4.2. ขนาดของแผนโครงการ เลือกขนาดพอเหมาะซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วนเท่าๆ กันดังรูป

4.3. ถ้าเป็นแผนผังโครงการขนาดมาตรฐานควรมีขนาดดังนี้

ส่วนที่ 1	กว้าง 60	เซนติเมตร	ยาว 60	เซนติเมตร
ส่วนที่ 2	กว้าง 60	เซนติเมตร	ยาว 120	เซนติเมตร
ส่วนที่ 3	กว้าง 60	เซนติเมตร	ยาว 60	เซนติเมตร

เมื่อเตรียมแผนผังโครงการเสร็จแล้ว นำรายงานผลโครงการ 5 บท มาจัดลงบนแผนผังโครงการดังนี้

ส่วนที่ 1 การจัดดังนี้

- ชื่อโครงการ
- ผู้จัดทำโครงการ
- ครูที่ปรึกษา

ส่วนที่ 2 การจัดดังนี้

- ที่มาและความสำคัญ
- วัตถุประสงค์
- ระยะเวลาและสถานที่ในการศึกษาโครงการ
- วิธีการดำเนินการ
- ผลการศึกษา

ส่วนที่ 3 การจัดดังนี้

- สรุปและอภิปรายผล
- ประโยชน์ที่ได้รับ
- ข้อเสนอแนะ
- เอกสารอ้างอิง

การแสดงผลงานอาจจะจัดในรูปแบบนิทรรศการ หรือรายงานปากเปล่าโดยนำแผนผังโครงการมา นำเสนอไปพร้อมกันด้วย

อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดทำแผนผังโครงการ

1. ไม้อัดหรือกล่องกระดาษ
2. มีดคัตเตอร์
3. กรรไกร
4. กาว
5. กระดาษสีต่างๆ

6. ไม้บรรทัด
7. ดินสอสีปากกาสีต่างๆหรือสีเมจิก
8. กระดาษขาว

ข้อควรคำนึงในการจัดแสดงโครงงาน

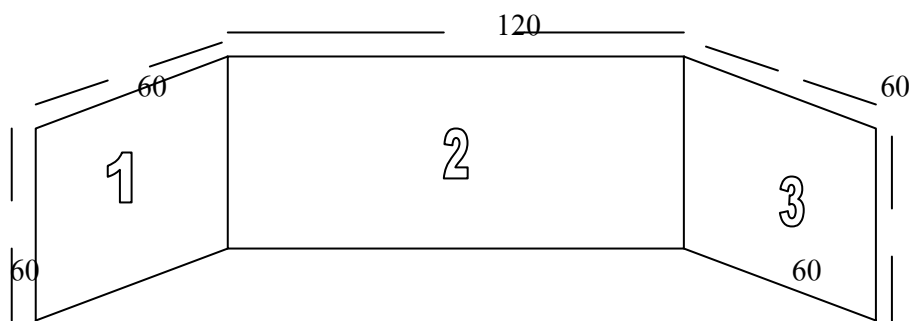
1. ความปลอดภัยของการจัดแสดง
2. ความเหมาะสมกับเนื้อที่จัดแสดง
3. คำอธิบายที่เขียนแสดง ควรเน้นเฉพาะประเด็นสำคัญ ชัดเจน เข้าใจง่าย
4. ดึงดูดความสนใจของผู้เข้าชมโดยเน้นที่สีสันเน้นจุดสำคัญ
5. ใช้ตารางและรูปภาพประกอบ โดยจัดวางอย่างเหมาะสม
6. สิ่งที่แสดงทุกอย่างถูกต้อง ทั้งการอธิบายหลักการและข้อความหรือคำที่เขียน

บัตรสรุป

เรื่อง การเตรียมนำเสนอโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การจัดแสดงผลงาน มีการนำเสนอโครงการหน้าห้องพร้อมจัดทำแผนโครงการดังนี้

1. ขั้นตอนการนำเสนอผลงานให้นำเสนอตามขั้นตอนที่ศึกษาตั้งแต่บทที่ 1-บทที่ 5 ตามลำดับ
2. เมื่อจบการนำเสนอ มีการซักถามข้อสงสัย ผู้นำเสนอผลงานทั้ง 3 คน ควรเตรียมข้อมูลให้พร้อมเพื่อตอบคำถามได้ชัดเจนและถูกต้องซึ่งใช้เวลาประมาณ 10 นาที
3. จัดเตรียมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้เพื่อนๆ ได้ศึกษาเช่น รายงานโครงการ หนังสือเล่มเล็ก สิ่งประดิษฐ์ และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
4. การจัดทำแผนโครงการทำดังนี้
 - 4.1. ควรเลือกวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น ราคาไม่แพง และ สะดวกในการจัดเก็บ
เช่น ฟิวเจอร์บอร์ด กระดาษลัง
 - 4.2. ขนาดของแผนโครงการ เลือกขนาดพอเหมาะซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วนเท่าๆ กันดังรูป

4.3. ถ้าเป็นแผนโครงการขนาดมาตรฐานควรมีขนาดดังนี้

ส่วนที่ 1	กว้าง 60	เซนติเมตร	ยาว 60	เซนติเมตร
ส่วนที่ 2	กว้าง 60	เซนติเมตร	ยาว 120	เซนติเมตร
ส่วนที่ 3	กว้าง 60	เซนติเมตร	ยาว 60	เซนติเมตร

เมื่อเตรียมแผนโครงการเสร็จแล้ว นำรายงานผลโครงการ 5 บท

มาจัดลงบนแผนโครงการดังนี้

ส่วนที่ 1 ควรจัดดังนี้

- ชื่อโครงการ

- ผู้จัดทำโครงการ
- ครูที่ปรึกษา

ส่วนที่ 2 การจัดตั้งนี้

- ที่มาและความสำคัญ
- วัตถุประสงค์
- ระยะเวลาและสถานที่ในการศึกษาโครงการ
- วิธีการดำเนินการ
- ผลการศึกษา

ส่วนที่ 3 การจัดตั้งนี้

- สรุปและอภิปรายผล
- ประโยชน์ที่ได้รับ
- ข้อเสนอแนะ
- เอกสารอ้างอิง

บัตรใบงาน

เรื่อง การเตรียมนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันออกแบบแผนผังแสดงโครงงานเป็นรูปแบบของกลุ่ม โดยกำหนดการวางหัวข้อต่าง ๆ ให้ครอบคลุมหัวข้อการจัดแสดงผลงาน และจัดทำแผนผังโครงงาน ตกแต่งให้สวยงาม

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

แบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 12
เรื่อง การเตรียมนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คำชี้แจง

☞ แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 15 นาที

☞ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนข้อตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ

1. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>หลักในการเลือกใช้วัสดุเพื่อจัดทำแผนโครงงาน ก. หาง่ายในท้องถิ่น ข. ราคาไม่แพงมาก ค. สะดวกในการจัดเก็บ ง. ใช้กระดาษอย่างดีเน้นสีสันทันให้มาก 2. แผนโครงงานส่วนใหญ่นิยมแบ่งออกเป็นกี่ส่วน ก. 1 ส่วน ข. 2 ส่วน ค. 3 ส่วน ง. 4 ส่วน 3. “อ้างอิงที่มาของเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ” ข้อความนี้ควรอยู่ในหัวข้อใดของการนำเสนอโครงงาน ก. ที่มาและความสำคัญของโครงงาน ข. บรรณานุกรม ค. วิธีดำเนินการ ง. ชื่อโครงงาน	4. โดยปกติการนำเสนอโครงงานนิยมใช้ผู้นำเสนอกี่คน ก. 1 คน ข. 2 คน ค. 3 คน ง. 4 คน 5. การนำเสนอโครงงานที่นิยมใช้คือข้อใดต่อไปนี้ ก. การทำแผ่นพับเผยแพร่ ข. การจัดนิทรรศการ ค. การเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ง. การนำเสนอด้วยแผ่นซีดี 6. วัสดุที่นิยมนำมาทำเป็นแผนแสดงโครงงานที่ได้มาตรฐานคือข้อใด ก. กระดาษแข็ง ข. แผ่นโฟม ค. ไม้อัด ง. แผ่นฟิวเจอร์บอร์ด
--	---

7. ข้อใดอธิบายเกี่ยวกับการนำเสนอโครงการ<u>ไม่</u>ถูกต้อง ก. ควรใช้สื่อเทคโนโลยีช่วยนำเสนอ ข. พยายามอ่านรายงานให้ถูกต้อง ค. เตรียมตัวตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ง. คำนึงถึงความเหมาะสมของภาษา 8. รูปแบบการจัดนิทรรศการแสดงโครงการควรประกอบไปด้วยสิ่งใดต่อไปนี้ ก. แพลงแสดงโครงการจัดวางเนื้อหาถูกต้อง ข. แพลงแสดงโครงการประณีตสวยงาม ค. จัดได้ครบตามเนื้อหาที่กำหนด ง. ถูกทุกข้อ	9. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>หลักในการรายงานนำเสนอโครงการ ก. พูดย่อรายงานได้เสียงดังฟังชัด ข. รายงานตรงตามเนื้อหา ค. อ่านรายงานได้ถูกต้อง ง. ตอบคำถามให้ตรงประเด็น 10. การนำเสนอโครงการ เรื่อง การเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาครควรใช้สิ่งใดประกอบจึงจะดีที่สุด ก. หนอนด้วงขึ้นต่างๆ ข. ท่อนสาคร ค. ขนมหากแบ่งสาคร ง. ภาพถ่าย
---	--

เฉลยคำตอบแบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 12
(สำหรับครู)

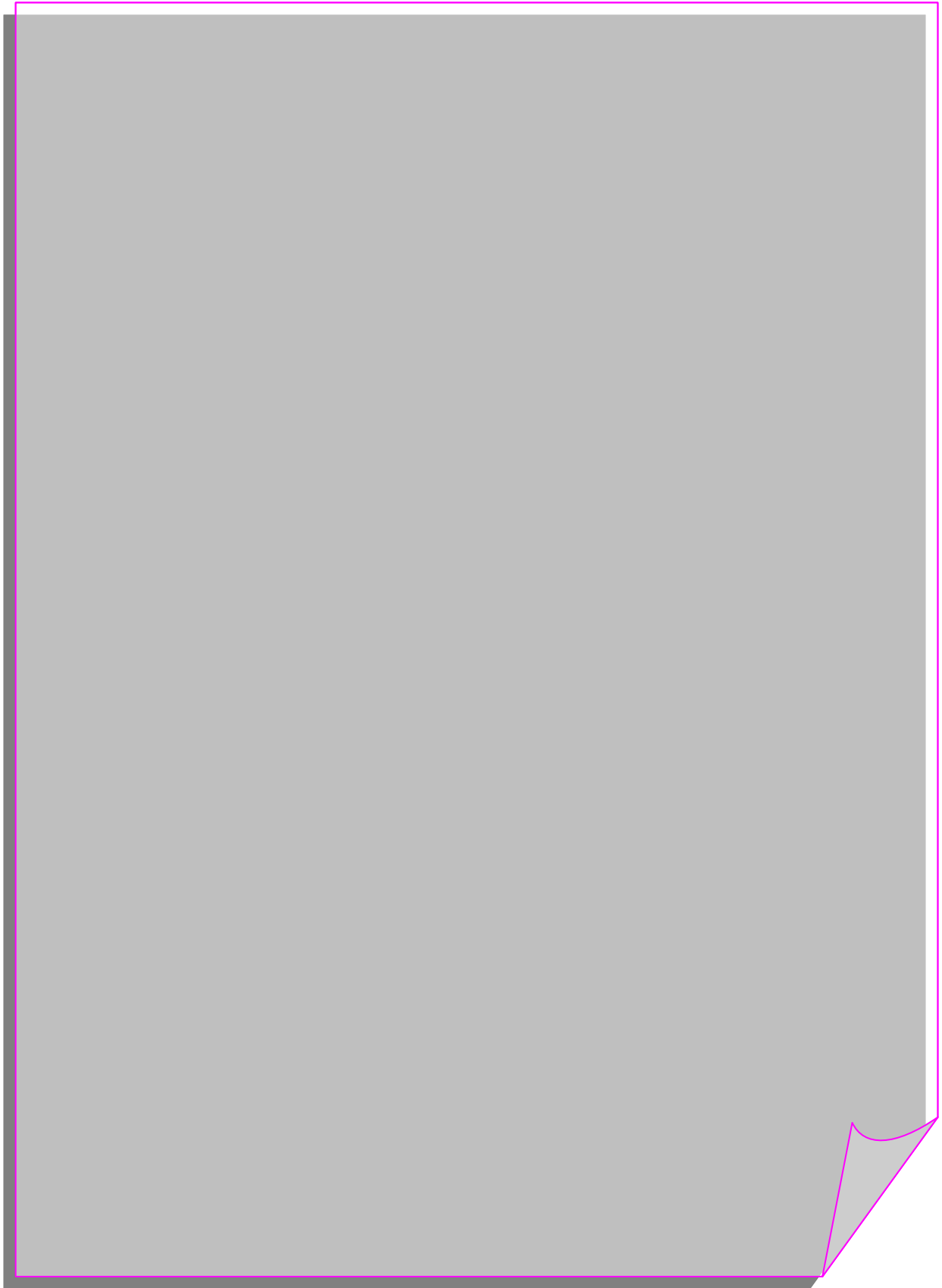
1. ง	2. ง	3. ข	4. ค	5. ข
6. ค	7. ข	8. ง	9. ค	10. ก

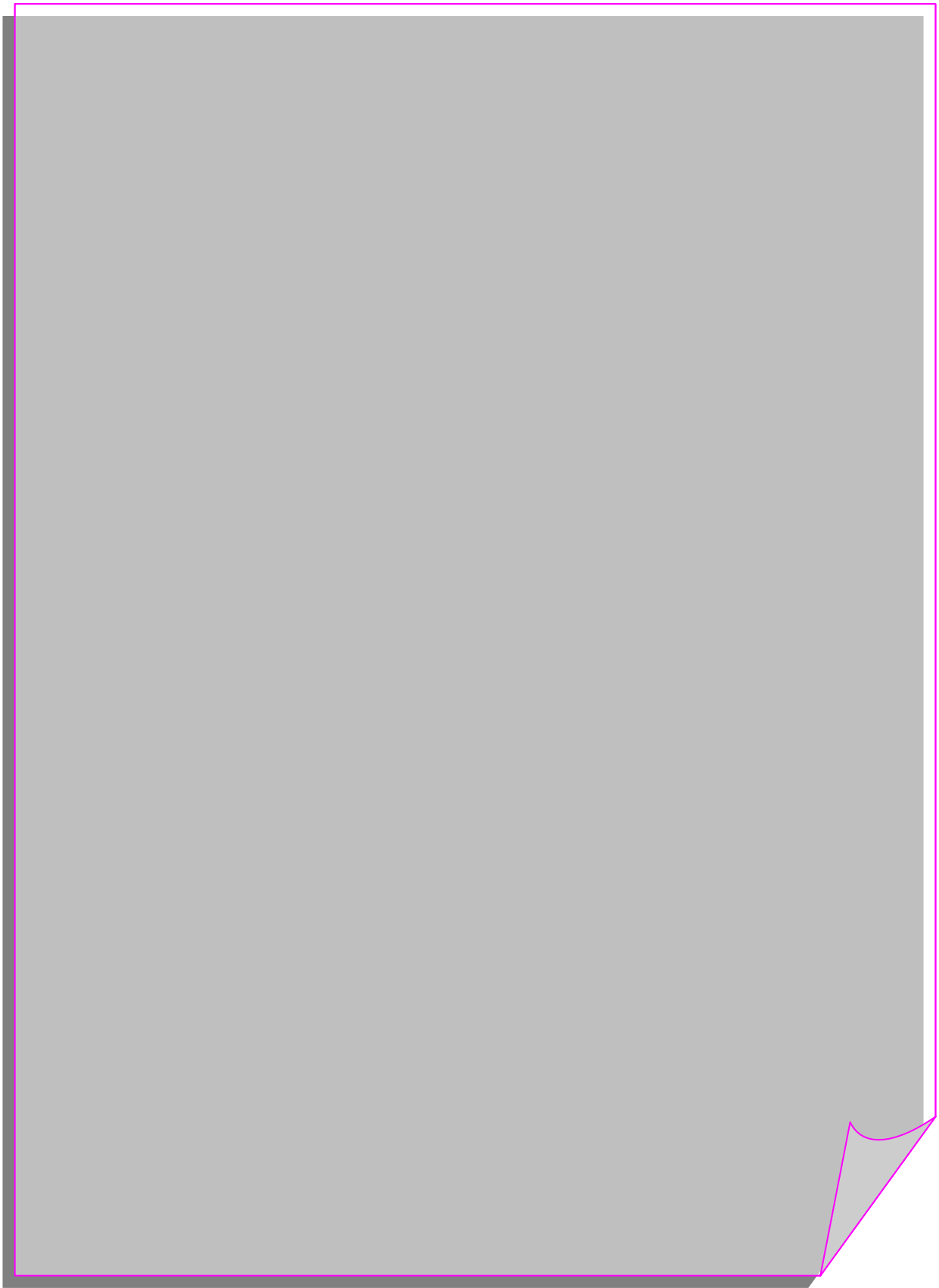

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

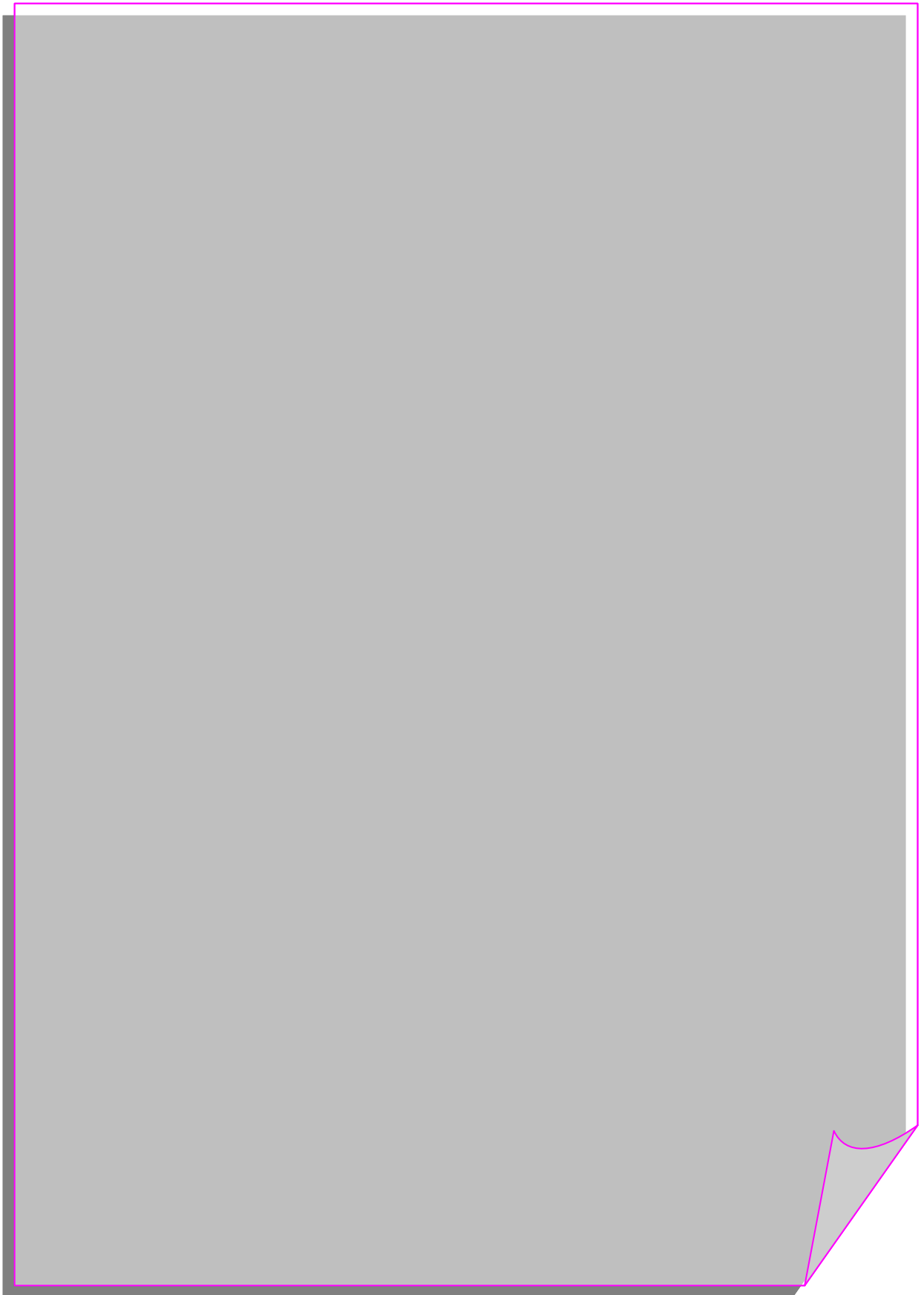
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 1 ชั่วโมง

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูผู้สอนควรศึกษาชุดการเรียนรู้ก่อนใช้ให้เข้าใจ
2. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือในการใช้ชุดการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนควรตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไข
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจทุกขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด
5. การสอนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 5.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 5.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 5.4 ขั้นขยายความรู้
 - 5.5 ขั้นประเมินผล
6. ขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม หากนักเรียนมีปัญหา ครูควรให้คำปรึกษาและการอภิปรายไม่ควรส่งเสียงดัง เพราะจะทำให้รบกวนกลุ่มอื่น

แผนผังการจัดชั้นเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กระดานดำ

โต๊ะครู

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 4

กลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 7

กลุ่มที่ 8

กลุ่มที่ 9

กลุ่มที่ 10

สำรอง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

เวลา 1 ชั่วโมง

ทำการสอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ส.4.2.2 เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น

มาตรฐาน ส.5.2.4 มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

ปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม คือ การที่มนุษย์ต้องการความสงบสุขในสังคม และต้องการความสะดวกสบายในชีวิต สองสิ่งนี้เป็นหัวใจของการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.1 อธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นได้

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานและผลกระทบจากภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นได้

3.3 เห็นความสำคัญของปัจจัยพื้นฐานและผลกระทบจากภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นได้

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 นักเรียนสามารถบอกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมได้

4.2 นักเรียนสามารถศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมโดยอาศัยกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน

4.3 นักเรียนมีทักษะการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมได้

4.4 นักเรียนเห็นความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมได้

5. สารการเรียนรู้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1. ขั้นสร้างความสนใจ

6.1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

6.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

6.1.3 ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

6.1.4 ให้นักเรียนยกตัวอย่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา

6.2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิม) ส่งตัวแทนรับชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 6 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม แล้วร่วมกันวางแผนเพื่อทำกิจกรรมตามตามขั้นตอนต่อไปนี้

6.2.1.1 อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม

6.2.1.2 นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้จากบัตรเนื้อหา เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

6.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป

6.3.1 นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจในบัตรคำถาม

6.3.2 นักเรียนตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบของนักเรียน

6.3.3 ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย

6.3.4 นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามบัตรใบงาน

6.3.5 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

6.3.6 นักเรียนแต่ละคนสรุปองค์ความรู้ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมด้วยตนเองโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.4 ขั้นขยายความรู้

6.4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปนำเสนอผลการการศึกษาในบัตรใบงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตอบข้อซักถามจากกลุ่มอื่นๆ

6.4.2 ครูผู้สอนมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละคนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ตที่ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.5 ชั้นประเมินผล

6.5.1 ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ยังสงสัย

6.5.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

6.5.3 ครูตรวจบัตรใบงานและแบบทดสอบของนักเรียนแล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คะแนนในแบบบันทึกคะแนน

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน ชุดที่ 6 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม ประกอบด้วย

7.1.1.1 บัตรคำสั่ง

7.1.1.2 บัตรเนื้อหา

7.1.1.3 บัตรสรุป

7.1.1.4 บัตรคำถาม

7.1.1.5 บัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

7.1.1.6 บัตรเฉลย

7.1.1.7 บัตรใบงาน

7.1.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องสมุดโรงเรียน

7.2.2 เครื่องฉายอินเทอร์เน็ทในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ

7.2.3 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

8. การวัดผลและการประเมินผล

8.1 วิธีการวัด

8.1.1 การทดสอบ

8.1.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.1.3 การสังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม

8.1.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

- 8.2.1 แบบทดสอบ
- 8.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมกาเรียน
- 8.2.3 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม
- 8.2.4 แบบสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

- 8.3.1 การทดสอบ ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.2 การสังเกตพฤติกรรมกาเรียนผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.3 การสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

9. กิจกรรมเสนอแนะ

แนะนำให้นักเรียนศึกษาความรู้ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมเพิ่มเติมในห้องสมุดหรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ในชุมชนโดยบันทึกผลการศึกษาลงในสมุดบันทึก เพื่อนำความรู้ที่ได้มาร่วมกันอภิปรายในคราวต่อไป

ชุดการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

บัตรคำสั่ง

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม
2. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม
3. อ่านคำถามในบัตรคำถามแล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
5. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามบัตรใบงาน
6. นักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรสรุป บัตรคำถาม และเก็บสื่อการเรียนรู้ทุกอย่างเข้าช่องให้เรียบร้อย

หมายเหตุ : ห้ามหยิบเอกสารชิ้นใดชิ้นหนึ่งไป ยกเว้นบัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

บัตรเนื้อหา

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

ปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม คือ การที่มนุษย์ต้องการความสงบสุขในสังคม และต้องการความสะดวกสบายในชีวิต สองสิ่งนี้เป็นหัวใจของการสร้างสรรค์วัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีปัจจัยประกอบอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ เช่น สภาพดินฟ้าอากาศที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทำให้เกิดความแห้งแล้ง น้ำท่วม อากาศร้อนจัด หนาวจัด ดินเสื่อม เป็นต้น ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้มนุษย์คิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ เพื่อควบคุมหรือแก้ปัญหาที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

เช่น การเกิดภัยสึนามิ ทำให้มนุษย์คิดทำเครื่องมือป้องกันภัยธรรมชาติ ส่วนผู้ที่อยู่ริมทะเลเริ่มสังเกต ความเปลี่ยนแปลงของทะเล ถ้าน้ำลดกะทันหันให้รีบหนีภัยทันที ด้านการสร้างบ้านเปลี่ยนแปลงโดยการสร้างให้ไกลจากริมฝั่งมากกว่าเดิม ด้านความเชื่อ เชื่อว่าผู้คนที่ตายจำนวนมากจะวนเวียนอยู่ที่เดิม จึงเกิดประเพณีทำบุญให้ดวงวิญญาณทุกปี

1.2 การเปลี่ยนแปลงทางความต้องการของผู้คนที่มีอย่างกว้างขวาง จึงจำเป็นต้องแสวงหาสิ่งตอบสนองความต้องการนั้น ทำให้เกิดการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ และวิธีการใหม่ขึ้นมากมายซึ่งสังเกตได้จากการพัฒนาด้านเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันทำให้เกิดวัฒนธรรมด้านวัตถุมากมาย เช่น การทำนา จะมีการลงแขกเกี่ยวข้าว ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นใช้รถตัดข้าวเพราะสะดวก และรวดเร็วกว่า ฯ

1.3 การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากสังคมอื่น เช่น จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันกันมาก มนุษย์จึงต้องหาวิธีการป้องกันปัญหา โดยสร้างกฎระเบียบ หรือกฎหมาย เพื่อให้คนในสังคมได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

1.4 การหยิบยืมวัฒนธรรมจากสังคมอื่น โดยนำมาปรับใช้ในกลุ่มสังคมของตน เช่น ไทยนำรูปแบบการศึกษาจากตะวันตกมาใช้ในประเทศ มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้นักเรียน

ได้ศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวาง การพัฒนาด้านการแพทย์แบบผสมผสาน มีการรักษาแบบ
ประยุกต์ทั้งแพทย์แผนไทย และแผนปัจจุบันเข้าด้วยกันเพื่อรักษาผู้ป่วยให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

1.5 สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ ลักษณะของภูมิประเทศภูมิอากาศ และ
ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น วัฒนธรรมด้านที่อยู่อาศัย คนไทยภาคกลางจะปลูกบ้านใต้ถุนสูง
เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน ส่วนคนไทยภาคใต้ที่อยู่ติดทะเลจะปลูกบ้านทรงเตี้ยเพื่อป้องกัน
ลม คนภาคเหนือจะปลูกพืชแบบขั้นบันไดบริเวณภูเขาเพื่อรักษาหน้าดิน ส่วนคนในภาคใต้จะ
นำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีมากในท้องถิ่นของตนมาใช้ประโยชน์ เช่น นำกะลามะพร้าว ทำ
เป็นผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ในครัวเรือน ทำเครื่องประดับ เครื่องตกแต่งบ้าน เป็นต้น

ภาพบ้านเรือนไทย

ภาพการปลูกพืชแบบขั้นบันได

ภาพคลื่นสินามิ

บัตรคำถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมมีกี่ประเภทอะไรบ้าง
2. ปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมคืออะไร
3. สมมติว่า ถ้าเราไม่เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามปัจจัยต่าง ๆ คงรักษาไว้ให้เหมือนเดิมตาม

บรรพบุรุษ นักเรียนคิดว่า ผลจะเป็นอย่างไร

บัตรคำตอบ

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิก 1..... 2.....

3..... 4.....

5..... 6.....

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมมีกี่ประเภทอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมคืออะไร

.....

.....

.....

.....

3. สมมติว่า ถ้าเราไม่เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามปัจจัยต่าง ๆ คงรักษาไว้ให้เหมือนเดิมตามบรรพบุรุษ นักเรียนคิดว่า ผลจะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บัตรเฉลย

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมมีกี่ประเภทอะไรบ้าง

ตอบ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมมี 5 ประเภท คือ

1. การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ
2. การเปลี่ยนแปลงทางความต้องการของผู้คน
3. การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากสังคมอื่น
4. การหยิบยืมวัฒนธรรมจากสังคมอื่น
5. สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์

2. ปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมคืออะไร

ตอบ การที่มนุษย์ต้องการความสงบสุขในสังคม และต้องการความสะดวกสบายในชีวิต

3. สมมติว่า ถ้าเราไม่เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามปัจจัยต่าง ๆ คงรักษาไว้ให้เหมือนเดิมตามบรรพบุรุษ นักเรียนคิดว่า ผลจะเป็นอย่างไร

ตอบ ขึ้นอยู่กับคำตอบของนักเรียน

บัตรใบงาน

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

คำชี้แจง

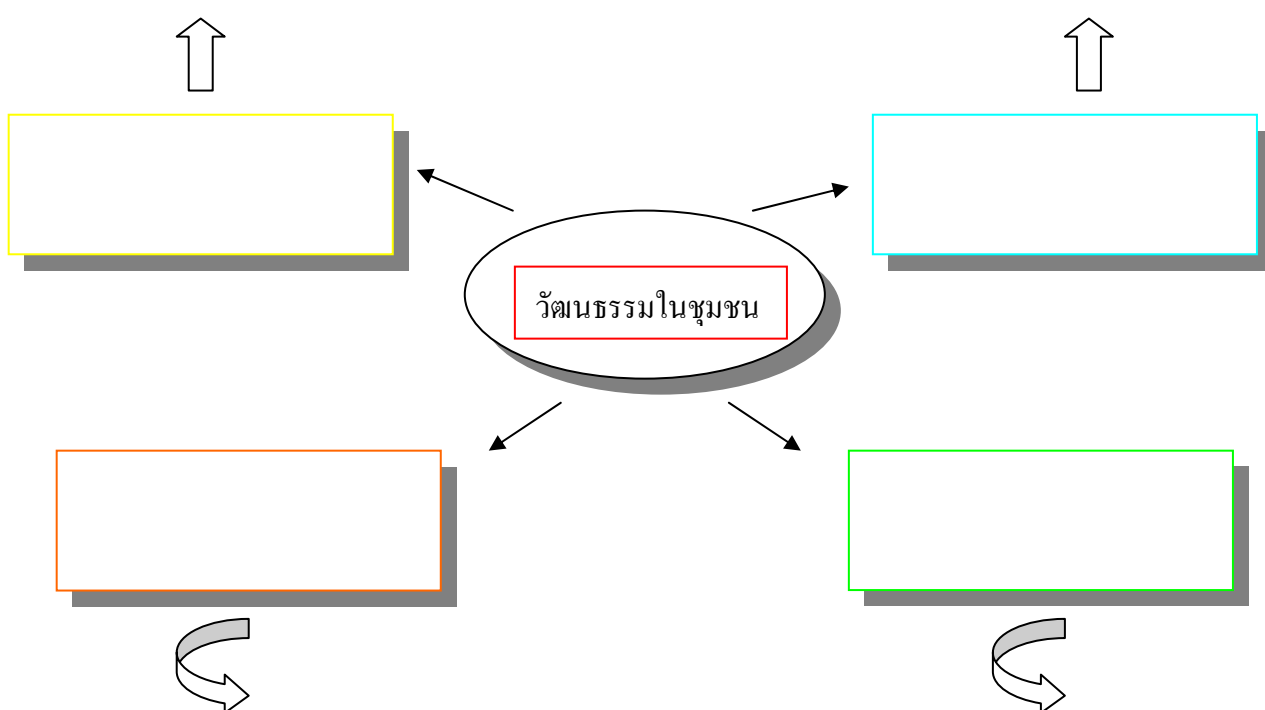
1. ให้นักเรียนร่วมกันสำรวจชุมชนเกี่ยวกับวัฒนธรรมในชุมชนแล้วบันทึกลงในตาราง

ชื่อชุมชนที่สำรวจ.....

ที่	วัฒนธรรมที่สำรวจ	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ การสร้างสรรค์วัฒนธรรม	แหล่งข้อมูล
1			
2			
3			
4			
5			

2. ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในชุมชนที่
สำรวจมา

แผนผังความคิดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในชุมชน.....

บัตรสรุป

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

ปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม คือ การที่มนุษย์ต้องการความสงบสุขในสังคม และต้องการความสะดวกสบายในชีวิต สองสิ่งนี้เป็นหัวใจของการสร้างสรรค์วัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีปัจจัยประกอบอื่นๆ ดังต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ
2. การเปลี่ยนแปลงทางความต้องการของผู้คน
3. การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากสังคมอื่น
4. การหยิบยืมวัฒนธรรมจากสังคมอื่น
5. สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์

แบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 6
เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

คำชี้แจง

☞ แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 15 นาที

☞ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนข้อตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ

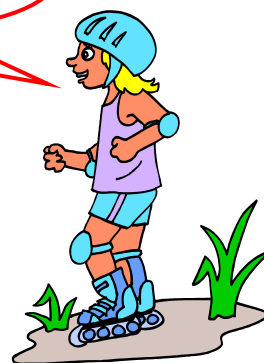
1. ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมคือข้อใด ก. ความคิดสร้างสรรค์ ข. ความประหยัด ค. ความซื่อสัตย์ ง. ความสงบสุข 2. สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมข้อใด ก. การแต่งกาย ข. การเดินทาง ค. ที่อยู่อาศัย ง. การรับประทานอาหาร 3. การสร้างกฎระเบียบหรือกฎหมายเกี่ยวข้องกับข้อใดต่อไปนี้ ก. การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากสังคมอื่น ข. การเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ ค. การเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้คน ง. การหยิบยืมวัฒนธรรมจากสังคมอื่น	4. การกระตุ้นให้มนุษย์คิดค้นสิ่งใหม่เกี่ยวข้องกับข้อใดต่อไปนี้ ก. การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากสังคมอื่น ข. การเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ ค. การเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้คน ง. การหยิบยืมวัฒนธรรมจากสังคมอื่น 5. การจัดการศึกษาในปัจจุบันเกี่ยวข้องกับข้อใดต่อไปนี้ ก. การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจากสังคมอื่น ข. การเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ ค. การเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้คน ง. การหยิบยืมวัฒนธรรมจากสังคมอื่น 6. การที่คนไทยภาคกลางสร้างบ้านใต้ถุนสูงเพื่อป้องกันสิ่งใด ก. อัคคีภัย ข. วาตภัย ค. อุทกภัย ง. แผ่นดินไหว
---	--

7. การสร้างบ้านของคนแต่ละภาคเกี่ยวข้องกับข้อใดต่อไปนี้ ก. สภาพสังคม ข. สภาพเศรษฐกิจ ค. สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ง. สภาพการเมืองการปกครอง 8. การที่คนไทยภาคใต้สร้างบ้านทรงเตี้ยเพื่อป้องกันสิ่งใด ก. อัคคีภัย ข. วาตภัย ค. อุทกภัย ง. แผ่นดินไหว	9. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมมากที่สุดคือข้อใด ก. ความสงบสุข ข. ความสะดวกสบาย ค. ความเชื่อ ง. ถูกทั้ง ก และ ข 10. วัฒนธรรมของชนชาติใดมีผลต่อการจัดการศึกษามากที่สุด ก. จีน ข. อินเดีย ค. ชาตินะวันตก ง. ชาตินาหรับ
---	--

เฉลยคำตอบแบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 6
(สำหรับครู)

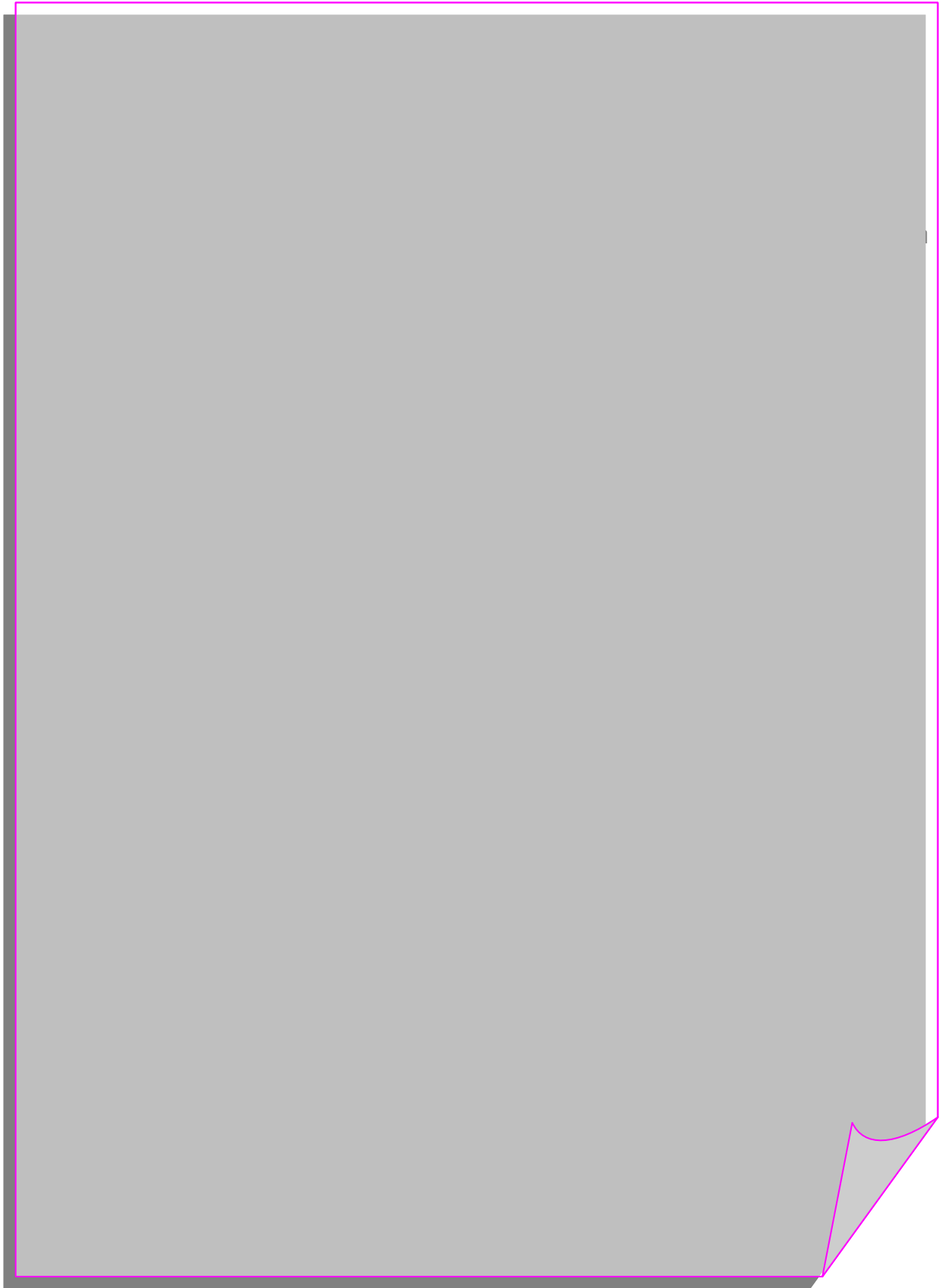
1. ง	2. ค	3. ก	4. ข	5. ง
6. ค	7. ค	8. ข	9. ง	10. ค

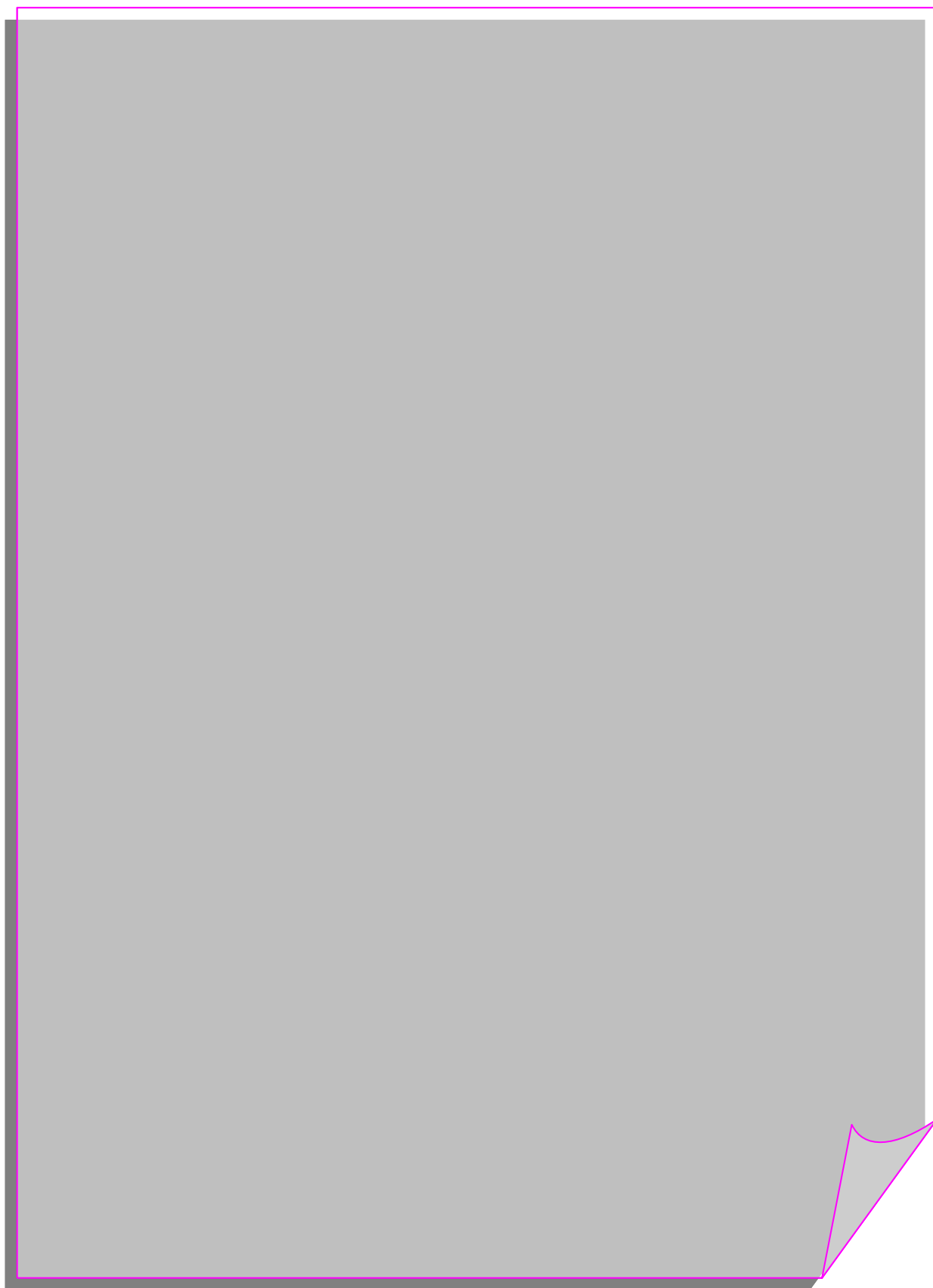

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง
ภูมิปัญญาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 1 ชั่วโมง

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูผู้สอนควรศึกษาชุดการเรียนรู้ก่อนใช้ให้เข้าใจ
2. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือในการใช้ชุดการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนควรตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไข
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจทุกขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด
5. การสอนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 5.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 5.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 5.4 ขั้นขยายความรู้
 - 5.5 ขั้นประเมินผล
6. ขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม หากนักเรียนมีปัญหา ครูควรให้คำปรึกษาและการอภิปรายไม่ควรส่งเสียงดัง เพราะจะทำให้รบกวนกลุ่มอื่น

รายการอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้

1. คู่มือครู	จำนวน 1	ซอง
2. ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน	จำนวน 13	ชุด
แต่ละชุดประกอบด้วย		
2.1 บัตรคำสั่ง	จำนวน 1	ชุด
2.2 บัตรเนื้อหา	จำนวน 1	ชุด
2.3 บัตรคำถาม	จำนวน 1	ชุด
2.4 บัตรคำตอบ	จำนวน 1	ชุด
2.5 บัตรเฉลย	จำนวน 1	ชุด
2.6 บัตรใบงาน	จำนวน 1	ชุด
2.7 บัตรสรุป	จำนวน 1	ชุด
3. แผนผังการจัดชั้นเรียน	จำนวน 1	ชุด

แผนผังการจัดชั้นเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กระดานดำ

โต๊ะครู

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 4

กลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 7

กลุ่มที่ 8

กลุ่มที่ 9

กลุ่มที่ 10

สำรอง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ภูมิปัญญาไทย

เวลา 1 ชั่วโมง

ทำการสอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ส.4.3.2 เข้าใจปัจจัยพื้นฐานและผลกระทบจากภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

มาตรฐาน ส.5.2.4 มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ของมนุษย์ที่เกิดจากการสังเกต การปฏิบัติ จนสามารถคิดค้นดัดแปลงและพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพ

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.1 อธิบายปัจจัยพื้นฐานและผลกระทบจากภายนอกที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาของท้องถิ่นตนเองได้

3.2 เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาของท้องถิ่นของตน มีส่วนร่วมในกิจกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์ให้คงอยู่ตลอดไป

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 นักเรียนสามารถบอกลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาของท้องถิ่นตนเองได้

4.2 นักเรียนสามารถศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาของท้องถิ่นโดยอาศัยทักษะการเรียนรู้แบบโครงงานได้

4.3 นักเรียนเห็นความสำคัญในการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาของท้องถิ่นโดยอาศัยทักษะการเรียนรู้แบบโครงงานได้

4.4 นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม

5. สารการเรียนรู้

ภูมิปัญญาไทย

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1. ขั้นสร้างความสนใจ

6.1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ภูมิปัญญาไทย จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

6.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

6.1.3 ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย

6.1.4 ให้นักเรียนยกตัวอย่างภูมิปัญญาไทยที่พบในท้องถิ่นของตนเองว่ามีอะไรบ้าง

6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา

6.2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิม) ส่งตัวแทนรับชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน ชุดที่ 7 เรื่อง ภูมิปัญญาไทย แล้วร่วมกันวางแผนเพื่อทำกิจกรรมตามขั้นตอนต่อไปนี้

6.2.1.1 อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม

6.2.1.2 นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้จากบัตรเนื้อหา เรื่อง ภูมิปัญญาไทย

6.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป

6.3.1 นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจในบัตรคำถาม

6.3.2 นักเรียนตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบของนักเรียน

6.3.3 ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย

6.3.4 นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามบัตรใบงาน

6.3.5 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

6.3.6 นักเรียนแต่ละคนสรุปองค์ความรู้ เรื่อง ภูมิปัญญาไทย ด้วยตนเองโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.4 ขั้นขยายความรู้

6.4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปนำเสนอผลการสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สมาชิกในกลุ่มสนใจเพื่อใช้ในการคิดหาหัวข้อในการทำโครงงาน ที่ทำในบัตรใบงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตอบข้อซักถามจากกลุ่มอื่น ๆ

6.4.2 ครูผู้สอนมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละคนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เรื่อง ภูมิปัญญาในท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง ในห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ตที่ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.5 ขั้นประเมินผล

- 6.5.1 ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ยังสงสัย
- 6.5.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ภูมิปัญญาไทย
- 6.5.3 ครูตรวจบัตรใบงานและแบบทดสอบของนักเรียนแล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คะแนนในแบบบันทึกคะแนน

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

- 7.1.1 ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน ชุดที่ 7 เรื่อง ภูมิปัญญาไทย ประกอบด้วย
 - 7.1.1.1 บัตรคำสั่ง
 - 7.1.1.2 บัตรเนื้อหา
 - 7.1.1.3 บัตรสรุป
 - 7.1.1.4 บัตรคำถาม
 - 7.1.1.5 บัตรคำตอบสำหรับนักเรียน
 - 7.1.1.6 บัตรเฉลย
 - 7.1.1.7 บัตรใบงาน
- 7.1.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง ภูมิปัญญาไทย

7.2 แหล่งการเรียนรู้

- 7.2.1 ห้องสมุดโรงเรียน
- 7.2.2 เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 7.2.3 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

8. การวัดผลและการประเมินผล

8.1 วิธีการวัด

- 8.1.1 การทดสอบ
- 8.1.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- 8.1.3 การสังเกตการทำงานกลุ่ม
- 8.1.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

- 8.2.1 แบบทดสอบ
- 8.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน
- 8.2.3 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

8.2.4 แบบสังเกตการณ์นำเสนอผลงาน

8.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

8.3.1 การทดสอบ ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.3 การสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

9. กิจกรรมเสนอแนะ

แนะนำให้นักเรียนศึกษาความรู้ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มเติม ในห้องสมุดหรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนโดยบันทึกผลการศึกษาลงในสมุดบันทึก เพื่อนำความรู้ที่ได้มาร่วมกันอภิปรายในคราวต่อไป

ชุดการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง ภูมิปัญญาไทย

บัตรคำสั่ง

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม
2. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง ภูมิปัญญาไทย
3. อ่านคำถามในบัตรคำถามแล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
5. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามบัตรใบงาน
6. นักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรสรุป บัตรคำถาม และเก็บสื่อการเรียนรู้ทุกอย่างเข้าช่องให้เรียบร้อย

หมายเหตุ : ห้ามหยิบเอกสารชิ้นใดชิ้นหนึ่งไป ยกเว้นบัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

บัตรเนื้อหา เรื่อง ภูมิปัญญาไทย

ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ของมนุษย์ที่เกิดจากการสังเกต การปฏิบัติ จนสามารถคิดค้นดัดแปลงและพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพ

คนไทยได้คิดค้นและสร้างสรรค์ภูมิปัญญา เพื่อให้มีชีวิตที่เป็นสุขมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งภูมิปัญญาเหล่านี้เป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทยที่มีคุณค่า ภูมิปัญญาไทยเป็นภูมิปัญญาที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์จากในท้องถิ่น และภูมิปัญญาที่รับจากภายนอก แล้วปรับตัวให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการดำรงชีวิต เช่น

1. **ภูมิปัญญาด้านที่อยู่อาศัย** ที่อยู่อาศัยของคนไทยจะปรับตัวสัมพันธ์กับพื้นที่ เช่น บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ จะสร้างบ้านได้สูงเพื่อป้องกันน้ำท่วม บริเวณที่สูง (ที่ราบสูง) จะปลูกบ้านที่มีหน้าต่งน้อยเพื่อป้องกันลมหนาว ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นเอกลักษณ์ของบ้านเรือนที่อยู่อาศัยจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับภูมิปัญญาที่แก้ปัญหาระบบชีวิต

2. **ภูมิปัญญาด้านอาหาร** อาหารไทยจะมีส่วนประกอบของสมุนไพร (ข่า ตะไคร้ ใบโหระพา มะกรูด กะเพรา) รวมอยู่ด้วยซึ่งมีประโยชน์ต่อสุขภาพ เช่น ผักกระเพรา ต้มยำ น้ำพริกแกงต่าง ๆ นอกจากนี้ในแต่ละท้องถิ่นจะคิดวิธีการถนอมอาหารเพื่อไว้รับประทานได้ตลอดปี เช่น การทำปลาร้า การทำผลไม้แช่อิ่ม การทำของหมักดอง ฯลฯ ด้านการจัดอาหารได้มีการตกแต่งอาหารให้รับประทาน ทั้งผักผลไม้มีการแกะสลักอย่างประณีต รับประทาน อาหารหวาน ก็เป็นเป็นรูปร่างสวยงาม เช่น ลูกชุบ ขนมหอมเอก จามรงกุฎ ดอกจอก เป็นต้น ทำให้อาหารไทยเป็นที่นิยมทั่วโลก

3. **ภูมิปัญญาด้านเครื่องนุ่งห่ม** คนไทยทอผ้าไหมผ้าฝ้ายใช้กันเอง รู้จักเลือกวัสดุที่มีในท้องถิ่นและเหมาะสมกับอากาศเพราะถ่ายเทความร้อนได้ดี และยังมีความประณีต รู้จักคิดประดิษฐ์ลวดลาย และย้อมสีผ้าทำให้ ผ้าไทยมีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์ของตน เช่น ผ้าจิด ผ้าจก ผ้ายกดอก ปัจจุบันคนไทยมีชื่อเสียงระดับโลกทางด้านเครื่องนุ่งห่ม

4. **ภูมิปัญญาด้านการรักษาโรค** (การแพทย์แผนไทย) การแพทย์แผนไทยและยาไทย (เกษตรกรรม) เป็นการรักษาโดยใช้สมุนไพร สังคมไทยมีวิธีการรักษาเช่นนี้มาช้านาน แพทย์แผนไทยได้ถ่ายทอดภูมิปัญญาโดยวิธีการรักษา หรือนำคำรายาของแต่ละท้องถิ่น และยังมีการรักษาด้วย

วิธีการนวดประคบอบด้วยสมุนไพร เป็นการรักษาโรคและทำให้โลหิตไหลเวียนดีขึ้น เป็นการปรับสภาพความสมดุลของร่างกายนับเป็นภูมิปัญญาไทยอีกด้านหนึ่งที่สำคัญ

5. ภูมิปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรม คนไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา มีขันติธรรม ยอมรับความแตกต่างทางภาษา เชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ทำให้คนในสังคมไทยอยู่รวมกันได้โดยไม่มี ความขัดแย้งถือเป็นภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ เช่น การมีกิจกรรมทางกายภาพร่วมกัน การเคารพบุคคลต่าง ๆ ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสามัคคี เป็นต้น

6. ภูมิปัญญาด้านการประกอบอาชีพ จะมีให้เห็นโดยทั่วไปทุกภาคของประเทศไทยโดยการสืบทอดภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ ถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งมาสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง มีการผสมผสานกับแนวความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างระมัดระวัง เช่น การทอผ้าพื้นเมืองจากสีสังเคราะห์ เพื่อให้ได้สีที่สวยงามและสดใส การทำนาดำ นาหว่าน ทำเครื่องจักรสาน ทำเครื่องปั้นดินเผา การทำเครื่องเงิน ทำผลิตภัณฑ์กระจูด การทำผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวและอื่น ๆ

ภูมิปัญญาด้านอาหาร
(ขนมลูกชุบ)

ภูมิปัญญาด้านการประกอบอาชีพ
(ผลิตภัณฑ์การจักสาน)

บัตรคำถาม
เรื่อง ภูมิปัญญาไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ภูมิปัญญาไทย หมายถึง
2. ภูมิปัญญาไทยมีกี่ประเภท อะไรบ้าง
3. จงบอกประโยชน์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น ว่ามีความสำคัญต่อชุมชนอย่างไร
4. นักเรียนเกิดแนวความคิดที่จะทำโครงการเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเรื่องใดบ้าง

บัตรคำตอบ
เรื่อง ภูมิปัญญาไทย

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิก 1..... 2.....
3..... 4.....
5..... 6.....

1. ภูมิปัญญาไทย หมายถึง

.....

.....

.....

.....

2. ภูมิปัญญาไทยมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. จงบอกประโยชน์ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความสำคัญต่อชุมชนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนเกิดแนวความคิดที่จะทำโครงการเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

บัตรเฉลย
เรื่อง ภูมิปัญญาไทย

1. ภูมิปัญญาไทย หมายถึง

ตอบ ความรู้และประสบการณ์ของมนุษย์ที่เกิดจากการสังเกต การปฏิบัติ จนสามารถคิดค้น ตัดแปลงและพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพ

2. ภูมิปัญญาไทยมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

ตอบ ภูมิปัญญาไทยมี 6 ประเภทได้แก่

1. ภูมิปัญญาด้านที่อยู่อาศัย
2. ภูมิปัญญาด้านอาหาร
3. ภูมิปัญญาด้านเครื่องนุ่งห่ม
4. ภูมิปัญญาด้านการรักษาโรค (การแพทย์แผนไทย)
5. ภูมิปัญญาด้านคุณธรรมจริยธรรม
6. ภูมิปัญญาด้านการประกอบอาชีพ

3. จงบอกประโยชน์ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความสำคัญต่อชุมชนอย่างไร

ตอบ ขึ้นอยู่กับคำตอบของนักเรียน

4. นักเรียนเกิดแนวความคิดที่จะทำโครงการเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นในเรื่องใดบ้าง

ตอบ ขึ้นอยู่กับคำตอบของนักเรียน

บัตรใบงาน
เรื่อง ภูมิปัญญาไทย

คำชี้แจง

1. ให้แต่ละกลุ่มสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองแล้วบันทึกลงในตาราง

ที่	ชื่อภูมิปัญญา	ความสำคัญ/ประโยชน์	สิ่งที่น่าสนใจ	แหล่งข้อมูล ในท้องถิ่น

2. จากภูมิปัญญาที่ได้ศึกษาค้นคว้าว่ามีปัญหาข้อสงสัยดังนี้

2.1

2.2

2.3

2.4

2.5

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

บัตรสรุป เรื่อง ภูมิปัญญาไทย

ภูมิปัญญาไทย

ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ของมนุษย์ที่เกิดจากการสังเกต การปฏิบัติ จนสามารถคิดค้นดัดแปลงและพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพ

คนไทยได้คิดค้นและสร้างสรรค์ภูมิปัญญา เพื่อให้มีชีวิตที่เป็นสุขมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งภูมิปัญญาเหล่านี้เป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทยที่มีคุณค่า ภูมิปัญญาไทยเป็นภูมิปัญญาที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์จากในท้องถิ่น และภูมิปัญญาที่รับจากภายนอก แล้วปรับตัวให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการดำรงชีวิต เช่น

1. ภูมิปัญญาด้านที่อยู่อาศัย
2. ภูมิปัญญาด้านอาหาร
3. ภูมิปัญญาด้านเครื่องนุ่งห่ม
4. ภูมิปัญญาด้านการรักษาโรค (การแพทย์แผนไทย)
5. ภูมิปัญญาด้านคุณธรรมจริยธรรม
6. ภูมิปัญญาด้านการประกอบอาชีพ

แบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 7
เรื่อง ภูมิปัญญาไทย

คำชี้แจง

☞ แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 15 นาที

☞ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนข้อตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ

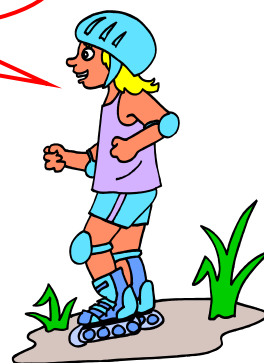
1. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>ที่มาของการสร้างสรรค์ภูมิปัญญา ก. ความรู้ ข. ประสบการณ์ ค. ความร่ำรวย ง. ปัญญา 2. การบูชาพระแม่โพสพเป็นภูมิปัญญาที่มีมา จากสิ่งใด ก. ความเชื่อ ข. ศาสนา ค. ภูมิอากาศ ง. ภูมิประเทศ 3. ข้อใดเป็นภูมิปัญญาประเภทหัตถกรรม ก. ปลากระป๋อง ข. ข้าวซ้อมมือ ค. เครื่องสำอาง ง. เครื่องจักรสาน	4. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>คุณสมบัติของการสร้างสรรค์ภูมิ ปัญญาโดยอาศัยประสบการณ์ ก. พัฒนาผลงานตลอดเวลา ข. แสวงหาความรู้อยู่เสมอ ค. เลียนแบบผลงานของผู้อื่นทุกชิ้น ง. ลงมือทดลองทำเอง 5. การปลูกพืชแบบขึ้นบันไดเป็นภูมิปัญญาที่พบ มากในภาคใด ก. ภาคเหนือ ข. ภาคอีสาน ค. ภาคกลาง ง. ภาคใต้ 6. ภูมิปัญญาท้องถิ่นของภาคตะวันออกเฉียง เหนือที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคือข้อใด ก. อาหารแปรรูป ข. การทำเครื่องปั้นดินเผา ค. การทอผ้าไหม ง. การสานเสื่อกก
---	---

7. ภูมิปัญญาในด้านที่อยู่ของแต่ละภาคสัมพันธ์กับข้อใดต่อไปนี้ ก. สภาพสังคม ข. สภาพเศรษฐกิจ ค. สภาพภูมิศาสตร์ ง. สภาพการเมืองการปกครอง 8. ภูมิปัญญาด้านอาหารของไทยข้อใดที่ชาวต่างชาติให้ความสนใจมากที่สุด ก. ความสวยงาม ข. คุณค่าทางสมุนไพร ค. ความอร่อย ง. ความประณีต	9. อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อภูมิปัญญาของไทยที่เด่นชัดที่สุดคือข้อใด ก. การแต่งกาย ข. การกินอาหาร ค. ที่อยู่อาศัย ง. สภาพจิตใจของผู้คน 10. ข้อใดเกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทยน้อยที่สุด ก. ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ข. โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ค. โครงการแปลงทรัพย์สินเป็นทุน ง. โครงการหลวงดอยอินทนนท์
--	---

เฉลยคำตอบแบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 7
(สำหรับครู)

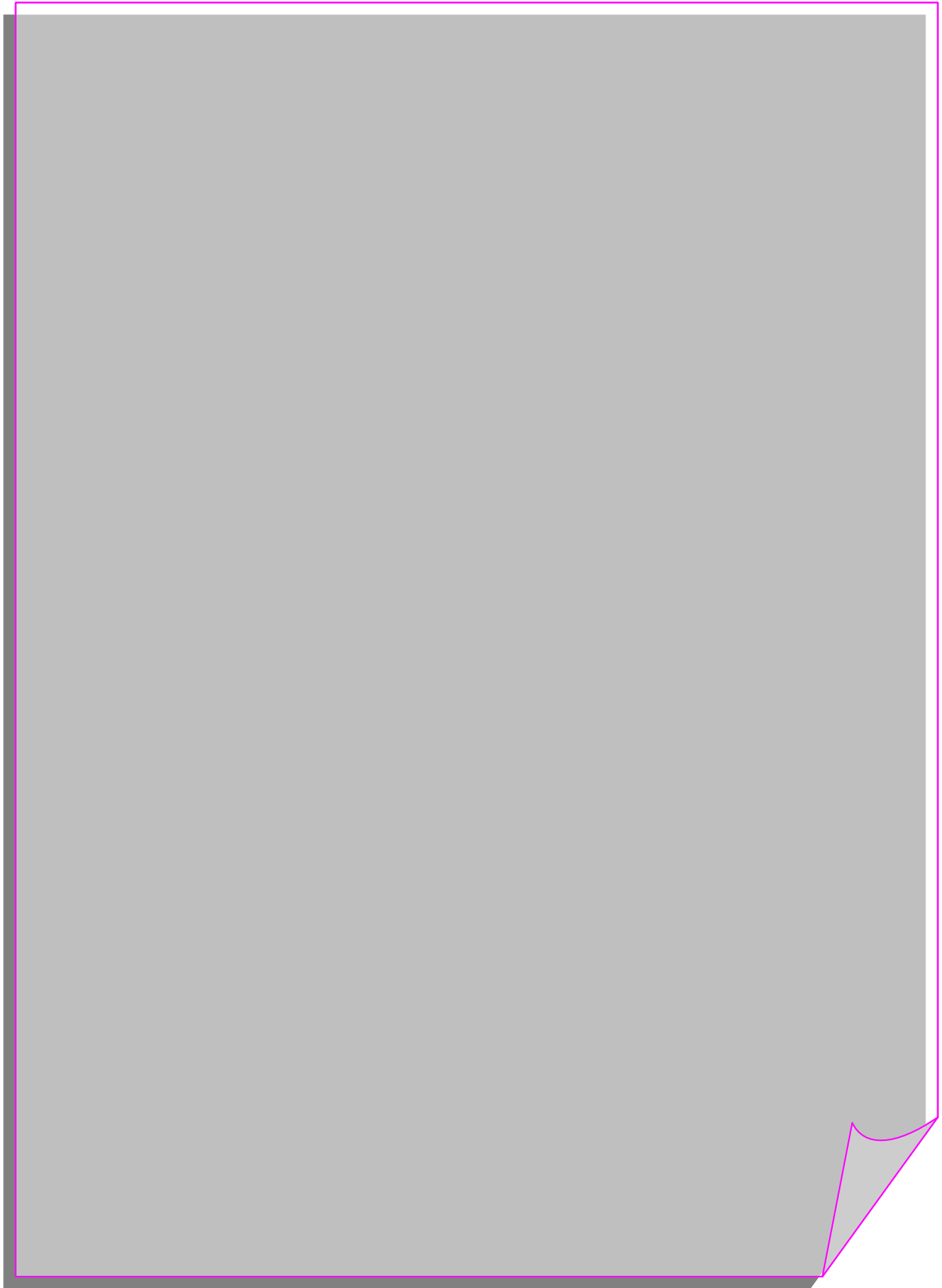
1. ค	2. ก	3. ง	4. ค	5. ก
6. ค	7. ค	8. ข	9. ง	10. ค

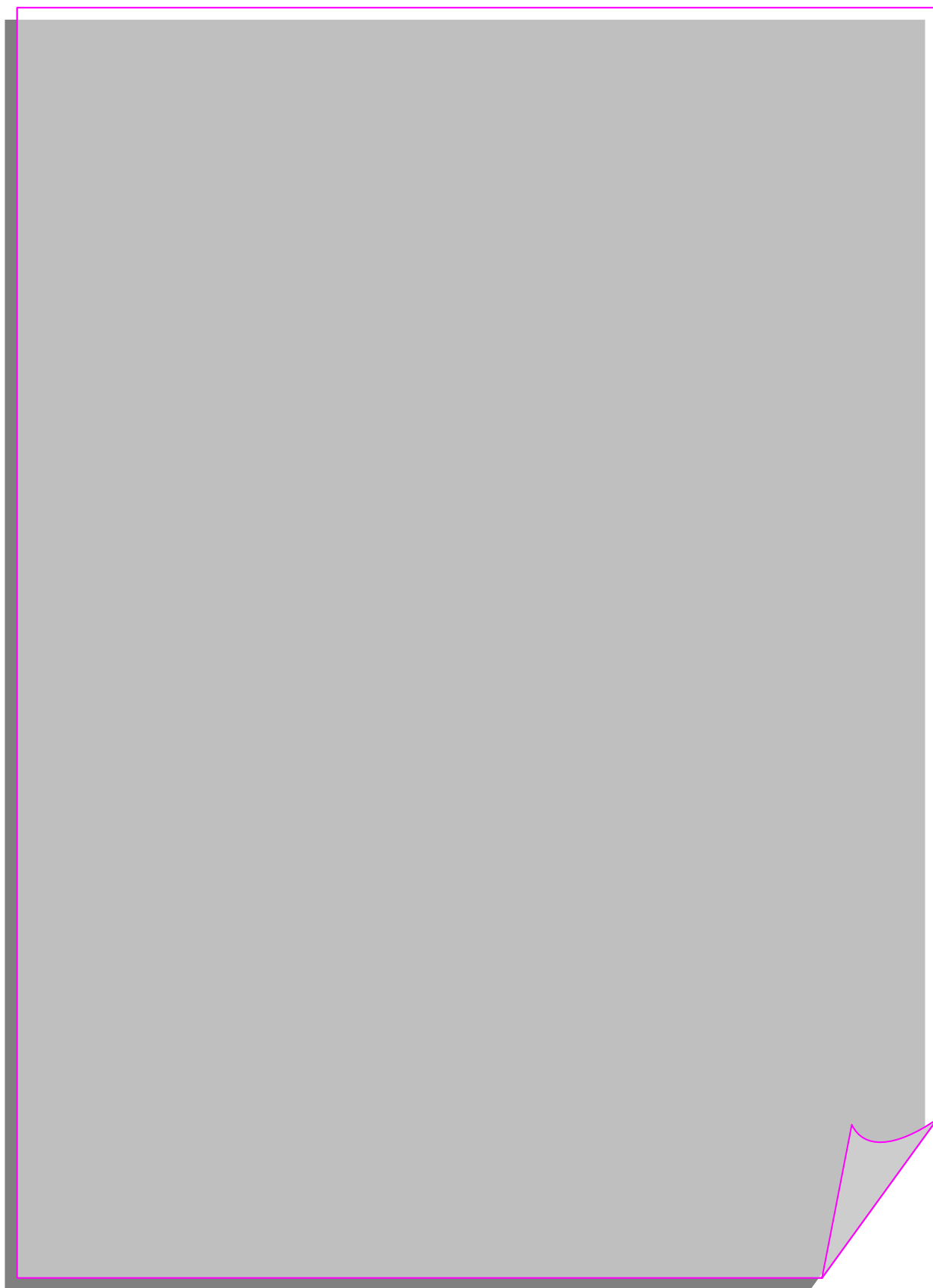

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง
วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ของจังหวัดพัทลุง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 2 ชั่วโมง

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูผู้สอนควรศึกษาชุดการเรียนรู้ก่อนใช้ให้เข้าใจ
2. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือในการใช้ชุดการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนควรตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไข
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจทุกขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด
5. การสอนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 5.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 5.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 5.4 ขั้นขยายความรู้
 - 5.5 ขั้นประเมินผล
6. ขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม หากนักเรียนมีปัญหา ครูควรให้คำปรึกษาและการอภิปรายไม่ควรส่งเสียงดัง เพราะจะทำให้รบกวนกลุ่มอื่น

รายการอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้

1. คู่มือครู	จำนวน 1	ซอง
2. ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน	จำนวน 13	ชุด
แต่ละชุดประกอบด้วย		
2.1 บัตรคำสั่ง	จำนวน 1	ชุด
2.2 บัตรเนื้อหา	จำนวน 1	ชุด
2.3 บัตรคำถาม	จำนวน 1	ชุด
2.4 บัตรคำตอบ	จำนวน 1	ชุด
2.5 บัตรเฉลย	จำนวน 1	ชุด
2.6 บัตรใบงาน	จำนวน 1	ชุด
2.7 บัตรสรุป	จำนวน 1	ชุด
3. แผนผังการจัดชั้นเรียน	จำนวน 1	ชุด

แผนผังการจัดชั้นเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กระดานดำ

โต๊ะครู

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 4

กลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 7

กลุ่มที่ 8

กลุ่มที่ 9

กลุ่มที่ 10

สำรอง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง เวลา 2 ชั่วโมง
 ทำการสอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ส.2.1.3 เข้าใจและปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานและวัฒนธรรมในจังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญในวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับในคุณค่าซึ่งกันและกัน

มาตรฐาน ส.4.2.3 เข้าใจปัจจัยพื้นฐานและผลกระทบจากภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้

มาตรฐาน ส.5.2.4 มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ของจังหวัดพัทลุงเป็นสิ่งดีงามที่สืบทอดกันมา แต่ครั้งบรรพบุรุษซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้สังคมได้ยึดถือปฏิบัติเป็นการเสริมสร้างสังคมให้เกิดความเรียบร้อยดีงาม

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.1 ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อศึกษาและปฏิบัติตามบรรทัดฐานของวัฒนธรรมท้องถิ่น และยอมรับความหลากหลายของวัฒนธรรม เพื่อนำมาปรับปรุงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2 ตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมเพื่อแสดงถึงความเป็นพลเมืองดีภายใต้วัฒนธรรมและประเพณีไทย

3.3 ใช้ทักษะการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อศึกษาการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 4.1 นักเรียนสามารถบอกลักษณะวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุงได้
- 4.2 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุงได้
- 4.3 เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุงโดยการทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานได้
- 4.4 นักเรียนสามารถใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มในการศึกษาหัวข้อโครงงานได้

5. สารการเรียนรู้

- วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง
- การคิดหาหัวข้อในการทำโครงงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1. ขั้นสร้างความสนใจ

- 6.1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน
- 6.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
- 6.1.3 ครูและนักเรียนสนทนากันเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง เรื่อง ประเพณีแข่งโพนชักพระ อภิปรายซักถามเหตุผลว่าทำไมถึงมีประเพณีแข่งโพนชักพระ
- 6.1.4 ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุงอภิปรายว่าวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีคุณค่าอย่างไร

6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา

- 6.2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิม) ส่งตัวแทนรับชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 8 เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง แล้วร่วมกันวางแผนเพื่อทำกิจกรรมตามขั้นตอนต่อไปนี้
- 6.2.1.1 อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม
- 6.2.1.2 นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้จากบัตรเนื้อหา เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง

6.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป

- 6.3.1 นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจในบัตรคำถาม
- 6.3.2 นักเรียนตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบของนักเรียน

6.3.3 ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย

6.3.4 นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามบัตรใบงาน

6.3.5 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

6.3.6 นักเรียนแต่ละคนสรุปองค์ความรู้ เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุงด้วยตนเองโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.4 ขยายความรู้

6.4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปนำเสนอผลการเลือกหัวข้อในการทำโครงการ ที่ทำในบัตรใบงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตอบข้อซักถามจากกลุ่มอื่นๆ

6.4.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับ วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุงและการคิดหาหัวข้อเรื่องที่จะทำโครงการ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ถูกต้องและแนวคิดที่จะทำโครงการต่อไป

6.5 ประเมินผล

6.5.1 ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ยังสงสัยนักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง

6.5.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง

6.5.3 ครูตรวจบัตรใบงานและแบบทดสอบของนักเรียนแล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คะแนนในแบบบันทึกคะแนน

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 ชุดการเรียนรู้แบบโครงการ ชุดที่ 8 เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง ประกอบด้วย

7.1.1.1 บัตรคำสั่ง

7.1.1.2 บัตรเนื้อหา

7.1.1.3 บัตรสรุป

7.1.1.4 บัตรคำถาม

7.1.1.5 บัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

7.1.1.6 บัตรเฉลย

7.1.1.7 บัตรใบงาน

7.1.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องสมุดโรงเรียน

7.2.2 เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ

7.2.3 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

7.2.4 บุคคลในชุมชน

8. การวัดผลและการประเมินผล

8.1 วิธีการวัด

8.1.1 การทดสอบ

8.1.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.1.3 การสังเกตการทำงานกลุ่ม

8.1.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

8.2.1 แบบทดสอบ

8.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน

8.2.3 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

8.2.4 แบบสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

8.3.1 การทดสอบ ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.3 การสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

9. กิจกรรมเสนอแนะ

แนะนำให้นักเรียนศึกษาความรู้ เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของ จังหวัดพัทลุงในหัวข้อที่เลือกในการทำโครงงานเพิ่มเติม โดยครูอาจนำนักเรียนไปศึกษาความรู้ในงานกาชาดหรือนำนักเรียนไปศึกษาหาความรู้ในชุมชนโดยบันทึกผลการศึกษาลงในสมุดบันทึก เพื่อนำความรู้ที่ได้มาร่วมกันวางแผนการทำงานในชั่วโมงต่อไป

ชุดการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง

บัตรคำสั่ง

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม
2. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง
3. อ่านคำถามในบัตรคำถามแล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
5. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามบัตรใบงาน
6. นักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรสรุป บัตรคำถาม และเก็บสื่อการเรียนรู้ทุกอย่างเข้าซองให้เรียบร้อย

หมายเหตุ : ห้ามหยิบเอกสารชิ้นใดชิ้นหนึ่งไป ยกเว้นบัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

บัตรเนื้อหา

เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง

วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดพัทลุง

พัทลุงเป็นสังคมชนบทโดยส่วนใหญ่ ประชาชนในชุมชนอาศัยปัจจัยทางด้านธรรมชาติในการดำเนินชีวิต มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประชากรมีฐานะยากจนโดยส่วนใหญ่ การเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆ จึงเปลี่ยนไปอย่างช้าๆ มีการดำเนินชีวิตแบบดั้งเดิม ทั้งทางด้าน วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศาสนายังมีอิทธิพลต่อขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ วิถีชีวิต มีวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน มีความผูกพันแบบเครือญาติ อย่างแน่นแฟ้น ภายในชุมชนจะมีความผูกพันกันโดยสายเลือด มีความสามัคคี รักพวกพ้อง

ลักษณะวัฒนธรรมของท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง มีดังนี้

1. เป็นวัฒนธรรมเกี่ยวกับการเกษตรเช่น การทำขวัญข้าว การควนข้าวยาตุ การไหว้พระแม่โพสพ
2. เป็นวัฒนธรรมที่เน้นพิธีกรรม เพราะถือว่าเป็นสิริมงคล เช่น งานบวช เทศน์มหาชาติ การไหว้พระภูมิเจ้าที่ การทอดกฐิน
3. เป็นวัฒนธรรมที่เป็นการรื่นเริงต่างๆ เช่นงานรวมญาติวันสงกรานต์ งานขึ้นบ้านใหม่ งานปีใหม่งานวันเด็ก

ลักษณะขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น

ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย คือ วัฒนธรรมไทยส่วนหนึ่ง เป็นแบบแผนหรือแนวปฏิบัติที่คนไทยนิยมยึดถือประพฤติปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของชาติ ประเพณีไทยแบ่งได้ดังต่อไปนี้

1. ประเพณีทางศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร ในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันธรรมสวนะ
2. ประเพณีเทศกาล เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีรวมญาติวันสงกรานต์
3. ประเพณีชีวิต เช่น การทำบุญวันเกิด วันแต่งงาน งานบวช งานศพ
4. ประเพณีทางราชการ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันครู

5. ประเพณีเฉพาะท้องถิ่นพัทลุง เช่น การแข่งโพนชักพระ การชั้ดดื่ม งานบุญเดือนสิบ การแข่งหนังตะลุง การรำโนรา งานกาชาด

6. ประเพณีอื่นๆ เช่น การถือศีลอด การกินเจ พิธีเข้าสุหนัด ประเพณีฮารีรายอ

7. ประเพณีเกี่ยวกับความเป็นอยู่ เช่น การแต่งกาย การแสดงความเคารพ อาหารพื้นบ้าน

การแสดงหนังตะลุง

การแสดงมโนราห์

ประเพณีชักพระ

วัฒนธรรมทางภาษาท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ได้แก่

1. ภาษาพื้นเมือง ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะของจังหวัดพัทลุงภาษาพูดโดยทั่วไปที่ใช้กันอยู่ในท้องถิ่น เช่น

หัวครก คือ มะม่วงหิมพาน

สะหาว คือ ละมุด

ชมพู่ คือ ฝรั่ง

นากา คือ นาฬิกา

อ้ายไหร คือ อะไร

2. คำสุภาษิต สำนวนภาษาถิ่น คำพังเพย เช่น ทำแต่ทำ หลาไม่ซื้อ หมายถึง ทำทดลองแต่ไม่ต้องการซื้อไถ่ดีดีหล้าหล้า หมายถึง ของดีต้องอดใจรอ ยิ่งเหมือนหนังสือจีน หมายถึง งานยุ่งมาก จนไม่มีเวลา จาวเหมือนแมงโมเข้าไซ หมายถึง เสียงดัง มาหล้ากินลูกหว่าแก หมายถึง คนที่มาหลังจะไม่ได้ของดี

3. เพลงกล่อมเด็ก เป็นวัฒนธรรมทางภาษา เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ร้องกล่อมเด็กให้นอนหลับ มีทำนองไพเราะฟังแล้วเห็นจินตนาการ และแฝงด้วยคำสอน เช่น

ไก่อ่อนเหอ

ชันเทือนทั้งบ้าน

ลูกสาวเขากี่ร้าน

นอนให้แม่ปลุก

นวยได้ด้ามขวาน

แยงวานดังพลุก

นอนให้แม่ปลุก

ลูกสาวเขากี่ร้าน...เฮอ

4. เพลงบอก คือ เพลงพื้นเมืองที่ใช้ร้องในภาคใต้ การร้องเพลงบอกจะต้องว่ากันเป็นกลอนสคนนำ (แม่เพลง) ต้องมีปฏิภาณดี การร้องเพลงบอก นิยมร้องในงานเทศกาลต่างๆ เช่น งานบวช งานทอดกฐิน เพลงบอกจะมีลูกคู่รับ 3-4 คน ตัวอย่างเช่น

จิ้น (แม่เพลง) มาถึงบ้านปากพะยูนจำรูญเนตร (ลูกคู่รับ) ว่าไอ้ระเห..จำรูญเนตร

(แม่เพลง) มาถึงบ้านปากพะยูนจำรูญเนตร (ลูกคู่รับ) ช่าชะเห..จำรูญเนตร

(แม่เพลง) ภูมิประเทศเหมาะดีเป็นที่ถิ่น บ้านหลายหลังตั้งห่าง ๆ อยู่ข้างเนิน (ลูกคู่รับ)

ตั้งห่าง ๆ อยู่ข้างเนิน บ้านหลายหลังตั้งห่าง ๆ อยู่ข้างเนิน

(แม่เพลง) มีทางเดินริมทะเลเก้พอควร (ลูกคู่รับ) ว่าโอ..เก้พอควร

(แม่เพลง) ทำมาหากินสินทั้งหลาย (ลูกคู่รับ).....

(แม่เพลง) มีค้าขายหาปลา นาแลสวน (ลูกคู่รับ).....

(แม่เพลง) ทำโพงพางปลุกผักคักแหวน (ลูกคู่รับ).....

(แม่เพลง) เพิ่มจำนวนทับทวิทุกทีไป (ลูกคู่รับ).....

ปัจจุบันเพลงบอกไม่ค่อยมีให้เห็น เพราะผู้ร้องต้องเป็นคนมีปฏิภาณดีสามารถเห็นสิ่งต่างๆ แล้วสามารถว่ากลอนสดได้

5.ปริศนาคำทาย ชาวพัทลุง เรียกว่า เล่นทาย จะเล่นกันในเวลาว่าง โดยถามว่า

อ้ายไทรเอ๋ย หยู่ในหนามไม่งามก็หอม.....(ทุเรียน)

อ้ายไทรเอ๋ย ดั้นเท่าสายพาน ดอกบานเวหา.....(ว่าว)

อ้ายไทรเอ๋ย สีที่พระรามชอบ(สีดำ)

ความเชื่อในวิถีชีวิตของชุมชนพัทลุง

วิถีชีวิตของชุมชนในสมัยต่างๆ ได้ดำรงอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดและความเชื่อ ซึ่งมีการพัฒนามาเป็นระยะเพื่อสนองความต้องการของสังคม ในจังหวัดพัทลุง มีสิ่งที่เป็นปัจจัยก่อให้เกิดความเชื่อหลายด้านดังนี้

1. อิทธิพลด้านศาสนาและลัทธิต่างๆ เชื่อเรื่อง กรรม โลกนี้โลกหน้า การไหว้พระภูมิเจ้าที่ เชื่อโลกพระศรีอารย
2. อิทธิพลของบรรพบุรุษ บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น ผีครูหมอ ผีตายาย ผีอารักษ์
3. อิทธิพลจากความต้องการมีปัจจัยสี่ ซึ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น ความเชื่อเรื่องแม่โพสพ แม่ย่านาง

4. อิทธิพลจากจารีตประเพณี เช่น พิธีมงคล นิมนต์พระจำนวนเลขคู่ คือ 5 รูป 7 รูป และ 9 รูป ห้ามตัดเล็บวันพุธ จะโชคร้าย ห้ามนอนหันศีรษะไปทางทิศตะวันตก เพราะเป็นทิศของคนตาย

ศิลปวัฒนธรรม ด้าน สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม ของท้องถิ่นพัทลุงที่สำคัญได้แก่

1. วัดวังลำปำ สร้างขึ้นในสมัยพระยาพัทลุง (ทองขาว) มีศิลปกรรมที่สำคัญ เช่น อุโบสถ ภาพเขียนฝาผนัง พระพุทธรูปปูนปั้นรอบระเบียง 108 องค์ พระพุทธรูปสำริดปางห้ามพระสมุทร พระเจดีย์ย่อมุม 12 พระธรรมาสน์ ราชทานจากรัชกาลที่ 6

2. วัดป่าขอม ตำบล ลำปำ เดิมเรียกว่า วัดป่าขัน สร้างสมัยอยุธยาตอนต้น มีโบราณวัตถุ เช่น พระพุทธรูปจำหลักหินทรายแดงปางมารวิชัยศิลปอยุธยาตอนต้น ชาวบ้านเรียกว่า “ท่านั่ง” “พระพุทธรูปนิมิต” ถือกันว่าศักดิ์สิทธิ์มาก มีอุโบสถเก่าพัทธเสมหินทรายแดง 2 ใบ

3. วัดคูหาสวรรค์ วัดนี้สร้างในสมัยอยุธยา มีโบราณวัตถุสำคัญในถ้ำ เช่น พระพุทธรูปไสยาสน์ความยาว 12 เมตร พระพุทธรูปปางมารวิชัย 37 องค์ พระพุทธรูปจำลอง ถ้ำนางคลอด พระปรมาภิไธยย่อ จ.ป.ร. 108 ป.ป.ร. 25/2471 ประวัตินายกุมาร พระนางเลือดขาวได้นำอัฐดาสามโม ยายเพชรมาฝังไว้ในถ้ำ

4.วัดเขาอ้อ ตำบลมะกอกเหนือ อำเภอกวนขนุน เป็นสำนักเรียนไสยศาสตร์สร้างขึ้นปี พ.ศ. 1650 มีโบราณวัตถุ เช่น ศาสน์ตราเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช กุฏิ อุโบสถ พระพุทธรูป พระพุทธรูปสำริด ปางห้ามญาติ ชาวบ้านเรียกว่า “เจ้าฟ้าอ้อม” “เจ้าฟ้าดอกมะเดื่อ”

5.วัดเขียนบางแก้ว ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน มีเจดีย์พระมหาธาตุสร้างด้วยอิฐถือปูน อุโบสถ ธรรมศาลา ศิลปะโบราณวัตถุเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานของวัดจำนวนมาก มีซากโบราณสถานของเมืองเก่าใกล้วัด มีพระพุทธรูปสองพี่น้องสร้างด้วยศิลาแลง ฯ

ศิลปวัฒนธรรมการเล่นพื้นเมืองพัทลุง คือ การเล่นเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สะท้อนความรู้สึกนึกคิด ความสามารถ ได้แก่ หนังตะลุง มโนรา ลิเกป่า การเล่นสะบ้า การชั้ดต้ม

แนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ได้แก่

1. ศึกษาให้รู้และเข้าใจคุณค่าของวัฒนธรรมโดยโครงการ
2. ปฏิบัติตามแบบแผนประเพณีที่ดีงาม
3. ถ่ายทอด เผยแพร่ให้คนทั่วไปเข้าใจ เห็นคุณค่า และนำไปปฏิบัติ
4. ดูแลรักษาผลงานด้านวัฒนธรรมให้คงอยู่

การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ปัจจุบันสังคมไทยรับอิทธิพลวัฒนธรรมทางตะวันตกมากขึ้น เป็นผลมาจากการติดต่อค้าขาย การศึกษา ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิต เช่น การแต่งกาย การรับประทานอาหารแบบตะวันตก แล้วละเลยและสูญเสียวัฒนธรรมประเพณีไทยที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านาน แม้ว่าลักษณะของวัฒนธรรมไทยจะเป็นวัฒนธรรมที่รับวัฒนธรรมต่างชาติ โดยจะนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป แต่สังคมไทยก็ควรที่จะดำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมไทยไว้ เพื่อความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยจะได้ดำรงอยู่สืบไป

ความสำคัญของวัฒนธรรม

สังคมแต่ละสังคมจะมีวัฒนธรรมและประเพณีแตกต่างกันไปเป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้นๆ วัฒนธรรมและประเพณีไทยเป็นสิ่งที่บรรพบุรุษไทยได้สั่งสมสืบทอดกันมานาน เช่น การไหว้ ความสุภาพอ่อนโยน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเคารพผู้อาวุโส การทำบุญตักบาตร การลอยกระทง สงกรานต์ เป็นต้น วัฒนธรรมและประเพณีเหล่านี้มีคุณค่าต่อเราและสังคมมากมาย

1. วัฒนธรรมทำให้นุชนแตกต่างจากสัตว์ เพราะ วัฒนธรรมช่วยกล่อมเกลาจิตใจให้ดีงาม ช่วยให้มีการยับยั้งชั่งใจไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ดี ช่วยเสริมสร้างให้เกิดปัญญาในทางสร้างสรรค์ และทำให้สังคมเจริญก้าวหน้า

2. วัฒนธรรมช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ผู้มีวัฒนธรรมสามารถเลือกการดำเนินชีวิต เช่น มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษา ทำให้มีความรู้ดี มีรายได้สูงและมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

บัตรคำถาม

เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงมีความสำคัญหรือไม่เพราะเหตุใด
2. นักเรียนคิดว่าการศึกษาโครงการเป็นวิธีอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือไม่เพราะเหตุใด
3. วัฒนธรรมทางภาษาท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงก็ประเภท อะไรบ้าง
4. ถ้านักเรียนคิดจะทำโครงการเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ของจังหวัดพัทลุง นักเรียนต้องการที่จะศึกษาเรื่องอะไร

บัตรคำตอบ

เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิก 1..... 2.....

3..... 4.....

5..... 6.....

1. วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงมีความสำคัญหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

2. นักเรียนคิดว่าการศึกษาโครงการเป็นวิธีอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือไม่เพราะเหตุใด

.....

3. วัฒนธรรมทางภาษาท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงก็ประเภท อะไรบ้าง

.....

4. ถ้านักเรียนคิดจะทำโครงการเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ของจังหวัดพัทลุง นักเรียนต้องการหรืออยากศึกษาเรื่องอะไร

.....

บัตรเฉลย

เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง

1. วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงมีความสำคัญหรือไม่เพราะเหตุใด

ตอบ มีความสำคัญ เพราะ

1. เป็นวัฒนธรรมเกี่ยวกับการเกษตรเช่น การทำขวัญข้าว การทวงข้าวยาสูบ การไหว้พระแม่โพสพ

2. เป็นวัฒนธรรมที่เน้นพิธีกรรม เพราะถือว่าเป็นสิริมงคล เช่น งานบวช เทศน์มหาชาติ การไหว้พระภูมิเจ้าที่ การทอดกฐิน

3. เป็นวัฒนธรรมที่เป็นการรื่นเริงต่างๆ เช่นงานรวมญาติวันสงกรานต์ งานขึ้นบ้านใหม่

2. นักเรียนคิดว่าการศึกษาโครงการเป็นวิธีอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือไม่เพราะเหตุใด

ตอบ การศึกษาโครงการเป็นวิธีอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะเป็นการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองทำให้ทราบถึงความเป็นมาของวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง

3. วัฒนธรรมทางภาษาท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงที่ประเภท อะไรบ้าง

ตอบ วัฒนธรรมทางภาษาท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. ภาษาพื้นเมือง ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะของจังหวัดพัทลุง

2. เพลงกล่อมเด็กซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางภาษา เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ร้องกล่อมเด็กให้นอนหลับ มีทำนองไพเราะฟังแล้วเห็นจินตนาการ และแฝงด้วยคำสอน

3. เพลงบอก คือ เพลงพื้นเมืองที่ใช้ร้องในภาคใต้ การร้องเพลงบอกจะต้องว่ากันเป็นกลอนสด คนนำ (แม่เพลง) ต้องมีปฏิภาณดี การร้องเพลงบอก นิยมร้องในเทศกาลต่างๆ ทอดกฐิน เพลงบอก

4. ปริศนาคำทาย/คำสอน/มุขปาฐะ/วรรณกรรม (การเล่านิทานตำนาน) ฯลฯ

4. ถ้านักเรียนคิดจะทำโครงการเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ของจังหวัดพัทลุง นักเรียนต้องการหรืออยากศึกษาเรื่องอะไร

ตอบ ขึ้นอยู่กับคำตอบของนักเรียน

บัตรใบงาน

เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนร่วมกันคิดหาปัญหาหรือหัวข้อเรื่องในการทำโครงการเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง กลุ่มละ 3 หัวข้อ

1.1

1.2

1.3

- ให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาหัวข้อเรื่องที่จะทำโครงการตามเกณฑ์ต่อไปนี้

หัวข้อที่1

- เป็นคำถามที่สามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง ใช่หรือไม่

☐ ใช่

☐ ไม่ใช่

- เป็นคำถามที่สามารถหาคำตอบได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ใช่หรือไม่

☐ ใช่

☐ ไม่ใช่

- เป็นคำถามที่ชัดเจน รู้ว่าจะทดสอบ วัด ชั่ง นับ อะไร

การทดสอบ.....

การวัด.....

การชั่ง.....

การนับ.....

อื่น ๆ

- เป็นเรื่องที่กลุ่มสนใจ

☐ ใช่

☐ ไม่ใช่

- วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่หรือสามารถหาได้ คือ

.....

.....

.....

.....

6. มีเอกสารและแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม คือ

.....

.....

.....

.....

หัวข้อที่ 2

.....

1. เป็นคำถามที่สามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง ใช่หรือไม่

☐ ใช่

☐ ไม่ใช่

2. เป็นคำถามที่สามารถหาคำตอบได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ใช่หรือไม่

☐ ใช่

☐ ไม่ใช่

3. เป็นคำถามที่ชัดเจน รู้ว่าจะทดสอบ วัด ชั่ง นับ อะไร

การทดสอบ.....

การวัด.....

การชั่ง.....

การนับ.....

อื่น ๆ

4. เป็นเรื่องที่กลุ่มสนใจ

☐ ใช่

☐ ไม่ใช่

5. วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่หรือสามารถหาได้ คือ

.....

.....

.....

.....

6. มีเอกสารและแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม คือ

.....

.....

.....

.....

หัวข้อที่ 3

1. เป็นคำถามที่สามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง ใช่หรือไม่

☐ ใช่

☐ ไม่ใช่

2. เป็นคำถามที่สามารถหาคำตอบได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ใช่หรือไม่

☐ ใช่

☐ ไม่ใช่

3. เป็นคำถามที่ชัดเจน รู้ว่าจะทดสอบ วัด ชั่ง นับ อะไร

การทดสอบ.....

การวัด.....

การชั่ง.....

การนับ.....

อื่นๆ

4. เป็นเรื่องที่กลุ่มสนใจ

☐ ใช่

☐ ไม่ใช่

5. วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่หรือสามารถหาได้ คือ

.....

.....

.....

.....

6. มีเอกสารและแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม คือ

.....

.....

.....

.....

3. ให้นักเรียนเลือกหัวข้อที่จะทำโครงการเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
ของจังหวัดพัทลุง

แบบประเมินเพื่อตัดสินใจเลือกโครงการ

ชื่อผู้ทำโครงการ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาตัดสินใจเลือกทำโครงการ โดยใช้เกณฑ์ตามแบบประเมินนี้

รายการ	โครงการที่ 1	โครงการที่ 2	โครงการที่ 3
1. ความถนัด/ความสนใจ ในการทำงาน ตามโครงการนี้			
2. ความต้องการ/ประโยชน์ที่คิดว่า จะได้รับจากโครงการนี้			
3. ความรู้/ประสบการณ์เดิม ที่สามารถนำมาใช้ในโครงการนี้			
4. ความพร้อมด้านเวลา			
5. ความพร้อมด้านวิทยาการที่รู้จัก			
6. ความพร้อมของผู้ร่วมงาน			
7. การสนับสนุนจากบุคคลอื่น			
8. การสนับสนุนจากผู้ปกครอง			
9. การสนับสนุนจากครูผู้สอน			
10. การสนับสนุนจากบุคคลในชุมชน			
รวมคะแนน			

ลงชื่อผู้ประเมิน.....

ระดับคะแนน

มากที่สุด 4

มาก 3

ปานกลาง 2

น้อย 1

ชื่อกลุ่ม.....

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปนำเสนอหัวข้อเรื่องในการทำโครงการเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง

บัตรสรุป

เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง

วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดพัทลุง

พัทลุงเป็นสังคมชนบทโดยส่วนใหญ่ ประชาชนในชุมชนอาศัยปัจจัยด้านธรรมชาติในการดำเนินชีวิต มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประชากรมีฐานะยากจนโดยส่วนใหญ่ การเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ จึงเปลี่ยนไปอย่างช้า ๆ มีการดำเนินชีวิตแบบดั้งเดิม ทั้งทางด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศาสนายังมีอิทธิพลต่อขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ วิถีชีวิต มีวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน มีความผูกพันแบบเครือญาติ อย่างแน่นแฟ้น ภายในชุมชนจะมีความผูกพันกันโดยสายเลือด มีความสามัคคี รักพวกพ้อง

ลักษณะวัฒนธรรมของท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง มีดังนี้

1. เป็นวัฒนธรรมเกี่ยวกับการเกษตร
2. เป็นวัฒนธรรมที่เน้นพิธีกรรม
3. เป็นวัฒนธรรมที่เป็นการรื่นเริงต่าง ๆ

ลักษณะขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

ประเพณีไทยแบ่งได้ดังต่อไปนี้

1. ประเพณีทางศาสนา
2. ประเพณีเทศกาล
3. ประเพณีชีวิต
4. ประเพณีทางราชการ
5. ประเพณีท้องถิ่นเฉพาะพัทลุง
6. ประเพณีอื่น ๆ
7. ประเพณีเกี่ยวกับความเป็นอยู่

วัฒนธรรมทางภาษาท้องถิ่นจังหวัดพัทลุงได้แก่

1. ภาษาพื้นเมือง ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะของจังหวัดพัทลุง
2. เพลงกล่อมเด็กซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางภาษา เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ร้องกล่อมเด็กให้นอนหลับ มีทำนองไพเราะฟังแล้วเห็นจินตนาการ และแฝงด้วยคำสอน
3. เพลงบอก คือ เพลงพื้นเมืองที่ใช้ร้องในภาคใต้ การร้องเพลงบอกจะต้องว่ากันเป็นกลอนสด คนนำ (แม่เพลง) ต้องมีปฏิภาณดี การร้องเพลงบอก นิยมร้องในเทศกาลต่าง ๆ ทอดกฐิน เพลงบอก
4. ปริศนาคำทาย/คำสอน/มุขปาฐะ/วรรณกรรม (การเล่านิทานตำนาน) ฯลฯ

ความเชื่อในวิถีชีวิตของชุมชนพัทลุง

1. อิทธิพลด้านศาสนาและลัทธิต่าง ๆ เชื่อเรื่องกรรมโลกนี้โลกหน้า
2. อิทธิพลของบรรพบุรุษ ภูชาตังคักคี่สิทธิ เช่น ผีครูหมอ ผีตายาย
3. อิทธิพลจากความต้องการมีปัจจัยสี่ ซึ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น ความเชื่อเรื่องแม่โพสพ
4. อิทธิพลจากจารีตประเพณี เช่น พิธีมงคล นิมนต์พระจำนวนเลขคี่ คือ 5 รูป 7 รูป และ 9 รูป

วัฒนธรรมทางวัตถุท้องถิ่นพัทลุงที่สำคัญได้แก่

1. ประติมากรรม-พระพุทธรูป
2. จิตรกรรม- ภาพผนังวัด
3. สถาปัตยกรรม – เจดีย์
4. หัตถกรรม – จักสาน ทอผ้า งานฝีมือ ฯลฯ

แนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ได้แก่

1. ศึกษาให้รู้และเข้าใจคุณค่าของวัฒนธรรมโดยโครงการ และวิธีอื่น ๆ
2. ปฏิบัติตามแบบแผนประเพณีที่ดีงาม
3. ถ่ายทอด เผยแพร่ให้คนทั่วไปเข้าใจ เห็นคุณค่า และนำไปปฏิบัติ
4. ดูแลรักษาผลงานด้านวัฒนธรรมให้คงอยู่

แบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 8
เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง

คำชี้แจง

- ☞ แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 15 นาที
- ☞ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนข้อตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ

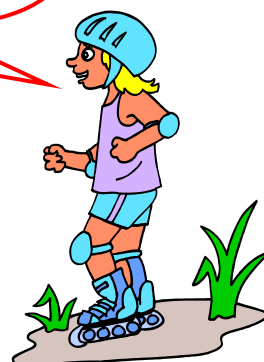
1. ข้อใดเป็นมูขปาฐะที่เป็นการทดสอบปฏิภาณของจังหวัดพัทลุง ก. นิทาน ข. คำานาน ค. สุภาษิต ง. ปริศนาคำทาย 2. ประเพณีเฉพาะท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุงคือข้อใด ก. งานบวช ข. แข่งโพนชักพระ ค. ฮารีรายอ ง. ถือศีลอด 3. ข้อใด<u>ไม่</u>ถูกต้อง ก. ประเพณีชีวิต : งานแต่งงาน ข. ประเพณีเทศกาล : ลอยกระทง ค. ประเพณีทางราชการ : งานวันครู ง. ประเพณีความเป็นอยู่ : งานบวช	4. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>ลักษณะวัฒนธรรมของท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง ก. วัฒนธรรมเกี่ยวกับการเกษตร ข. วัฒนธรรมที่เน้นพิธีกรรม ค. วัฒนธรรมเกี่ยวกับการรื่นเริงต่าง ง. วัฒนธรรมเกี่ยวกับอุตสาหกรรม 5. ศิลปะวัฒนธรรมด้านจิตรกรรมของพัทลุงศึกษาได้จากที่ใด ก. วัดเขียนบางแก้ว ข. วัดเขาอ้อ ค. วัดวัง ง. วัดป่าขอม 6. พระบรมธาตุไทย ย่อจปร. 108 ที่พบในวัดถ้ำคูหาสวรรค์เป็นของพระมหากษัตริย์พระองค์ใด ก. รัชกาลที่ 1 ข. รัชกาลที่ 5 ค. รัชกาลที่ 7 ง. รัชกาลที่ 9
--	---

7. ความเชื่อเรื่องเทพารักษ์ประจำต้นไม้ใหญ่มีผลดีอย่างไร ก. เป็นการทำให้คนกลัว ข. เป็นการแสดงความกตัญญูต่อเทพารักษ์ ค. เป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติ ง. เป็นการสืบทอดความเชื่อ 8. ข้อใดไม่ใช่ตำนานของจังหวัดพัทลุง ก. ตำนานพระนางเลื้อยขาว ข. ตำนานเขากทะเล ค. ตำนานกลองข้าวน้อยฆ่าแม่ ง. ตำนานทะเลน้อย	9. การไหว้พระภูมิเจ้าที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในข้อใด ก. วัฒนธรรมเกี่ยวกับการเกษตร ข. วัฒนธรรมที่เน้นพิธีกรรม ค. วัฒนธรรมเกี่ยวกับการรื่นเริงต่าง ง. วัฒนธรรมต่างประเทศ 10. เพลงบอกเป็นวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับข้อใดมากที่สุด ก. เพลงลูกกรุง ข. เพลงลูกทุ่ง ค. เพลงลำตัด ง. เพลงหมอลำ
--	---

เฉลยคำตอบแบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 8
(สำหรับครู)

1. ง	2. ข	3. ง	4. ง	5. ค
6. ข	7. ค	8. ค	9. ข	10. ค

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง
การวางแผนในการทำโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 2 ชั่วโมง

คำนำ

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 9 เรื่อง การวางแผนในการทำโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 ชั่วโมง ซึ่งเป็นเรื่องหนึ่งในชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย จำนวน 13 ชุด

ผู้จัดทำหวังว่าชุดการเรียนรู้นี้จะเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนในการนำไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

นางกัลยาณี ศรีขาว

คู่มือครู

องค์ประกอบของคู่มือครู มีดังนี้

1. คำชี้แจงสำหรับครู
2. รายการอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้
3. แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 3.1 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
 - 3.2 สาระสำคัญ
 - 3.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 - 3.4 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 3.5 สาระการเรียนรู้
 - 3.6 กิจกรรมการเรียนรู้
 - 3.6.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 3.6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 3.6.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 3.6.4 ขั้นขยายความรู้
 - 3.6.5 ขั้นประเมินผล
 - 3.7 สื่อการเรียนการสอน
 - 3.8 การประเมินผล
 - 3.9 กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูผู้สอนควรศึกษาชุดการเรียนรู้ก่อนใช้ให้เข้าใจ
2. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือในการใช้ชุดการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนควรตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไข
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจทุกขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด
5. การสอนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 5.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 5.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 5.4 ขั้นขยายความรู้
 - 5.5 ขั้นประเมินผล
6. ขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม หากนักเรียนมีปัญหา ครูควรให้คำปรึกษาและการอภิปรายไม่ควรส่งเสียงดัง เพราะจะทำให้รบกวนกลุ่มอื่น

รายการอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้

1. คู่มือครู	จำนวน	1	ซอง
2. ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน	จำนวน	13	ชุด
แต่ละชุดประกอบด้วย			
2.1 บัตรคำสั่ง	จำนวน	1	ชุด
2.2 บัตรเนื้อหา	จำนวน	1	ชุด
2.3 บัตรคำถาม	จำนวน	1	ชุด
2.4 บัตรคำตอบ	จำนวน	1	ชุด
2.5 บัตรเฉลย	จำนวน	1	ชุด
2.6 บัตรใบงาน	จำนวน	1	ชุด
2.7 บัตรสรุป	จำนวน	1	ชุด
3. แผนผังการจัดชั้นเรียน	จำนวน	1	ชุด

แผนผังการจัดชั้นเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กระดานดำ

โต๊ะครู

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 4

กลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 7

กลุ่มที่ 8

กลุ่มที่ 9

กลุ่มที่ 10

สำรอง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง การวางแผนการทำโครงการสังคมศึกษา

ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา 2 ชั่วโมง

ทำการสอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ส.2.1.3 เข้าใจและปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานและวัฒนธรรมในจังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญในวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับในคุณค่าซึ่งกันและกัน

มาตรฐาน ส.4.2.2 เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น

มาตรฐาน ส.5.2.4 มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

การวางแผนในการทำโครงการ เป็นขั้นตอนในการเขียนแผนงานซึ่งต้องคิดไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร โดยการเขียนเป็นโครงร่างหรือเค้าโครงเสนออาจารย์ที่ปรึกษาว่าจะดำเนินการเป็นขั้นตอนอย่างไร เป็นการกำหนดแผนงานอย่างคร่าว ๆ เพื่อให้เข้าใจถึงการทำงานอย่างเป็นลำดับไม่สับสน

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.1 รู้และเข้าใจการออกแบบและวางแผนการทำโครงการเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นได้

3.2 เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบโครงงานได้

3.3 ใช้ทักษะการเรียนรู้แบบโครงงานศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 4.1 นักเรียนสามารถออกแบบและวางแผนการทำโครงการได้
- 4.2 นักเรียนสามารถเขียนเค้าโครงเรื่องของโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่จะทำได้
- 4.3 นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเขียนเค้าโครงเรื่องของโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่จะทำได้

5. สาระการเรียนรู้

การวางแผนในการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- การออกแบบและวางแผนการทำโครงการ
- การเขียนเค้าโครงเรื่องโครงการ

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1. ขั้นสร้างความสนใจ

6.1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การวางแผนในการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

6.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

6.1.3 ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการวางแผนในการทำโครงการว่ามีขั้นตอนอย่างไร

6.1.4 ให้นักเรียนยกตัวอย่างแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่นักเรียนรู้จัก เช่น การศึกษาการแกะหนังตะลุงของนายอ้อม จันทรชุมและข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา

6.2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนรับชุดการเรียนรู้แบบโครงการชุดที่ 9 เรื่อง การวางแผนในการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แล้วร่วมกันวางแผนเพื่อทำกิจกรรมตามขั้นตอนต่อไปนี้

6.2.1.1 อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม

6.2.1.2 นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้จากบัตรเนื้อหา เรื่อง การวางแผนการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และศึกษาตัวอย่างโครงการ

6.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป

6.3.1 นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจในบัตรคำถาม

6.3.2 นักเรียนตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบของนักเรียน

6.3.3 ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย

6.3.4 นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามบัตรใบงาน

6.3.5 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

6.3.6 นักเรียนแต่ละคนสรุปองค์ความรู้ เรื่อง การวางแผนการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยตนเองโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.4 ขยายความรู้

6.4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปนำเสนอผลการวางแผนในการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ทำในบัตรใบงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตอบข้อซักถามจากกลุ่มอื่น ๆ

6.4.2 ครูผู้สอนมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละคนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลของโครงการที่นักเรียนเลือกเพิ่มเติมในห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ตที่ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศบุคคลในชุมชนหรือแหล่งเรียนรู้ในงานกาชาดโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.5 ประเมินผล

6.5.1 ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ยังสงสัย

6.5.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การวางแผนการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.5.3 ครูตรวจแบบทดสอบและตรวจเค้าโครงโครงการให้นักเรียนปรับปรุงแก้ไขก่อนอนุมัติโครงการจากนั้นร่วมกันอภิปรายสรุปสิ่งที่เรียนรู้ทั้งหมดจาก เรื่อง การวางแผนการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ร่วมกันเสนอแนวคิดเพื่อนำมาใช้ในการจัดทำโครงการต่อไป

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 ชุดการเรียนรู้แบบโครงการ ชุดที่ 9 เรื่อง การวางแผนการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย

7.1.1.1 บัตรคำสั่ง

7.1.1.2 บัตรเนื้อหา

7.1.1.3 บัตรสรุป

7.1.1.4 บัตรคำถาม

7.1.1.5 บัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

7.1.1.6 บัตรเฉลย

7.1.1.7 บัตรใบงาน

7.1.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การวางแผนการทำงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องสมุดโรงเรียน

7.2.2 เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ

7.2.3 บุคคลที่ให้ความรู้ในงานกาชาด

7.2.4 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

8. การวัดผลและการประเมินผล

8.1 วิธีการวัด

8.1.1 การทดสอบ

8.1.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

8.1.3 การสังเกตการทำงานกลุ่ม

8.1.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

8.2.1 แบบทดสอบ

8.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้

8.2.3 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

8.2.4 แบบสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

8.3.1 การทดสอบ ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.3 การสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

9. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูนำนักเรียนไปศึกษาข้อมูลด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อโครงการของนักเรียนจากบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ในงานกาชาดหรือแนะนำให้นักเรียนศึกษาความรู้ เรื่อง ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มเติม ในห้องสมุดหรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศโดยบันทึกผลการศึกษาลงในสมุดบันทึก เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการทำโครงการขั้นตอนต่อไป

**ชุดการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง การวางแผนการทำโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**

บัตรคำสั่ง

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม
2. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง การวางแผนการทำโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. อ่านคำถามในบัตรคำถามแล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
5. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามบัตรใบงาน
6. นักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรสรุป บัตรคำถาม และเก็บสื่อการเรียนรู้ทุกอย่างเข้าช่องให้เรียบร้อย

หมายเหตุ : ห้ามหยิบเอกสารชิ้นใดชิ้นหนึ่งไป ยกเว้นบัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

บัตรเนื้อหา

เรื่อง การวางแผนการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การเขียนเค้าโครงโครงการ

การวางแผนการทำโครงการนั้น นักเรียนจะต้องเขียนเค้าโครงของโครงการเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา การเขียนเค้าโครงเป็นการกำหนดแผนงานว่าจะดำเนินการอย่างไรบ้างเป็นขั้นตอน โดยมีจุดมุ่งหมายให้สามารถดำเนินการได้โดยไม่สับสน ซึ่งหัวข้อต่าง ๆ ในการเขียนเค้าโครงโครงการมีดังนี้

- ชื่อโครงการ (ปัญหาที่สนใจจะศึกษา ซึ่งควรเขียนเป็นข้อความสั้น กระชับ ชัดเจน สื่อความหมายได้ตรงกับงานที่นักเรียนกำลังศึกษา)
- ชื่อผู้ทำโครงการ
- ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ
- ที่มาและความสำคัญของโครงการ (อธิบายถึงความเป็นมาเกี่ยวกับปัญหาที่สนใจที่จะศึกษาว่ามีความเป็นมาอย่างไร เหตุใดจึงเลือกทำโครงการนั้น ๆ มีเหตุจูงใจอะไรที่ทำให้สนใจเป็นกรณีพิเศษ โครงการนี้มีความสำคัญอย่างไร มีหลักการหรือทฤษฎีอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง เป็นเรื่องที่คิดขึ้นมาใหม่หรือเป็นการศึกษาต่อยอดจากโครงการเดิมที่มีคนทำมาแล้วแต่ยังไม่ได้ศึกษาในบางเรื่องหรือเป็นการทำซ้ำเพื่อตรวจสอบผลอีกครั้ง)
- วัตถุประสงค์ของการศึกษา (เป็นการระบุความต้องการในการศึกษาหรือจุดประสงค์เฉพาะในการศึกษา ซึ่งอาจเขียนเป็นข้อ ๆ โดยต้องเขียนให้ผู้อื่นทราบว่าเราจะทำการศึกษอะไรและอย่างไรแต่ไม่ใช่นำเอาประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการทำโครงการมาเขียนเป็นวัตถุประสงค์)
- สมมติฐานของการศึกษา (ถ้าเป็นโครงการที่เกี่ยวกับการทดลองมักจะมีการคาดเดาคำตอบไว้ล่วงหน้า หรือการตั้งสมมติฐานนั่นเอง ซึ่งอาจเป็นคำตอบที่ถูกหรือไม่ถูกก็ได้ แต่ต้องคำนึงไว้ด้วยว่าการเขียนสมมติฐานนั้นควรมีเหตุผลโดยอาจมีหลักการหรือทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์รองรับ ซึ่งมักเขียนเป็นข้อความที่สามารถมองเห็นแนวทางในการดำเนินงานทดสอบหรือตรวจสอบได้)
- วิธีดำเนินการ (จะต้องบอกด้วยว่าต้องใช้อุปกรณ์อะไรลักษณะเป็นอย่างไร มีขนาดเท่าใด ทำด้วยอะไร จะหามาจากแหล่งใดได้บ้าง วัสดุใดบ้างที่ต้องจัดซื้อหรือหยิบยืมได้จากที่ใด จะใช้วัสดุเหล่านั้นในการทดลองปริมาณเท่าใด บอกแนวทางในการศึกษา หรือทำการทดลองอย่างไร

จะมีการออกแบบการทดลองเป็นอย่างไร มีการเก็บข้อมูลด้วยอะไรและอย่างไร มีการบันทึกข้อมูลด้วยวิธีการใด ข้อมูลที่เก็บมาได้แล้วนั้นจะทำการวิเคราะห์อย่างไร จะมีเวลาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนเท่าใด เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้วจะมีวิธีการนำเสนอในรูปแบบใดบ้าง ฯลฯ)

- ประโยชน์หรือผลที่คาดว่าจะได้รับจากการทำโครงการนี้ ทั้งที่จะได้กับตนเอง เพื่อน ๆ หรือคนอื่น ๆ

- เอกสารอ้างอิง หรือบรรณานุกรม เป็นการบอกให้ผู้อื่นได้ทราบว่านักเรียนได้ทำการศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูลมาจากแหล่งใดบ้าง

ตัวอย่างการเขียนเค้าโครงโครงการ

ตัวอย่างโครงการ

ชื่อโครงการ	การเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาकु
ชื่อผู้ทำโครงการ	1. เด็กหญิงกชกร แก้วพุด 2. เด็กหญิงทกษะพร ปรีชา 3. เด็กหญิงอัญชลิกา ดวงสุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษา	1. อาจารย์กัลยาณี ศรีขาว 2. อาจารย์ราตรี ปรีชา
โรงเรียน	เทศบาลบ้านกุหาสวรรค์
ปีการศึกษา	2545

ที่มาและความสำคัญของโครงการ

เนื่องจากบริเวณหลังบ้านของสมาชิกกลุ่มผู้ทำโครงการมีต้นสาकुหลายต้น ซึ่งต้นสาकुนี้จะนำมาทำเป็นแป้งลักษณะเหมือนแป้งข้าวเจ้า และข้าวเหนียว แป้งนี้เรียกว่า แป้งสาकु สามารถนำมาทำขนมได้ นอกจากนำมาทำขนมแล้วที่ต้นสาकुจะมีด้วงมาวางไข่และกินต้นสาकुที่ล้มหรือตายแล้ว ระยะต่อมาเมื่อหนอนด้วงในต้นสาकुโต ก็ผ่าต้นสาकु และจับตัวหนอนด้วงมาปรุงกินเป็นอาหารซึ่งมีรสชาติอร่อยมาก แต่บางครั้งก็มีหนอนด้วงน้อย และบางครั้งไม่มีเลย ถ้าเราตัดต้นสาकुทิ้งก็ก็จะเสียต้นสาकुไป ปัจจุบันหนอนด้วงสาकुจะหายากมากทางกลุ่มผู้จัดทำโครงการจึงอยากรู้วิธีการเพาะเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาकुว่ามีขั้นตอนอย่างไร จะได้นำหนอนด้วงไปประกอบอาหาร ซึ่งมีคุณค่าทางโภชนาการมาก

สมมุติฐาน

การเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาเกจะได้จำนวนหนอนด้วงมากกว่าการปล่อยให้อยู่เองตามธรรมชาติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิธีเลี้ยงหนอนด้วง
2. เพื่อศึกษาลักษณะและระยะเวลาการเจริญเติบโตของหนอนด้วง
3. เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

วิธีการดำเนินการ

1. ศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้านของนางปรียาภรณ์ เกตุชู
2. ต้องเตรียมสถานที่ที่มีแสงแดดส่อง
3. เตรียมต้นสาเกโดยตัดเป็นท่อน ๆ ยาวประมาณ 50 เซนติเมตร
4. เรียงต้นสาเก เรียงคู่กันแต่ละแถวห่างกันประมาณพอเดินได้ให้ถูกแสงแดดบ้างและควรอยู่ใกล้ต้นไม้ใหญ่
5. ใช้ขวานเจาะบริเวณด้านบนท่อนสาเกให้เป็นสะเก็ด 8-9 ที่ เพื่อให้มีน้ำขัง
6. เอาเศษต้นสาเกที่ผ่านการเลี้ยงมาแล้วผสมกับขี้ด้วง เอามาพอกไว้ด้านบนเพื่อให้เกิดกลิ่นเปรี้ยว แมลงหวี่หรือแมลงปีกแข็งจะชอบ
7. ปล่อยพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ใช้ปีกไม้มะพร้าวทับ
8. ทำการศึกษา สังเกต และจดบันทึก

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ศึกษาวิธีเลี้ยงหนอนด้วง
2. ได้รับความรู้เกี่ยวกับลักษณะและระยะเวลาการเจริญเติบโตของหนอนด้วง
3. ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

บัตรคำถาม**เรื่อง การวางแผนการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การวางแผนการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความสำคัญต่อการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมอย่างไร
2. นักเรียนสามารถจัดทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้เสร็จเร็วและถูกต้องตามรูปแบบโดยอาศัยสิ่งใด
3. การเขียนเค้าโครงโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมีขั้นตอนอย่างไร

บัตรคำตอบ

เรื่อง การวางแผนการทำโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิก 1..... 2.....

3..... 4.....

5..... 6.....

1. การวางแผนการทำโครงการมีความสำคัญต่อการทำโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนสามารถจัดทำโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้เสร็จเร็วและถูกต้องตาม
รูปแบบโดยอาศัยสิ่งใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. การเขียนเค้าโครงโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมีขั้นตอนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

บัตรเฉลย

เรื่อง การวางแผนการทำโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1. การวางแผนการทำโครงการมีความสำคัญต่อการทำโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมอย่างไร

ตอบ ช่วยให้สามารถทำโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้ถูกต้องตามขั้นตอน

2. นักเรียนสามารถจัดทำโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้เสร็จเร็วและถูกต้องตามรูปแบบโดยอาศัยสิ่งใด

ตอบ การเขียนเค้าโครงโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3. การเขียนเค้าโครงโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมีขั้นตอนอย่างไร

- ตอบ**
1. ชื่อโครงการ
 2. ชื่อผู้ทำโครงการ
 3. ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ
 4. ที่มาและความสำคัญของโครงการ
 5. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า
 6. วิธีดำเนินการ
 7. ผลการศึกษาค้นคว้า
 8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
 9. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
 10. เอกสารอ้างอิง

บัตรใบงาน

เรื่อง การวางแผนการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเค้าโครงของโครงการ จากหัวข้อเรื่องของกลุ่ม ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อโครงการ
2. ชื่อผู้ทำโครงการ
 1.
 2.
 3.
 4.
 5.
3. ชื่อครูที่ปรึกษา.....
4. ที่มาและความสำคัญของโครงการ

.....

.....

.....
5. วัตถุประสงค์ของการศึกษา
 - 5.1.....
 - 5.2.....
6. สมมติฐานของการศึกษา (ถ้ามี)

.....

.....
7. วิธีดำเนินงาน.....

.....

.....

.....

.....

8. แผนปฏิบัติงาน.....

.....
.....
.....
.....

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....

.....
.....
.....
.....
.....

10. เอกสารอ้างอิง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

บัตรสรุป

เรื่อง การวางแผนการทำโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การเขียนเค้าโครงโครงการ

การวางแผนการทำโครงการนั้น นักเรียนจะต้องเขียนเค้าโครงของโครงการเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา การเขียนเค้าโครงเป็นการกำหนดแผนงานว่าจะดำเนินการอย่างไรบ้างเป็นขั้นตอน โดยมีจุดมุ่งหมายให้สามารถดำเนินการได้โดยไม่สับสน ซึ่งหัวข้อต่าง ๆ ในการเขียนเค้าโครงโครงการมีดังนี้

- ชื่อโครงการ (ปัญหาที่สนใจจะศึกษา ซึ่งควรเขียนเป็นข้อความสั้น กระชับ ชัดเจน สื่อความหมายได้ตรงกับงานที่นักเรียนกำลังศึกษา)
- ชื่อผู้ทำโครงการ
- ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ
- ที่มาและความสำคัญของโครงการ (อธิบายถึงความเป็นมาเกี่ยวกับปัญหาที่สนใจที่จะศึกษาว่ามีความเป็นมาอย่างไร เหตุใดจึงเลือกทำโครงการนั้น ๆ มีเหตุจูงใจอะไรที่ทำให้สนใจเป็นกรณีพิเศษ โครงการนี้มีความสำคัญอย่างไร มีหลักการหรือทฤษฎีอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง เป็นเรื่องที่คิดขึ้นมาใหม่หรือเป็นการศึกษาต่อยอดจากโครงการเดิมที่มีคนทำมาแล้วแต่ยังไม่ได้ศึกษาในบางเรื่องหรือเป็นการทำซ้ำเพื่อตรวจสอบผลอีกครั้ง)
- วัตถุประสงค์ของการศึกษา (เป็นการระบุความต้องการในการศึกษาหรือจุดประสงค์เฉพาะในการศึกษา ซึ่งอาจเขียนเป็นข้อ ๆ โดยต้องเขียนให้ผู้อื่นทราบว่าเราจะทำการศึกษอะไรและอย่างไรแต่ไม่ใช่ นำเอาประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการทำโครงการมาเขียนเป็นวัตถุประสงค์)
- สมมติฐานของการศึกษา (ถ้าเป็นโครงการที่เกี่ยวกับการทดลองมักจะมีการคาดเดาคำตอบไว้ล่วงหน้า หรือการตั้งสมมติฐานนั่นเอง ซึ่งอาจเป็นคำตอบที่ถูกหรือไม่ถูกก็ได้ แต่ต้องคำนึงไว้ด้วยว่าการเขียนสมมติฐานนั้นควรมีเหตุผลโดยอาจมีหลักการหรือทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์รองรับ ซึ่งมักเขียนเป็นข้อความที่สามารถมองเห็นแนวทางในการดำเนินงานทดสอบหรือตรวจสอบได้)
- วิธีดำเนินการ (จะต้องบอกด้วยว่าต้องใช้อุปกรณ์อะไรลักษณะเป็นอย่างไร มีขนาดเท่าใด ทำด้วยอะไร จะหามาจากแหล่งใดได้บ้าง วัสดุใดบ้างที่ต้องจัดซื้อหรือหยิบยืมได้จากที่ใด จะใช้วัสดุเหล่านั้นในการทดลองปริมาณเท่าใด บอกแนวทางในการศึกษา หรือทำการทดลองอย่างไร จะมีการออกแบบการทดลองเป็นอย่างไร มีการเก็บข้อมูลด้วยอะไรและอย่างไร มีการบันทึกข้อมูล

ด้วยวิธีการใด ข้อมูลที่เก็บมาได้แล้วนั้นจะทำการวิเคราะห์อย่างไร จะมีเวลาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนเท่าใด เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้วจะมีวิธีการนำเสนอในรูปแบบใดบ้าง

ฯลฯ)

- ประโยชน์หรือผลที่คาดว่าจะได้รับจากการทำโครงการนี้ ทั้งที่จะได้กับตนเอง เพื่อน ๆ หรือคนอื่น ๆ
- เอกสารอ้างอิง หรือบรรณานุกรม เป็นการบอกให้ผู้อื่นได้ทราบว่านักเรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลมาจากแหล่งใดบ้าง

แบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 9
เรื่อง การวางแผนการทำโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คำชี้แจง

☞ แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 15 นาที

☞ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนข้อตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ

1. ข้อใดเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะดังข้อใด ก. ข้อความที่มีความคลุมเครือ ข. ข้อความน่าสนใจใช้ประโยชน์ได้ ค. ข้อความกระชับชัดเจน ง. ข้อความที่ใช้ศัพท์ชั้นสูง 2. การอธิบายเหตุผลในการทำโครงงานอยู่ในขั้นตอนใดของการเขียนเค้าโครง ก. ที่มาและความสำคัญของโครงงาน ข. จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ค. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ง. วิธีดำเนินการ 3. การตั้งสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้ามีประโยชน์อย่างไร ก. บอกผลสรุปการทำโครงงานล่วงหน้า ข. คาดคะเนผลสรุปของโครงงาน ค. พิสูจน์ผลของปัญหาที่ดั่งขึ้นมา ง. เป็นแนวทางในการดำเนินงาน	4. ข้อใดเป็นหลักในการเขียนเค้าโครงโครงงานสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ก. การกำหนดแผนงานอย่างเป็นขั้นตอน ข. การดำเนินตามแผนงานอย่างไม่สับสน ค. การเลียนแบบผลงานของผู้อื่น ง. การลงมือทดลองทำเอง 5. การเขียนผลที่คาดว่าจะได้รับการเขียนแบบใด ก. ระบุผลที่ได้จากการทำโครงงาน ข. ระบุการนำไปใช้ ค. อธิบายผลการดำเนินงานเป็นขั้นตอน ง. เขียนเหตุผลในการเลือกทำโครงงาน 6. การระบุเครื่องมือที่ใช้อยู่ในขั้นตอนใดของโครงงาน ก. ที่มาและความสำคัญของโครงงาน ข. จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ค. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ง. วิธีดำเนินการ
---	---

7. การระบุขอบเขตในการทำโครงการอยู่ในขั้นตอนใด ก. ที่มาและความสำคัญของโครงการ ข. จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ค. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ง. วิธีดำเนินงาน 8. การบอกประโยชน์ในการทำโครงการเกี่ยวข้องกับข้อใดต่อไปนี้ ก. เอกสารอ้างอิง ข. จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ค. วิธีดำเนินงาน ง. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	9. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>คุณสมบัติของผู้ทำโครงการที่ดี ก. พัฒนาผลงานตลอดเวลา ข. แสวงหาความรู้อยู่เสมอ ค. เลียนแบบผลงานของผู้อื่นทุกชั้น ง. ลงมือทดลองทำเอง 10. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>ลักษณะของที่ปรึกษาโครงการที่ดี ก. เชี่ยวชาญในเนื้อหาที่เราทำโครงการ ข. มีเวลาให้คำปรึกษามากพอ ค. ให้ความสนใจผู้ทำโครงการอย่างดี ง. ช่วยเสนอแนวคิดทุกขั้นตอน
--	--

เฉลยคำตอบแบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 9
(สำหรับครู)

1. ค	2. ก	3. ข	4. ก	5. ก
6. ง	7. ข	8. ง	9. ค	10. ง

**คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

**เรื่อง
การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงงาน
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**

**กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 2 ชั่วโมง**

คำนำ

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 10 เรื่อง การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำ
โครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2544 จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 ชั่วโมง ซึ่งเป็นเรื่องหนึ่งในชุดการเรียนรู้แบบ
โครงงาน เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย จำนวน 13 ชุด

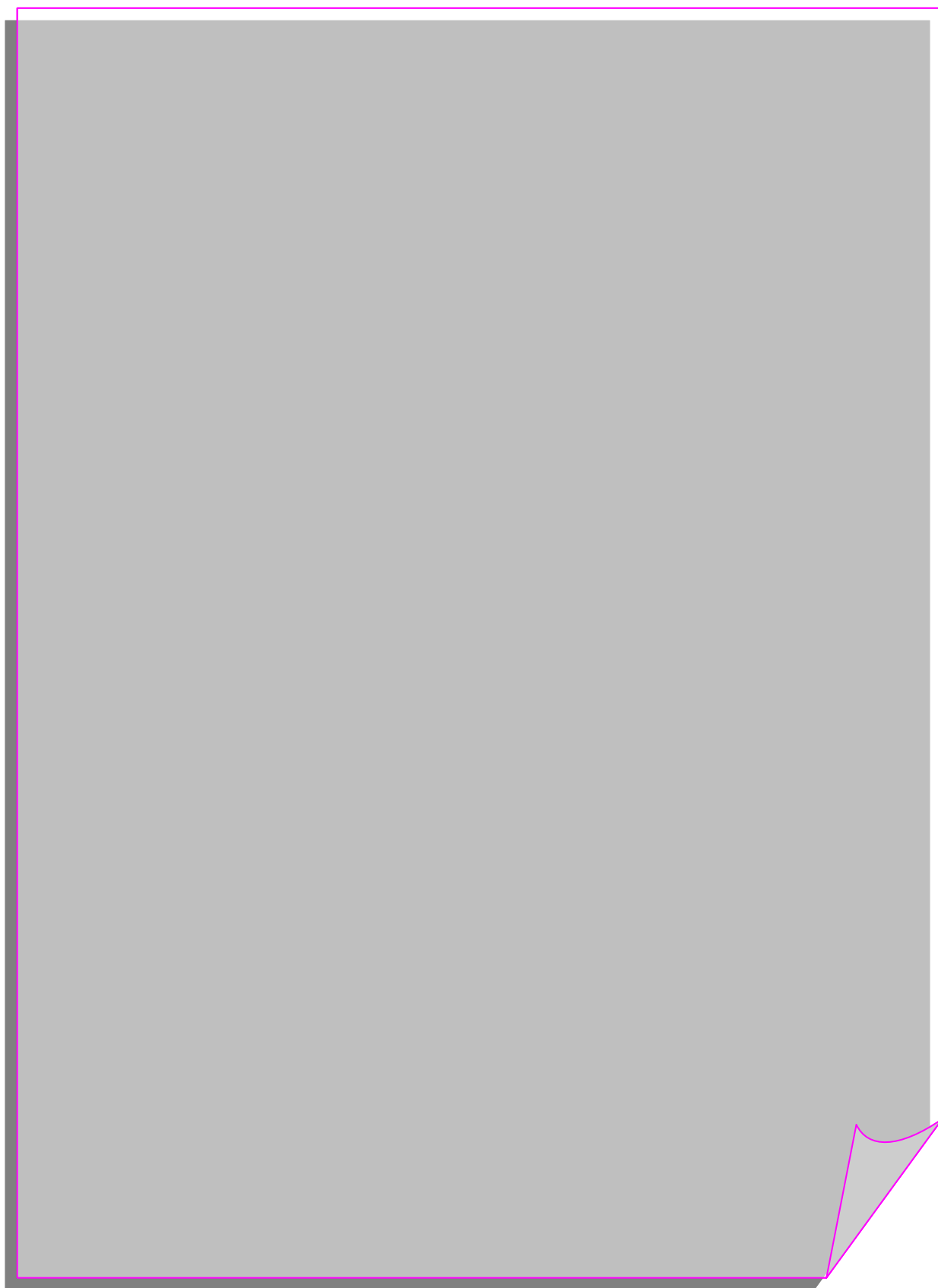
ผู้จัดทำหวังว่าชุดการเรียนรู้นี้จะยังเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนในการนำไปใช้ประกอบการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

นางกัลยาณี ศรีขาว

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูผู้สอนควรศึกษาชุดการเรียนรู้ก่อนใช้ให้เข้าใจ
2. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือในการใช้ชุดการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนควรตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไข
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจทุกขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด
5. การสอนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 5.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 5.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 5.4 ขั้นขยายความรู้
 - 5.5 ขั้นประเมินผล
6. ขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม หากนักเรียนมีปัญหา ครูควรให้คำปรึกษาและการอภิปรายไม่ควรส่งเสียงดัง เพราะจะทำให้รบกวนกลุ่มอื่น

แผนผังการจัดชั้นเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กระดานดำ

โต๊ะครู

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 4

กลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 7

กลุ่มที่ 8

กลุ่มที่ 9

กลุ่มที่ 10

สำรอง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงการ

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา 2 ชั่วโมง

ทำการสอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ส.2.1.3 เข้าใจและปฏิบัติตามบรรทัดฐานและวัฒนธรรมในจังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญในวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับในคุณค่าซึ่งกันและกัน

มาตรฐาน ส.4.2.2 เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น

มาตรฐาน ส.5.2.4 มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

การลงมือทำโครงการเป็นการปฏิบัติตามแผนงานที่ได้วางไว้ล่วงหน้าแล้ว ประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างหรือการประดิษฐ์ การปฏิบัติการทดลอง ซึ่งแล้วแต่จะเป็นโครงการประเภทใดและการค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งความหมายของข้อมูล และสรุปผลของการศึกษาค้นคว้า

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.1 รู้และเข้าใจขั้นตอนการทำโครงการเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นได้

3.2 เห็นความสำคัญในการทำโครงการเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติการค้นคว้าหาคำตอบสำหรับปัญหาที่ตนเองสนใจ ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในเค้าโครงได้

4.1 นักเรียนสามารถบันทึกผลการค้นคว้าหาคำตอบสำหรับปัญหาที่ตนเองสนใจได้

4.2 นักเรียนสามารถนักเรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำและนำเสนอได้อย่างถูกต้อง

5. สารการเรียนรู้

การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1. ขั้นสร้างความสนใจ

6.1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

6.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

6.1.3 ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการลงมือทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.1.4 ให้นักเรียนยกตัวอย่างรูปแบบการลงมือทำโครงการที่นักเรียนได้เรียนรู้โดยการศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา

6.2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนรับชุดการเรียนรู้แบบโครงการชุดที่ 10 เรื่อง การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แล้วร่วมกันวางแผนเพื่อทำกิจกรรมตามขั้นตอนต่อไปนี้

6.2.1.1 อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม

6.2.1.2 นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้จากบัตรเนื้อหา เรื่อง การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป

6.3.1 นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจหัวข้อเรื่องการทำโครงการ

6.3.4 นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการทำโครงการให้เสร็จเรียบร้อย

6.3.5 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปกระบวนการในการจัดทำโครงการ

6.4 ขั้นขยายความรู้

6.4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปนำเสนอผลการลงมือทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ทำในบัตรใบงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตอบข้อซักถามจากกลุ่มอื่น ๆ

6.4.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับ การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ถูกต้อง

6.4.3 ครูผู้สอนมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปจัดทำโครงการของกลุ่มตนเองให้เสร็จเรียบร้อยพร้อมที่จะนำมาเขียนเป็นรายงานหรือทำเป็นหนังสือเล่มเล็กในช่วงต่อไป

6.5 ชั้นประเมินผล

6.5.1 ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ยังสงสัย

6.5.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำ
โครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.5.3 ครูตรวจบัตรใบงานและแบบทดสอบของนักเรียนแล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่
ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คะแนนในแบบบันทึกคะแนน

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 ชุดการเรียนรู้แบบโครงการ ชุดที่ 10 เรื่อง การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการ
ทำโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย

7.1.1.1 บัตรคำสั่ง

7.1.1.2 บัตรเนื้อหา

7.1.1.3 บัตรสรุป

7.1.1.4 บัตรใบงาน

7.1.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำ
โครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องสมุดโรงเรียน

7.2.2 เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ

8. การวัดผลและการประเมินผล

8.1 วิธีการวัด

8.1.1 การทดสอบ

8.1.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.1.3 การสังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม

8.1.4 การสังเกตการณ์นำเสนอผลงาน

8.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

8.2.1 แบบทดสอบ

8.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน

8.2.3 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

8.2.4 แบบสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

- 8.3.1 การทดสอบ ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.3 การสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

9. กิจกรรมเสนอแนะ

แนะนำให้นักเรียนใช้กระบวนการจัดทำโครงงานศึกษาหาความรู้และจัดทำโครงงานตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ให้สำเร็จพร้อมที่จะนำมาเขียนเป็นรายงานหรือทำเป็นหนังสือเล่มเล็กในช่วงต่อไป

ชุดการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

บัตรคำสั่ง

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม
2. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการลงมือปฏิบัติการทำโครงงาน
4. นักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรสรุป บัตรคำถาม และเก็บสื่อการเรียนรู้ทุกอย่างเข้าช่องให้เรียบร้อย

หมายเหตุ : ห้ามหยิบเอกสารชิ้นใดชิ้นหนึ่งไป ยกเว้นบัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

บัตรเนื้อหา

เรื่อง การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงการ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ขั้นปฏิบัติงาน

เมื่อเค้าโครงของโครงการผ่านความเห็นชอบของครูที่ปรึกษาโครงการแล้ว นักเรียนก็ปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้ เมื่อปฏิบัติจริง อาจเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมจากแผนงานที่วางไว้ก็ได้ ดังนี้

- ขั้นการศึกษาข้อมูล รวบรวมข้อมูล ควรรวบรวมจากแหล่งความรู้หลายแหล่งที่เกี่ยวข้อง เช่น สอบถามผู้รู้ ศึกษาสถานที่จริง ค้นจากหนังสือในห้องสมุด จากอินเทอร์เน็ต จากสิ่งที่ค้นพบโดยการสังเกตเพื่อให้ได้รายละเอียดของโครงการให้มากที่สุด โดยเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้ทั้งหมดเพื่อหาข้อสรุปที่ถูกต้องและจัดลำดับข้อมูลใหม่ให้เป็นขั้นตอน ถ้าเป็นโครงการประเภททดลองก็ทำการทดลองจนได้ผลสรุปที่ถูกต้อง

- ขั้นทำผลงาน คือ การนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้ศึกษามาเรียบเรียงใหม่ เป็นขั้นตอน เป็นหนังสือเล่มเล็ก ซึ่งผู้อื่นสามารถศึกษาได้ ตลอดเวลา โดยใช้ความรู้ด้านศิลปะ และภาษาไทยจัดทำเป็นรูปเล่มให้น่าสนใจ

การจัดกระทำข้อมูลและสื่อความหมายข้อมูลโครงการ

การจัดกระทำข้อมูลและสื่อความหมายข้อมูล เป็นการสังเกต การวัด การทดลอง จากแหล่งต่าง ๆ โดยการหาความถี่ เรียงลำดับจัดแยกประเภท หรือคำนวณหาค่าใหม่ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายของข้อมูลดียิ่งขึ้น โดยอาจเสนอในรูปตาราง แผนภูมิ แผนภาพ วงจร กราฟ สมการ และเขียนบรรยาย เป็นต้น

การจัดกระทำข้อมูลสามารถทำได้โดย

1. เรียงลำดับข้อมูลให้เป็นขั้นตอนและมีความต่อเนื่อง
2. จำแนกประเภทข้อมูล เพื่อแบ่งข้อมูลออกเป็นกลุ่มเป็นประเภท
3. แจกแจงความถี่ เพื่อหาปริมาณข้อมูลในประเภทต่าง ๆ
4. คำนวณเพื่อหาค่าใหม่ที่มีความหมายมากกว่าข้อมูลเดิม โดยการหาค่าเฉลี่ย

การหาค่าร้อยละ การคำนวณเปรียบเทียบ การหาอัตราส่วน

การเลือกรูปแบบสำหรับสื่อความหมายข้อมูล ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลและวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอ การนำเสนอไม่จำกัดว่าจะต้องนำเสนอได้เฉพาะแบบใดแบบหนึ่ง อาจนำเสนอในหลาย ๆ รูปแบบผสมกันไปก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและวัตถุประสงค์

การแปลผลและสรุปผลการศึกษาค้นคว้าโครงการ

การแปลผลและสรุปผลการศึกษาค้นคว้า เป็นกระบวนการที่จะสรุปผลการทดลอง ข้อมูลที่ได้จากการทดลองเมื่อผ่านการจัดกระทำและนำเสนอแล้ว ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปกราฟ แผนภาพ แผนภูมิและตารางต่าง ๆ การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบเหล่านี้ไม่สามารถรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ ไว้ได้ครบถ้วน แต่ก็ยังไม่อาจสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกัน จำเป็นต้องมีการแปลผลและสรุปผลเกี่ยวกับข้อมูลที่มีอยู่ในรูปแบบการนำเสนอเหล่านั้นให้เป็นคำบรรยาย เพื่อจะได้สื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

บัตรใบงาน

เรื่อง การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงการ
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนการลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ใน
เค้าโครงโครงการและบันทึกผลการปฏิบัติงาน

วิธีการปฏิบัติงาน

.....

.....

.....

.....

.....

ตารางบันทึกผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วิเคราะห์และสรุปผลการปฏิบัติงาน

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

.....

ผลการศึกษาค้นคว้า

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การวิเคราะห์ข้อมูล

- การจัดกระทำข้อมูล

.....

.....

.....

.....

.....

- การสื่อความหมายข้อมูล

.....

.....

.....

.....

.....

อภิปรายผลการศึกษา

.....

.....

.....

.....

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....แบบ

แบบอนุมัติโครงการ

ชื่อโครงการ.....

ชื่อผู้ทำโครงการ.....

อาจารย์ที่ปรึกษา.....

	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
จุดประสงค์ของโครงการ	☐	☐	☐
การเขียนแผนปฏิบัติงาน	☐	☐	☐
การเขียนโครงการโดยทั่วไป	☐	☐	☐

ความเห็น/คำแนะนำ

☐ ดำเนินการทำโครงการได้

☐ สิ่งที่ต้องแก้ไข ปรับปรุง

.....

.....

☐ เมื่อได้แก้ไขตามคำแนะนำแล้ว ดำเนินการตามโครงการได้

☐ เมื่อได้แก้ไขตามคำแนะนำแล้ว เสนอมาอีกครั้งหนึ่ง (ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....)

ลงชื่อ.....

(ครูกัลยาณี ศรีขาว)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

ความเห็น/คำแนะนำ (เพิ่มเติม)

.....

.....

.....

แบบสะท้อนตนเองของนักเรียนเกี่ยวกับการทำโครงการ

ชื่อโครงการ.....

ชื่อผู้ทำโครงการ.....

อาจารย์ที่ปรึกษา.....

วันเริ่มต้นทำงาน.....วันสิ้นสุดทำงาน.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ต่อการทำโครงการของตนเองหลังจากทำโครงการเสร็จแล้ว
โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง เก็บไว้ในแฟ้มผลงานโครงการ

1.เหตุผลที่เลือกงานนี้ (เลือกได้หลายช่อง)

☐ เคยทำงานเช่นนี้มาก่อน	☐ มีผู้พอช่วยเหลือได้
☐ น่าจะได้รับความรู้	☐ ตรงกับความสนใจ
☐ เป็นงานที่เสียค่าใช้จ่ายน้อย	☐ ผู้ปกครองแนะนำ
☐ มีวัสดุ อุปกรณ์ ครบอยู่แล้ว ลงมือทำงานได้ทันที	
☐ อื่นๆ ระบุ.....	

2.เมื่อเริ่มทำงานพบว่า งานนี้

☐ ง่ายกว่าที่คิด	☐ ยากกว่าที่คิด
☐ ยาก ง่าย ใกล้เคียงกับที่คิด	

3.ความรู้สึกเมื่อทำงานไปได้ระยะหนึ่ง

☐ พอใจ	☐ อยากเปลี่ยนงาน
☐ ต้องทนทำต่อไป	

4.ความร่วมมือจากเพื่อนๆ ระหว่างทำงาน

☐ ได้รับความร่วมมือมาก	☐ ได้รับความร่วมมือบ้าง
☐ ไม่ได้ได้รับความร่วมมือ	

5.การแก้ไขอุปสรรคระหว่างทำงาน

☐ แก้ไขด้วยตนเอง	☐ ขอคำแนะนำจากครู/ผู้ปกครอง
☐ ไม่มีอุปสรรคเลย	

6.ปัญหาที่พบระหว่างทำงาน (ถ้าไม่มี ไม่ต้องตอบ)

☐ มีเวลาทำงานน้อย	☐ เสียค่าใช้จ่ายมาก

☐ ผู้ปกครองไม่สนใจเท่าที่ควร

☐ อื่นๆ ระบุ.....

7.ความรู้สึกระหว่างทำงาน

☐ สนุกสนาน ได้ความรู้

☐ เป็นปกติ เฉยๆ

☐ เบื่อ อยากให้งานเสร็จเร็วๆ

8.ความรู้สึกเมื่องานเสร็จ

☐ ภาคภูมิใจมาก

☐ โดดออก

☐ ไม่พอใจ เพราะไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

สิ่งที่ภาคภูมิใจในการทำงานนี้ คือ.....

.....

สิ่งที่ยังไม่พอใจ (ควรปรับปรุง) ในการทำงานนี้ คือ.....

.....

ความเห็นอื่นๆ

.....

สรุปผลการให้คะแนน

☐ 4 = ดีมาก

☐ 3=ดี

☐ 2 = ปานกลาง

☐ 1 = ยังไม่น่าพอใจ

ลงชื่อนักเรียน.....

ผู้ประเมิน

แบบสะท้อนความคิดเห็นของเพื่อนนักเรียนเกี่ยวกับการทำโครงการ

ชื่อโครงการ.....

ชื่อเจ้าของโครงการ.....

อาจารย์ที่ปรึกษา.....

วันเริ่มต้นทำงาน.....วันสิ้นสุดทำงาน.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ต่อการทำโครงการของเพื่อน หลังจากทำโครงการเสร็จแล้ว โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริงเพื่อให้เจ้าของโครงการนำไปเก็บไว้ในแฟ้มผลงานโครงการ

1.งานนี้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

☐ ตรง

☐ ไม่ตรง

☐ ไม่มีความเห็น

2.เจ้าของงานเลือกงานได้เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด และลักษณะนิสัยของตนหรือไม่

☐ เหมาะ

☐ ไม่เหมาะสม

☐ ไม่มีความคิดเห็น

3.เจ้าของงานทำงานนี้อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอหรือไม่

☐ สม่ำเสมอ

☐ ไม่สม่ำเสมอ

☐ ไม่มีความคิดเห็น

4.ระหว่างทำงาน เจ้าของงานพยายามแก้ไขอุปสรรค หรือปรับปรุงวิธีทำงานเพียงใด

☐ พยายามมาก

☐ พยายามพอสมควร

☐ ไม่มีความคิดเห็น

5.ระหว่างทำงาน เจ้าของงานปรึกษา หรือขอคำแนะนำจากครู หรือผู้ปกครองเพียงใด

☐ ปรึกษา

☐ ไม่ปรึกษา

☐ ไม่มีความคิดเห็น

6.ระหว่างทำงาน เจ้าของงานทำงานนี้ด้วยตนเองเพียงใด

☐ ทำเองโดยตลอด

☐ ขอความช่วยเหลือผู้อื่นบ้าง

☐ ไม่มีความคิดเห็น

7.ระหว่างทำงาน เจ้าของงานมีความตั้งใจเพียงใด

☐ ตั้งใจมาก

☐ ตั้งใจพอสมควร

☐ ไม่มีความคิดเห็น

8.เจ้าของงานทำงานนี้โดยลอกเลียนงานของผู้อื่นเพียงใด

☐ ลอกเลียน

☐ ไม่ลอกเลียน

☐ ไม่มีความคิดเห็น

9.เพื่อนๆ ส่วนใหญ่มีความรู้สึกรักต่องานนี้อย่างไร

☐ ชื่นชมมาก

☐ ชื่นชม

☐ ไม่มีความคิดเห็น

ข้อดี (จุดเด่น) ของงานนี้ คือ.....

.....

ข้อด้อย (ควรปรับปรุง) ของงานนี้ คือ.....

.....

ความเห็นอื่นๆ

.....

สรุปผลการให้คะแนน

☐ 4 = ดีมาก

☐ 3 = ดี

☐ 2 = ปานกลาง

☐ 1 = ยังไม่น่าพอใจ

ลงชื่อเพื่อนนักเรียน.....

ผู้ประเมิน

แบบสะท้อนความคิดเห็นโดยผู้ปกครองเกี่ยวกับการทำโครงการ

ชื่อโครงการ.....

ชื่อเจ้าของโครงการ.....

อาจารย์ที่ปรึกษา.....

วันเริ่มต้นทำงาน.....วันสิ้นสุดทำงาน.....

คำชี้แจง ให้ผู้ปกครองนักเรียนแสดงความคิดเห็น ต่อการทำโครงการของนักเรียน หลังจากทำโครงการเสร็จแล้ว โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริงเพื่อให้เจ้าของโครงการนำไปเก็บไว้ในแฟ้มผลงานโครงการ

1. ก่อนทำงานนี้เด็กของท่านมาพูดคุยกับท่านอย่างไร

☐ ขอความเห็น

☐ บ่นว่าไม่อยากทำ

☐ ไม่มาพูดคุย

2. ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกทำงานนี้อย่างไร

☐ สั่งให้เลือกงานนี้

☐ แนะนำว่า ควรเลือกงานนี้

☐ ให้เลือกเองตามใจชอบ

3. ท่านมีความรู้สึกเกี่ยวกับการทำงานนี้อย่างไร

☐ สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย

☐ เสียเวลาต้องตอบคำถาม

☐ ไม่สนใจ ทำได้เท่าไร ก็เอาเท่านั้น

☐ ความรู้สึกอื่นๆ

4. ท่านช่วยเหลือเด็กของท่านระหว่างการทำงานนี้อย่างไร

☐ ช่วยเหลือตามที่ร้องขอ

☐ ช่วยทำงานด้วย ถ้ามีโอกาส

☐ ปลอ่ยให้ทำด้วยตนเอง

☐ อื่นๆ

5. ท่านแสดงความเอาใจใส่ระหว่างที่เด็กของท่านทำงานนี้ มากที่สุดตามข้อใด (ถ้ามี)

☐ ดูแลสุขภาพ

☐ ให้กำลังใจ

☐ ลดงานบ้าน เพื่อให้มีเวลาทำงาน

☐ อื่นๆ

6. ระหว่างทำงาน เด็กของท่านมาปรึกษาหารือกับท่านอย่างไร

☐ ขอคำแนะนำบ่อยๆ

☐ ขอคำแนะนำบ้าง

☐ ไม่มาปรึกษาหารือเลย

☐ อื่นๆ

7.เมื่อทำงานเสร็จ เด็กของท่านแสดงอาการอย่างไร

☐ ดีใจที่ทำงานเสร็จ

☐ แสดงความรู้สึกผิดหวัง

☐ ไม่แสดงอะไรเป็นพิเศษ

☐ อื่นๆ

8.เด็กของท่านมีปฏิกิริยากับผลงานอย่างไร

☐ พอใจมาก

☐ เฉยๆ

☐ ไม่พอใจ

9.ท่านมีความรู้สึกต่อผลงานอย่างไร

☐ ดี

☐ พอใช้

☐ ยังไม่น่าพอใจ

☐ อื่นๆ

สิ่งที่เห็นว่าดีที่สุดของงานนี้ (ถ้ามี) คือ.....

.....

สิ่งที่เห็นว่าควรปรับปรุงนี้ (ถ้ามี) คือ.....

.....

ความเห็นอื่นๆ

.....

สรุปผลการให้คะแนน

☐ 4 = ดีมาก

☐ 3 = ดี

☐ 2 = ปานกลาง

☐ 1 = ยังไม่น่าพอใจ

ลงชื่อผู้ปกครอง.....

ผู้ประเมิน

บัตรสรุป

เรื่อง การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงการ
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ขั้นปฏิบัติงาน

เมื่อเค้าโครงของโครงการผ่านความเห็นชอบของครูที่ปรึกษาโครงการแล้ว นักเรียนก็ปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้ เมื่อปฏิบัติจริง อาจเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมจากแผนงานที่วางไว้ก็ได้ ดังนี้

- ขั้นการศึกษาข้อมูล รวบรวมข้อมูล ควรรวบรวมจากแหล่งความรู้หลายแหล่งที่เกี่ยวข้อง เช่น สอบถามผู้รู้ ศึกษาสถานที่จริง ค้นจากหนังสือในห้องสมุด จากอินเทอร์เน็ต จากสิ่งที่คุณพบโดยการสังเกตเพื่อให้ได้รายละเอียดของโครงการให้มากที่สุด โดยเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้ทั้งหมดเพื่อหาข้อสรุปที่ถูกต้องและจัดลำดับข้อมูลใหม่ให้เป็นขั้นตอน ถ้าเป็นโครงการประเภททดลองก็ทำการทดลองจนได้ผลสรุปที่ถูกต้อง

- ขั้นทำผลงาน คือ การนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้ศึกษามาเรียบเรียงใหม่ เป็นขั้นตอน เป็นหนังสือเล่มเล็ก ซึ่งผู้อื่นสามารถศึกษาได้ ตลอดเวลา โดยใช้ความรู้ด้านศิลปะ และภาษาไทยจัดทำเป็นรูปเล่มให้น่าสนใจ

การจัดกระทำข้อมูลสามารถทำได้โดย

1. เรียงลำดับข้อมูลให้เป็นขั้นตอนและมีความต่อเนื่อง
2. จำแนกประเภทข้อมูล เพื่อแบ่งข้อมูลออกเป็นกลุ่มเป็นประเภท
3. แจกแจงความถี่ เพื่อหาปริมาณข้อมูลในประเภทต่าง ๆ
4. คำนวณเพื่อหาค่าใหม่ที่มีความหมายมากกว่าข้อมูลเดิม โดยการหาค่าเฉลี่ย การหาค่าร้อยละ การคำนวณเปรียบเทียบ การหาอัตราส่วน

การแปลผลและสรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การแปลผลและสรุปผลการศึกษาค้นคว้า เป็นกระบวนการที่จะสรุปผลการทดลองข้อมูลที่ได้จากการทดลองเมื่อผ่านการจัดกระทำและนำเสนอแล้ว ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปกราฟ แผนภาพ แผนภูมิและตารางต่าง ๆ การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบเหล่านี้ไม่สามารถรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ ไว้ได้ครบถ้วน แต่ก็ยังไม่อาจสื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกัน จำเป็นต้องมีการแปลผลและสรุปผลเกี่ยวกับข้อมูลที่มีอยู่ในรูปแบบการนำเสนอเหล่านั้นให้เป็นคำบรรยาย เพื่อจะได้สื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

แบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 10
เรื่อง การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงงาน
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คำชี้แจง

- ☞ แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 15 นาที
- ☞ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนข้อตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ

1. การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงงานควรเริ่มต้นที่ขั้นตอนใดต่อไปนี้ ก. การนำเสนอโครงงาน ข. การเขียนเค้าโครงโครงงาน ค. การนำข้อมูลมาจัดกระทำข้อมูล ง. การวิเคราะห์โครงงาน 2. โครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมส่วนใหญ่นิยมทำเป็นโครงงานประเภทใด ก. โครงงานประเภททดลอง ข. โครงงานประเภทสำรวจ ค. โครงงานประเภทสิ่งประดิษฐ์ ง. โครงงานประเภททฤษฎี 3. รูปแบบในการจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความสัมพันธ์นิยมใช้รูปแบบใด ก. กราฟเส้น ข. แผนภูมิ ค. ตาราง ง. การบรรยาย	4. การลงมือปฏิบัติงานตามแผนการทำโครงงานส่วนใหญ่อาศัยทักษะกระบวนการในข้อใด ก. ทักษะการสังเกต ข. ทักษะการจำแนกประเภท ค. ทักษะการลงความคิดเห็นจากข้อมูล ง. ทักษะการกระทำและสื่อความหมายข้อมูล 5. โครงงานข้อใดน่าจะเป็นโครงงานประเภทสำรวจ ก. ศึกษาตำนานของหมู่บ้านต่างๆในจังหวัดพัทลุง ข. ทดลองเลี้ยงหนอนด้วยวิธีใหม่ ค. เครื่องหั่นกล้วยฉาบยุคใหม่ ง. ไม้ห่อกระท้อนจากวัสดุเหลือใช้ 6. วิธีการจัดกระทำข้อมูลในการทำโครงงานอาศัยขั้นตอนในข้อใดต่อไปนี้ ก. เรียงลำดับข้อมูล ข. จำแนกประเภทข้อมูล ค. แจกแจงความถี่ข้อมูล ง. ถูกทุกข้อ
--	--

7 ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>รูปแบบในการจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล ก. ตาราง ข. แผนภูมิ ค. แผนที่ ง. แผนภาพ 8 โครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประเภทสำรวจ นิยมใช้รูปแบบในการจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูลในข้อใด ก. ตาราง ข. แผนภูมิ ค. การเขียนบรรยาย ง. แผนภาพ	9. ในการทำโครงการงานให้สำเร็จต้องอาศัยคุณธรรมในข้อใดมากที่สุด ก. ความซื่อสัตย์ ข. ความสามัคคี ค. ความกตัญญู ง. ความมีชัยสถ์ 10. โครงการงานใด<u>ไม่</u>จัดเป็นโครงการงานประเภทประดิษฐ์ ก. ไม้ห่อกะท่อนจากเศษวัสดุ ข. ด่านานเมืองพัทลุง ค. เครื่องหั่นกล้วยฉาบยุคใหม่ ง. เครื่องซักผ้าประหยัดพลังงาน
--	--

เฉลยคำตอบแบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 10

(สำหรับครู)

1. ค	2. ข	3. ก	4. ง	5. ก
6. ง	7. ค	8. ค	9. ข	10. ข

**คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

**เรื่อง
การเขียนรายงานโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**

**กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 2 ชั่วโมง**

คู่มือครู

องค์ประกอบของคู่มือครู มีดังนี้

1. คำชี้แจงสำหรับครู
2. รายการอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้
3. แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 3.1 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
 - 3.2 สาระสำคัญ
 - 3.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 - 3.4 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 3.5 สาระการเรียนรู้
 - 3.6 กิจกรรมการเรียนรู้
 - 3.6.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 3.6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 3.6.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 3.6.4 ขั้นขยายความรู้
 - 3.6.5 ขั้นประเมินผล
 - 3.7 สื่อการเรียนการสอน
 - 3.8 การประเมินผล
 - 3.9 กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูผู้สอนควรศึกษาชุดการเรียนรู้ก่อนใช้ให้เข้าใจ
2. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือในการใช้ชุดการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนควรตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไข
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจทุกขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด
5. การสอนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 5.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 5.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 5.4 ขั้นขยายความรู้
 - 5.5 ขั้นประเมินผล
6. ขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม หากนักเรียนมีปัญหา ครูควรให้คำปรึกษาและการอภิปรายไม่ควรส่งเสียงดัง เพราะจะทำให้รบกวนกลุ่มอื่น

รายการอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้

1. คู่มือครู	จำนวน 1 ชุด
2. ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน	จำนวน 13 ชุด
แต่ละชุดประกอบด้วย	
2.1 บัตรคำสั่ง	จำนวน 1 ชุด
2.2 บัตรเนื้อหา	จำนวน 1 ชุด
2.3 บัตรใบงาน	จำนวน 1 ชุด
2.4 บัตรสรุป	จำนวน 1 ชุด
3. แผนผังการจัดชั้นเรียน	จำนวน 1 ชุด

แผนผังการจัดชั้นเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กระดานดำ

โต๊ะครู

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 4

กลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 7

กลุ่มที่ 8

กลุ่มที่ 9

กลุ่มที่ 10

สำรอง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง การเขียนรายงานโครงการสังคมศึกษา

ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา 2 ชั่วโมง

ทำการสอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ส.2.1.3 เข้าใจและปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานและวัฒนธรรมในจังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญในวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับในคุณค่าซึ่งกันและกัน

มาตรฐาน ส.4.2.2 เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น

มาตรฐาน ส.5.2.4 มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

การเขียนรายงาน เป็นการเสนอผลของการศึกษาค้นคว้าเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่ออธิบายให้ผู้อื่นทราบรายละเอียดทั้งหมดของการทำโครงการ ซึ่งประกอบด้วยปัญหาที่ทำการศึกษาวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ ข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนประโยชน์และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ได้จากการทำโครงการนั้น ๆ

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.1 รู้และเข้าใจรูปแบบและวิธีเขียนรายงานโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในหัวข้อต่าง ๆ ได้

3.2 เห็นความสำคัญรูปแบบและวิธีเขียนรายงานโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในหัวข้อต่าง ๆ ได้

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 4.1 นักเรียนสามารถบอกรูปแบบและวิธีเขียนรายงานโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในหัวข้อต่าง ๆ ได้
- 4.2 นักเรียนสามารถเขียนรายงานโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่ศึกษาได้
- 4.3 นักเรียนมีทักษะกระบวนการในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้
- 4.4 นักเรียนมีความเข้าใจการทำโครงงานตามขั้นตอนที่ถูกต้องได้

5. สารการเรียนรู้

การเขียนรายงานโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1. ขั้นสร้างความสนใจ

6.1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การเขียนรายงานโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

6.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

6.1.3 ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการการเขียนรายงานโครงงานมีหลายรูปแบบ เช่น การเขียนรายงาน 5 บท เป็นต้น

6.1.4 ให้นักเรียนยกตัวอย่างรูปแบบการเขียนรายงานโครงงานที่นักเรียนได้เรียนรู้โดยการศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา

6.2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนรับชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 11 เรื่อง การเขียนรายงานโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แล้วร่วมกันวางแผนเพื่อทำกิจกรรมตามตามขั้นตอนต่อไปนี้

6.2.1.1 อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม

6.2.1.2 นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้จากบัตรเนื้อหา เรื่อง การเขียนรายงานโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป

6.3.1 นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจในบัตรใบงาน

6.3.2 นักเรียนลงมือปฏิบัติงานการเขียนรายงานโครงงานตามขั้นตอนในบัตรใบงาน

6.3.3 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปรูปแบบการเขียนรายงานโครงงานและจัดทำรายงานโครงงานให้ถูกต้อง

6.4 ขั้้นขยายความรู้

6.4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปนำเสนอผลการเขียนรายงานโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ทำในบัตรใบงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตอบข้อซักถามจากกลุ่มอื่นๆ

6.4.2 ครูผู้สอนมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับรูปแบบ การเขียนรายงานเพิ่มเติมในห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ตที่ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศนอกเวลาเรียน โดย เขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเองแล้วช่วยกันจัดทำรายงานการศึกษาโครงการให้เสร็จเรียบร้อย พร้อมทั้งเตรียมนำเสนอรายงานโครงการในช่วงโมงต่อไป

6.5 ขั้้นประเมินผล

6.5.1 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การเขียนรายงานโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.5.2 ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ยังสงสัย

6.5.3 ครูตรวจบัตรใบงานและแบบทดสอบของนักเรียนแล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คะแนนในแบบบันทึกคะแนน

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 ชุดการเรียนรู้แบบโครงการ ชุดที่ 11 เรื่อง การเขียนรายงานโครงการ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย

7.1.1.1 บัตรคำสั่ง

7.1.1.2 บัตรเนื้อหา

7.1.1.3 บัตรสรุป

7.1.1.4 บัตรใบงาน

7.1.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การเขียนรายงานโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องสมุดโรงเรียน

7.2.2 เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ

8. การวัดผลและการประเมินผล

8.1 วิธีการวัด

- 8.1.1 การทดสอบ
- 8.1.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- 8.1.3 การสังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม
- 8.1.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

- 8.2.1 แบบทดสอบ
- 8.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน
- 8.2.3 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม
- 8.2.4 แบบสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

- 8.3.1 การทดสอบ ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.3 การสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80
- 8.3.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

9. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูผู้สอนมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับรูปแบบการเขียนรายงานเพิ่มเติมในห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ตที่ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศนอกเวลาเรียนโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเองแล้วช่วยกันจัดทำรายงานการศึกษาโครงการให้เสร็จเรียบร้อยพร้อมที่จะเตรียมนำเสนอรายงานโครงการในชั่วโมงต่อไป

ชุดการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง การเขียนรายงานโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

บัตรคำสั่ง

นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม
2. อ่านบัตรเนื้อหา เรื่อง การเขียนรายงานโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามบัตรใบงาน
4. นักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุป ถ้ายังไม่เข้าใจให้ศึกษาจากบัตรสรุป

เมื่อประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรสรุป บัตรคำถาม และเก็บสื่อการเรียนรู้ทุกอย่างเข้าช่องให้เรียบร้อย

หมายเหตุ : ห้ามหยิบเอกสารชิ้นใดชิ้นหนึ่งไป ยกเว้นบัตรคำตอบสำหรับนักเรียน

บัตรเนื้อหา

เรื่อง การเขียนรายงานโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การเขียนรายงานโครงการงาน

เมื่อนักเรียนศึกษาโครงการงานเสร็จทุกขั้นตอน จะเป็นขั้นตอนการเขียนรายงานผลโครงการงาน ซึ่งมีขั้นตอนการเขียนคล้ายกับเค้าโครงของโครงการงาน ดังนี้

- ➡ ชื่อโครงการงาน
- ➡ ชื่อผู้ทำโครงการงาน
- ➡ ครูที่ปรึกษา
- ➡ กิตติกรรมประกาศ

(การเขียนขอบคุณผู้ที่ให้การช่วยเหลือในการศึกษาโครงการงานได้สำเร็จ)

➡ บทคัดย่อ

คือ การเขียนบอกเรื่องย่อของโครงการงาน เช่น เรื่อง วัตถุประสงค์

วิธีศึกษา ผลการศึกษา

บทที่ 1 บทนำ

- ➡ ที่มาและความสำคัญ
(เหตุผลในการทำโครงการงาน มีความเป็นมาอย่างไร)
- ➡ วัตถุประสงค์ (เพื่อศึกษาอะไรบ้าง ?)
- ➡ สมมติฐานของการค้นคว้า (ถ้ามี)
- ➡ ระยะเวลาและสถานที่ในการศึกษา
- ➡ ขอบเขตของการศึกษา

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 ;วิธีดำเนินการ

- ➡ วิธีดำเนินการ
 - วัสดุ อุปกรณ์
 - วิธีการศึกษา (ศึกษาอย่างไร? ตามลำดับขั้นตอน)

บทที่ 4 ผลการศึกษา

➡ ผลการศึกษาค้นคว้า

(เขียนความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาโครงการงาน)

บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ

➡ สรุปผลและข้อเสนอแนะ

(หลังจากศึกษาโครงการงานมีสิ่งที่จะแนะนำผู้อื่นอย่างไรบ้าง)

➡ เอกสารอ้างอิง

(คือเอกสารที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า)

ซึ่งการเขียนรายงานจะเขียนเป็นรายงาน 5บท

ตัวอย่าง

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

เนื่องจากที่บ้านของสมาชิกผู้ทำโครงการมีต้นสาकुหลายต้นซึ่งต้นสาकुนี้ชาวบ้านจะนำมาทำแปงซึ่งนำมาทำขนมได้ เรียกว่าแปงสาकु นอกจากนั้นที่ต้นสาकुยังมีด้วงมาวางไข่และกินต้นสาकुที่ล้มตายเมื่อหนอนด้วงในต้นสาकुโตขึ้นก็ผ่าต้นสาकुและจับหนอนด้วงมากินเป็นอาหารซึ่งมีรสอร่อยมากเป็นที่นิยมกิน แต่บางครั้งก็มีหนอนด้วงจำนวนน้อย และบางครั้งก็ไม่มีถ้าตัดต้นสาकुทิ้งก็จะเสียต้นสาकुไป

ปัจจุบันนี้ หนอนด้วงจะหายากมาก และมีราคาแพง ทางกลุ่มผู้จัดทำโครงการจึงได้ร่วมกันทำการศึกษา วิธีการเพาะเลี้ยงหนอนด้วง ด้วยต้นสาकुเพื่อจะได้นำไปประกอบอาหาร ซึ่งมีคุณค่าทางโภชนาการมาก และทางกลุ่มอยากรู้ว่าการเพาะเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาकुจะให้ผลดีกว่าการปล่อยให้อยู่ตามธรรมชาติหรือไม่

สมมติฐาน

การเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาकु จะได้หนอนด้วงจำนวนมากว่าการปล่อยให้อยู่เองตามธรรมชาติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิธีเลี้ยงหนอนด้วง
2. เพื่อศึกษาลักษณะ และระยะเวลาการเจริญเติบโตของหนอนด้วง
3. เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

สถานที่และระยะเวลาในการทำโครงการ

ศึกษาหาความรู้ ในการเลี้ยงหนอนด้วงจากภูมิปัญญาชาวบ้าน คุณปรีชาภรณ์ เกตุชู ตำบลพญาขัน อำเภอมือง จังหวัดพัทลุง และทำการเลี้ยงที่บ้านสมาชิก คือ เด็กหญิง ทักษพร ปรีชา ที่สวน ตำบลท่ามิหรำ อำเภอมือง จังหวัดพัทลุง ตั้งแต่วันที่ 3 สิงหาคม 2545 ถึง วันที่ 23 ตุลาคม 2545 รวมเวลา 81 วัน

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

หมายถึง การค้นคว้าเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง กับโครงการ เป็นการค้นคว้าเพื่อสนับสนุนและแสดงให้ผู้อ่านเห็นว่าก่อนทำโครงการได้มีการศึกษาค้นคว้าจนมีความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องแล้ว การค้นคว้าตอนนี้จะค้นคว้าเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำโครงการ อาจเป็นเรื่องที่ตรงจริงๆ หรือใกล้เคียงก็ได้ เช่น ศึกษาเรื่องการเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาकु เอกสารที่เกี่ยวข้องคือ เรื่องต้นสาकु เรื่องหนอนด้วงซึ่ง

ข้อมูลในบทที่ 2 เป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ซึ่งหาได้จาก

❖ อินเทอร์เน็ต

❖ ห้องสมุด

แหล่งข้อมูลทุกแหล่งในสถานที่จริง

❖ อื่นๆ

ตัวอย่าง

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ต้นสาकु สาकुเป็นพืชท้องถิ่นขึ้นตามธรรมชาติ มีมากในเขตภาคใต้ เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยวอยู่ในตระกูลปาล์ม ต้นสาकुขยายพันธุ์โดยการแตกหน่อ

ชื่ออื่น : สาकु (มลายู-ใต้)

ชื่อวิทยาศาสตร์ว่า แมรันตา อะรันดินาซี แอล (Maranta arundinacea L.)

ชื่อภาษาอังกฤษว่า แอร์โรว์รูต (Arrowroot)

อยู่ในตระกูล แมรันเตซี (Marantaceae)

เป็นพืชเนื้ออ่อนมีอายุอยู่ได้ปลายฤดู มีหัวซึ่งเกิดจากลำต้นใต้ดินโดยหัวขยายตัวอยู่ใต้ระดับดิน หัวใหญ่ กลม ยาว ขนาดของหัว ๒.๕ ซม. ยาว ๒๐-๔๕ ซม. ใบเป็นชนิด แลนซีโอเลต (lanceolate) เหมือนใบคล้าดอกสีขาว เป็นข้อแฝด เมล็ดสีแดงแต่ไม่ค่อยติดเมล็ด

ฤดูปลูก

สามารถขึ้นได้ในที่ที่มีฝน ๑,๕๐๐-๒,๐๐๐ มม. จึงควรปลูกในเวลาที่มึ่น้ำหรือสามารถให้น้ำได้ เพียงพอตลอดอายุการเจริญเติบโต สาเหตุของอากาศร้อนและชื้น ฤดูปลูกที่เหมาะสม ได้แก่ ฤดูฝน

วิธีปลูก

โดยทั่วไปปลูกจากหัว โดยตัดเป็นท่อนสั้นๆ ยาวประมาณ ๕ ซม. บางทีก็รมควันหัวเสียก่อน เพื่อให้งอกเร็วขึ้น บางครั้งก็ปลูกด้วยหน่อ (sucker) บางรายขุดเก็บหัวจากต้นเก่าเท่านั้น ทั้งต้นอ่อนที่เกิดจากหน่อให้เติบโตต่อไป ไม่ต้องปลูกใหม่

การเขียนรายงานบทที่ 3

จะเขียนเกี่ยวกับอุปกรณ์และ วิธีดำเนินการเหมือนเขียนเค้าโครงของโครงการ

ตัวอย่าง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

อุปกรณ์

1. สมุดจดบันทึก
2. กล้องถ่ายรูป
3. กระดาษทำหนังสือเล่มเล็ก
4. อุปกรณ์ในการศึกษา
 - 4.1 ต้นสาธุ
 - 4.2 เศษดินสาธุต้นเก่าที่มีจิ้งจืดงปะปนอยู่
 - 4.3 พ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ของด้วง
 - 4.4 ปีกของต้นมะพร้าว

วิธีดำเนินการ

1. ศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้าน ของคุณ ปรียาภรณ์ เกตุชู
2. เตรียมสถานที่ในการเลี้ยงหนอนด้วง ที่มีแสงส่องถึง
3. เตรียมต้นสาธุโดยตัดเป็นท่อนๆ ยาว 50 เซนติเมตร
4. เรียงต้นสาธุ เรียงคู่กันแต่ละแถวห่างกันประมาณ พอเดินได้ ให้ถูกแสงแดดบ้างและควรอยู่ใกล้ต้นไม้ใหญ่
5. ใช้ขวานเจาะบริเวณด้านบนท่อนสาธุให้เป็นสะเก็ด 8 – 9 ที่ เพื่อให้มีน้ำขัง

6.แล้วเอาเศษต้นสาकुที่ผ่านการเลี้ยงมาแล้วผสมกับขี้ด้วง เอามาพอกไว้ด้านบน เพื่อให้เกิดกลิ่นเปรี้ยว แมลงหวี่หรือแมลงปีกแข็งจะชอบ

7. ปล่อยพ้อพันธุ์ แม่พันธุ์ ใช้ปีกมะพร้าวปิดทับ

8. ทำการศึกษา สังเกต และจดบันทึก

การเขียนรายงานผลโครงการ บทที่ 4

บทที่ 4

ผลจากการศึกษา

คือ การบันทึกผลการศึกษาในการทำโครงการว่านักเรียนศึกษาหัวข้ออะไรบ้าง เมื่อดำเนินการศึกษาครบทุกขั้นตอน เกิดความรู้อะไร ให้บันทึกความรู้ที่ศึกษามาให้ละเอียดทุกหัวข้อ ซึ่งการบันทึกทำได้หลายวิธีเช่น

- ▶ บันทึกเป็นตาราง
- ▶ บันทึกแบบแสดงแผนภูมิ
- ▶ อื่นๆ

ตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลจากการศึกษา

หลังจากทางกลุ่มผู้ทำโครงการได้ทำการเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาकुเสร็จแล้วได้ความรู้จากการศึกษา ดังนี้

1. หนอนด้วงชอบอาศัยอยู่กับต้นสาकु เนื่องจากต้นสาकुเป็นแป้งที่เป็นอาหารที่หนอนด้วงชอบ
2. การเลี้ยงจะได้ผลดีกว่าการอยู่เองตามธรรมชาติ เพราะต้องควบคุมดูแลความชื้น เช่น ต้องรดน้ำทุกวันเพื่อให้ท่อนสาकुเปียกชุ่มเร็ว ตัวอ่อนจะได้กินอาหารได้ง่ายขึ้น ทำให้หนอนโตเร็วได้ปริมาณมากขึ้น
3. ทำให้ทราบวงจรชีวิตหนอนด้วงตั้งแต่เริ่มระยะวางไข่ใช้เวลา 1 สัปดาห์ แรกเป็นตัวอ่อนโตเต็มวัยใช้เวลา 40 – 45 วัน หนอนด้วงที่โตเต็มที่พร้อมจะเก็บผลผลิตนำมารับประทานและจำหน่ายได้ หากปล่อยทิ้งไว้ไม่เก็บผลผลิต หนอนด้วงจะเข้าระยะดักแด้และใช้เวลา 2 สัปดาห์ ก็จะออกจากดักแด้กลายเป็นพ้อพันธุ์ แม่พันธุ์ต่อไปตามวัฏจักรวงจรชีวิต

4. ทำให้ทราบวิธีการเก็บรักษาหนอนด้วงขนาดตัวโตเต็มวัยด้วยการใส่เศษซากที่เหลืออยู่ให้หนอนด้วงเมื่อโตเต็มวัยจะขึ้นมาอยู่ด้านบน ตัวหนอนจะมีสีเหลืองหรือสีน้ำตาล หรือโดยวิธีการเคาะจะมีเสียงดัง ปู ปู จากนั้นก็เก็บหนอนด้วงมากินได้

5. ทำให้ทราบวิธีการปรุงอาหารจากหนอนด้วง เช่น ต้มให้สุกเติมเกลือเล็กน้อย ผัดกับน้ำปลา ข้าวผัดหนอนด้วง และอื่นๆ

6. ศัตรูของหนอนด้วง คือ มด คางคก อิ้งอ่าง

7. ห้ามใช้ยาฆ่าแมลงเพราะจะเกิดอันตรายได้

8. เศษดินซากที่มีจิ้งด้วงปะปนอยู่สามารถนำไปใช้ที่โรงเรียนเป็นปุ๋ยได้ดี ทำให้ต้นไม้งอกงาม

การขยายผลทางการศึกษา

การขยายผลแบ่งเป็น 3 ระยะ

1. ศึกษาจากระยะปล่อยพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ จนตัวอ่อนเติบโตเต็มวัย ก็นำโครงการไปเผยแพร่แก่เพื่อนๆ และผู้สนใจ

2. ศึกษาเพิ่มเติมด้านวงจรชีวิต โดยเว้นตัวหนอนด้วงที่โตเต็มวัยไว้ในดินซากให้เข้าสู่ระยะดักแด้ จนเติบโตเป็นพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์

3. ระยะขยายโครงการเลี้ยงหนอนด้วงต่อไปใช้เป็นปุ๋ย ในสวนและใช้ในแปลงเกษตรของโรงเรียน

การเขียนรายงานผลโครงการ บทที่ 5

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

เป็นการบันทึกผลโดยสรุปในการทำโครงการว่าได้รับความรู้อะไรบ้าง เกิดผลดีต่อนักเรียนอย่างไร แหล่งเรียนรู้ที่ไปศึกษามีคุณค่ามากน้อยแค่ไหน มีคุณค่าอย่างไร มีข้อเสนอแนะในการทำโครงการครั้งต่อไปอย่างไร หรือข้อเสนอแนะอื่นๆที่จะแนะนำ

ตัวอย่าง

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการที่กลุ่มของหนูได้ทำการศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการเลี้ยงหนอนด้วงของคุณปรีชา ภรณ์ เกตุชู และได้ทำการเลี้ยงหนอนด้วงด้วยดินซากเพื่อศึกษาว่าการเลี้ยงหนอนด้วงจะได้จำนวน

นอนดึกมากกว่าปล่อยให้ตัวเองตามธรรมชาติ และผู้ทำโครงการยังได้รับความรู้เรื่องนอนดึกด้านอื่นๆอีกเช่น วิธีการเลี้ยง วงจรชีวิต การทำอาหาร และทำให้เกิดรายได้อีกด้วย

กลุ่มของหนูจึงคิดว่าในชุมชนของเราจังหวัดพัทลุงยังมีปัญหาท้องถิ่นอื่นๆ อีกมากมายที่น่าสนใจที่พวกเรายังไม่รู้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีคุณค่ามากที่พวกเราควรเข้าไปศึกษาและอนุรักษ์ไว้

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ฝึกการสังเกตสิ่งต่างๆรอบตัว
2. ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
3. ได้รับความรู้จากการทำโครงการ
4. ทำให้มีรายได้เสริม

ข้อเสนอแนะ

- 1..การศึกษาการเลี้ยงนอนดึกต้องสังเกตและบันทึกทุกขั้นตอนอย่างละเอียดจึงจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง
- 2.ครั้งต่อไปควรศึกษาการเลี้ยงนอนดึกด้วยวิธีอื่นๆบ้าง
- 3.ครั้งต่อไปควรศึกษาสัตว์ชนิดอื่นๆที่น่าสนใจบ้าง เพราะได้ความรู้มากมาย

เอกสารอ้างอิง

1. ศึกษาความรู้จากสถานที่จริง จากนางปรียาภรณ์ เกตุชู
2. ทดลองเลี้ยงนอนดึกด้วยต้นสาเกที่บ้าน
3. ศึกษาความรู้จากอินเทอร์เน็ต www.google.co.th

เรื่อง การเขียนกิตติกรรมประกาศ

คือ การแสดงความขอบคุณผู้ให้ความรู้ ให้คำปรึกษาและให้การช่วยเหลือให้โครงการสำเร็จ

ตัวอย่าง

กิตติกรรมประกาศ

การทำโครงการเรื่องการเลี้ยงนอนดึกด้วยต้นสาเก สำเร็จด้วยดี ต้องขอขอบคุณ ผู้ที่ให้คำปรึกษาและให้การสนับสนุน กลุ่มของข้าพเจ้าดังต่อไปนี้

1. นางอินดี ถาวโรจน์ ผู้อำนวยการ
2. นายสมพงษ์ กาพวงส์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
3. นางกัลยาณี ศรีขาว นางราตรี ปรีชา อาจารย์ที่ปรีชา
4. นางปรียาภรณ์ เกตุชู ผู้ให้คำแนะนำในการเลี้ยงนอนดึก
5. นางณัฐญา มุสิกวงศ์ หัวหน้าห้องสมุด

6. นางสาวรัตนารี เสริมแก้ว หัวหน้างานนวัตกรรม
7. นายมาโนชญ์ โกฏิกุล หัวหน้างานวิทยาศาสตร์
8. นายทนงศักดิ์ วงศ์สวัสดิ์ อาจารย์วิชาเกษตร
- 9.. นายเชิด ปัจดา ผู้ช่วยเหลือในการเตรียมอุปกรณ์

คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทุกท่านที่คอยให้การช่วยเหลือด้านต่างๆไว้ ณ ที่นี้ด้วย

การเขียนบทคัดย่อ

บทคัดย่อคือ การเขียนบอกเรื่องย่อของโครงงาน มีชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ วิธีการศึกษา และสรุปผลการศึกษาโดยย่อไม่เกิดหนึ่งหน้า

ตัวอย่าง

บทคัดย่อ

จากการที่กลุ่มผู้ทำโครงงานได้ทำการศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้าน ของคุณปรียาภรณ์ เกตุชู จากนั้นได้ทำการเพาะเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาकु พบว่า ต้นสาकुเป็นอาหารที่หนอนด้วงชอบ และทำให้หนอนด้วงเจริญเติบโตได้ดีกว่าอยู่ตามธรรมชาติ นอกจากนั้นผู้ทำโครงงานได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของหนอนด้วงตั้งแต่ระยะวางไข่ เป็นตัวอ่อน โตเต็มวัย แล้วจึงเก็บหนอนด้วงในระยะนี้ไปรับประทานเป็นอาหาร และศึกษาการทำอาหารจากหนอนด้วง หลังจากนั้นได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับวงจรชีวิต ระยะเข้ารังเป็นดักแด้ และเติบโตเป็นพ่อพันธุ์-แม่พันธุ์ ซึ่งเรียกว่าแมลงปีกแข็ง หรือแมลงหวี่ จากการทำโครงงานการเลี้ยงหนอนด้วงด้วยต้นสาकु ทำให้พวกหนูได้รับความรู้มากมาย ได้มีหนอนด้วงไว้รับประทานเป็นอาหารและทำให้มีรายได้จากการทำโครงงานครั้งนี้ด้วย

บัตรใบงาน

เรื่อง การเขียนรายงานโครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คำชี้แจง : ให้นักเรียนศึกษาตัวอย่างการเขียนรายงานจากบัตรเนื้อหา และพิมพ์รายงานผล
โครงการสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ที่มาและความสำคัญ (เหตุผลในการทำโครงการ มีความเป็นมาอย่างไร)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สมมติฐาน (ถ้ามี)

.....

.....

วัตถุประสงค์ (เพื่อศึกษาอะไรบ้าง ?)

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ระยะเวลาและสถานที่ในการทำโครงการ

.....

.....

.....

ขอบเขตในการศึกษา

.....

.....

การเขียนรายงานผลโครงการงาน บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

[illegible]

การเขียนรายงานผลโครงการ บทที่ 3

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

อุปกรณ์ (ที่ใช้ในการศึกษา)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

วิธีดำเนินการ (เป็นขั้นตอนในการศึกษาข้อมูล การทำโครงการ)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....

แผนการปฏิบัติงาน (เป็นขั้นตอนการวางแผนในการศึกษา
โครงการทุกขั้นตอน)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

การเขียนรายงานผลโครงการ บทที่ 4

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการศึกษาโครงการเรื่อง.....ทำให้พวกหนูได้รับความรู้อย่างนี้

1.
2.
3.
4.

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำโครงการ (ควรเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์)

1.
- 2
3.
4.

ข้อเสนอแนะ

1.
- 2

เอกสารอ้างอิง (หนังสือ เว็บไซต์ ที่ใช้ในการค้นคว้าหาข้อมูล)

.....

.....

.....

.....

บัตรสรุป

เรื่อง การเขียนรายงานโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การเขียนรายงานโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เมื่อนักเรียนศึกษาโครงการเสร็จทุกขั้นตอน จะเป็นขั้นตอนการเขียนรายงานผลโครงการ ซึ่งมีขั้นตอนการเขียนคล้ายกับเค้าโครงของโครงการ ดังนี้

- ➡ ชื่อโครงการ
- ➡ ชื่อผู้ทำโครงการ
- ➡ ครูที่ปรึกษา
- ➡ กิตติกรรมประกาศ

(การเขียนขอบคุณผู้ที่ให้การช่วยเหลือในการศึกษาโครงการได้สำเร็จ)

- ➡ บทคัดย่อ

คือ การเขียนบอกเรื่องย่อของโครงการ เช่น เรื่อง วัตถุประสงค์

วิธีศึกษา ผลการศึกษา

บทที่ 1 บทนำ

- ➡ ที่มาและความสำคัญ

(เหตุผลในการทำโครงการ มีความเป็นมาอย่างไร)

- ➡ วัตถุประสงค์ (เพื่อศึกษาอะไรบ้าง ?)
- ➡ สมมติฐานของการค้นคว้า (ถ้ามี)
- ➡ ระยะเวลาและสถานที่ในการศึกษา
- ➡ ขอบเขตของการศึกษา

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 ;วิธีดำเนินการ

- ➡ วิธีดำเนินการ

- วัสดุ อุปกรณ์
- วิธีการศึกษา (ศึกษาอย่างไร? ตามลำดับขั้นตอน)

บทที่ 4 ผลการศึกษา

- ➡ ผลการศึกษาค้นคว้า

(เขียนความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาโครงการ)

บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ**➡ สรุปผลและข้อเสนอแนะ**

(หลังจากศึกษาโครงการนี้มีสิ่งที่จะแนะนำผู้อื่นอย่างไรบ้าง)

➡ เอกสารอ้างอิง

(คือเอกสารที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า)

แบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 11
เรื่อง การเขียนรายงานโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คำชี้แจง

☞ แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 15 นาที

☞ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนข้อตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ

1. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>ลักษณะของการเขียนรายงานที่ถูกต้อง ก. ข้อความที่เขียนสั้นชัดเจน ข. ใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย ค. เขียนรายงานเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจแนวคิด ง. เขียนอธิบายอย่างละเอียดใช้ภาษาทางราชการเท่านั้น 2. การเขียนรายงานโครงงานเป็นขั้นตอนที่ดำเนินการต่อจากข้อใดต่อไปนี้ ก. การแสดงผลงาน ข. การเขียนเค้าโครง ค. การลงมือทำโครงงาน ง. การวิเคราะห์โครงงาน 3. สิ่งใด<u>ไม่</u>จำเป็นที่จะต้องไว้ในหัวข้อการเขียนรายงานโครงงาน ก. เอกสารอ้างอิง ข. บทคัดย่อ ค. ประเภทโครงงาน ง. เอกสารอ้างอิง	4. การเขียนคำขอบคุณควรเขียนในลักษณะใด ก. เขียนขอบคุณเป็นรายบุคคล ข. เขียนเหตุผลในการทำโครงงาน ค. เขียนขอบคุณผู้ที่ให้ความร่วมมือในการทำโครงงาน ง. เขียนอธิบายผลการดำเนินงาน 5. เรา<u>ไม่</u>จำเป็นที่ต้องเขียนสิ่งใดลงในหัวข้อที่มาและความสำคัญของโครงงาน ก. ความสำคัญของโครงงาน ข. การนำเสนอโครงงาน ค. เหตุผลในการทำโครงงาน ง. การนำโครงงานไปใช้ประโยชน์ 6. ถ้านักเรียนต้องการเขียนแหล่งสืบค้นข้อมูลในการทำโครงงานควรเขียนไว้ในหัวข้อใด ก. บทคัดย่อ ข. บรรณานุกรม ค. กิตติกรรมประกาศ ง. ที่มาและความสำคัญ
---	---

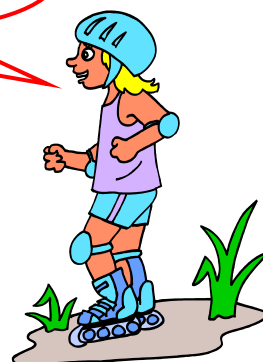
7 ขั้นตอนใดที่แสดงให้เห็นแนวคิดวิธีการและผลการศึกษาของโครงการโดยสรุปไว้ชัดเจน ก. บทคัดย่อ ข. กิตติกรรมประกาศ ค. ที่มาและความสำคัญ ง. เอกสารที่เกี่ยวข้อง 8 การเขียนรายงานบทที่ 4 เป็นการเขียนขั้นตอนใดต่อไปนี้ ก. บทนำ ข. เอกสารที่เกี่ยวข้อง ค. วิธีดำเนินการ ง. สรุปผลการศึกษาครั้งนี้	9 ขั้นตอนการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะควรไว้ในบทใด ก. บทที่ 1 ข. บทที่ 2 ค. บทที่ 3 ง. บทที่ 4 10.ข้อใดไม่สัมพันธ์กัน ก. คิดหัวข้อโครงการ : เรื่องโครงการ ข. วางแผนโครงการ : ค่าโครงการ ค. ลงมือปฏิบัติงาน : จัดกระทำข้อมูล ง. เขียนรายงานโครงการ : นำเสนอ
--	--

เฉลยคำตอบแบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 11

(สำหรับครู)

1. ง	2. ค	3. ค	4. ค	5. ข
6. ง	7. ก	8. ง	9. ง	10. ง

**คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

**เรื่อง
การนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**

**กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 2 ชั่วโมง**

คู่มือครู

องค์ประกอบของคู่มือครู มีดังนี้

1. คำชี้แจงสำหรับครู
2. รายการอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้
3. แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 3.1 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
 - 3.2 สาระสำคัญ
 - 3.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 - 3.4 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 3.5 สาระการเรียนรู้
 - 3.6 กิจกรรมการเรียนรู้
 - 3.6.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 3.6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 3.6.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 3.6.4 ขั้นขยายความรู้
 - 3.6.5 ขั้นประเมินผล
 - 3.7 สื่อการเรียนการสอน
 - 3.8 การประเมินผล
 - 3.9 กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูผู้สอนควรศึกษาชุดการเรียนรู้ก่อนใช้ให้เข้าใจ
2. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือในการใช้ชุดการเรียนรู้
3. ครูผู้สอนควรตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไข
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจทุกขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด
5. การสอนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นสร้างความสนใจ
 - 5.2 ขั้นสำรวจและค้นหา
 - 5.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป
 - 5.4 ขั้นขยายความรู้
 - 5.5 ขั้นประเมินผล
6. ขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม หากนักเรียนมีปัญหา ครูควรให้คำปรึกษาและการอภิปรายไม่ควรส่งเสียงดัง เพราะจะทำให้รบกวนกลุ่มอื่น

รายการอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้

1. คู่มือครู	จำนวน 1 ของ
2. ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน	จำนวน 13 ชุด
แต่ละชุดประกอบด้วย	
2.1 บัตรคำสั่ง	จำนวน 1 ชุด
2.2 บัตรเนื้อหา	จำนวน 1 ชุด
2.3 บัตรใบงาน	จำนวน 1 ชุด
2.4 บัตรสรุป	จำนวน 1 ชุด
3. แผนผังการจัดชั้นเรียน	จำนวน 1 ชุด

แผนผังการจัดชั้นเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กระดานดำ

โต๊ะครู

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 4

กลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 7

กลุ่มที่ 8

กลุ่มที่ 9

กลุ่มที่ 10

สำรอง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง การนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา

ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา 2 ชั่วโมง

ทำการสอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ส.2.1.3 เข้าใจและปฏิบัติตามบรรทัดฐานและวัฒนธรรมในจังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญในวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับในคุณค่าซึ่งกันและกัน

มาตรฐาน ส.4.2.2 เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น

มาตรฐาน ส.5.2.4 มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

การนำเสนอโครงงาน เป็นการเสนอผลงานที่ได้ศึกษาค้นคว้าสำเร็จลงแล้วให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจ ซึ่งอาจกระทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดนิทรรศการ การสาธิตแสดงประกอบการรายงาน

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- 3.1 รู้และเข้าใจวิธีการนำเสนอผลงานโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้
- 3.2 อธิบายวิธีการเขียนรายงานเสนอผลของโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้
- 3.3 เห็นความสำคัญในการนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 4.1 นักเรียนสามารถบอกวิธีการนำเสนอผลงานโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้
- 4.2 นักเรียนสามารถรายงานเสนอผลของโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้
- 4.3 นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการนำเสนอผลงานโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้
- 4.4 นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม

5. สารการเรียนรู้

การนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1. ขั้นสร้างความสนใจ

6.1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

6.1.2 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

6.1.3 ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการการเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.1.4 ให้นักเรียนยกตัวอย่างรูปแบบการนำเสนอโครงงานที่นักเรียนได้เรียนรู้โดยการศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

6.2 ขั้นสำรวจและค้นหา

6.2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรับชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 13 เรื่อง การนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แล้วร่วมกันวางแผนเพื่อทำกิจกรรมตามตามขั้นตอนต่อไปนี้

6.2.1.1 อ่านบัตรคำสั่ง แล้วปฏิบัติตาม

6.2.1.2 นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้จากบัตรเนื้อหา เรื่อง การนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป

6.3.1 นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการนำเสนอโครงงาน

6.3.5 นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลการนำเสนอโครงงานพร้อมทั้งประเมินให้คะแนนการนำเสนอโครงงานของสมาชิกกลุ่มอื่น

6.4 ขั้นขยายความรู้

6.4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปนำเสนอโครงงาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และตอบข้อซักถามจากครูและเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ

6.4.3 ครูผู้สอนมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละคนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ตที่ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเขียนบันทึกลงในสมุดบันทึกของตนเอง

6.5 ขั้นประเมินผล

6.5.1 ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ยังสงสัย

6.5.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.5.3 ครูตรวจบัตรใบงานและแบบทดสอบของนักเรียนแล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คะแนนในแบบบันทึกคะแนน

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 ชุดการเรียนรู้แบบโครงงาน ชุดที่ 13 เรื่อง การนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมประกอบด้วย

7.1.1.1 บัตรคำสั่ง

7.1.1.2 บัตรเนื้อหา

7.1.1.3 บัตรสรุป

7.1.1.4 บัตรใบงาน

7.1.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องสมุดโรงเรียน

7.2.2 เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ

8. การวัดผลและการประเมินผล

8.1 วิธีการวัด

8.1.1 การทดสอบ

8.1.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.1.3 การสังเกตการทำงานกลุ่ม

8.1.4 การสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

8.2.1 แบบทดสอบ

8.2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน

8.2.3 แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

8.2.4 แบบสังเกตการนำเสนอผลงาน

8.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล

8.3.1 การทดสอบ ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

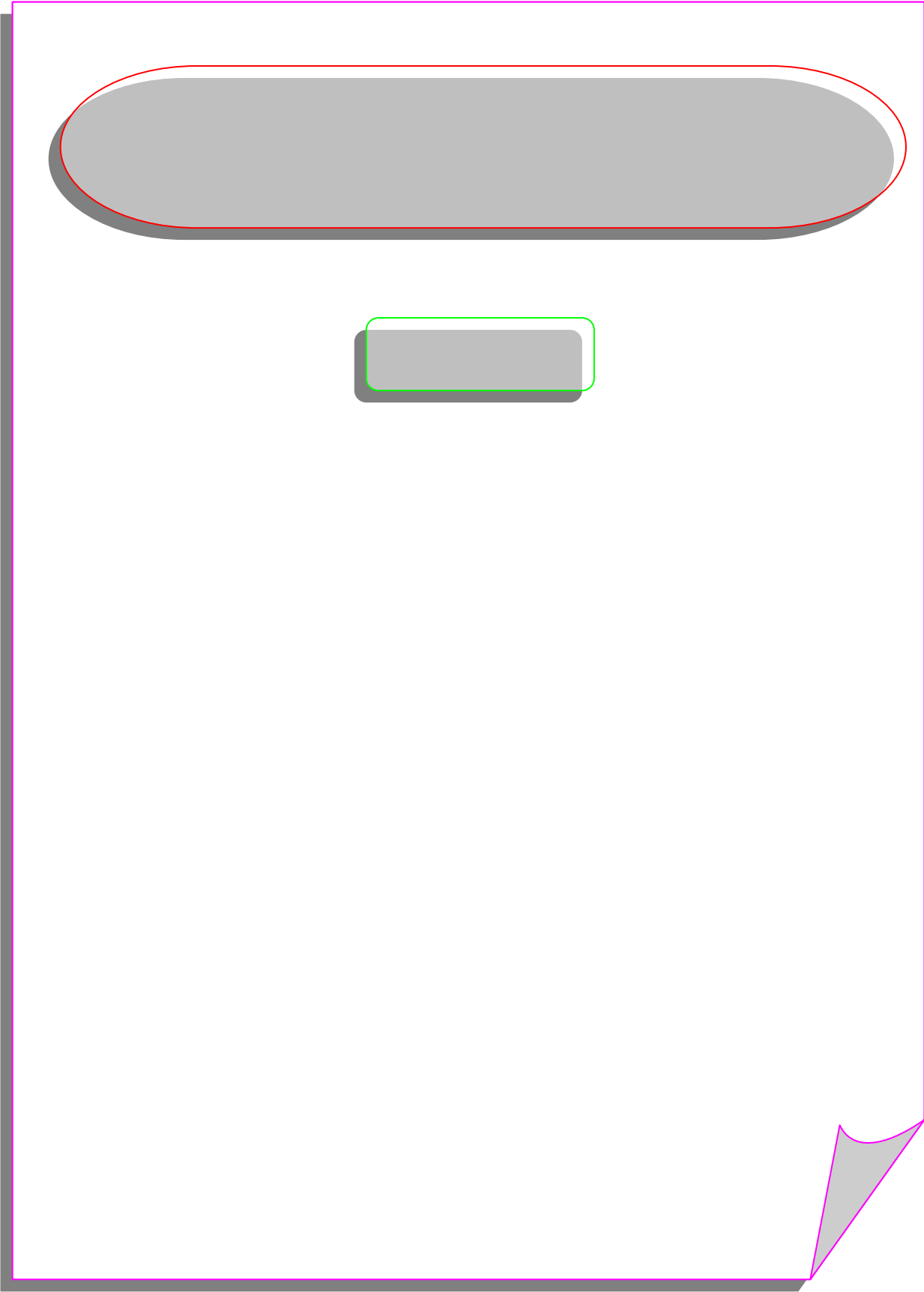
8.3.2 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.3 การสังเกตการทำงานกลุ่มของผู้เรียน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

8.3.4 การสังเกตการณ์นำเสนอผลงาน ใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 80

9. กิจกรรมเสนอแนะ

แนะนำให้นักเรียนศึกษาความรู้ เรื่อง การนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเพิ่มเติม ในห้องสมุดหรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในห้องเทคโนโลยีสารสนเทศโดยบันทึกผลการศึกษาลงในสมุดบันทึก

บัตรเนื้อหา

เรื่อง การนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การนำเสนอโครงงานเป็นขั้นตอนที่แสดงออกถึงผลผลิตความคิด และเป็นวิธีที่ทำให้ผู้อื่นได้รับรู้เข้าใจถึงผลงาน อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดนิทรรศการ จัดเตรียมผลงานที่จะนำเสนอต่อชุมชนโดยประชุมตกลงกันเสียก่อนในเรื่องของรูปแบบของแผนโครงงาน หัวข้อสำคัญที่จะนำเสนอ การเขียนข้อความที่จะติดในแผนโครงงาน กระบวนการหรือขั้นตอนการทำโครงงาน

หลักในการนำเสนอโครงงาน

1. ต้องทำความเข้าใจกับเรื่องที่จะอธิบายเป็นอย่างดี
2. คำนึงถึงความเหมาะสมของภาษา ควรให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย
3. รายงานอย่างตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม
4. พยายามเลี่ยงการอ่านรายงาน แต่อาจจดหัวข้อสำคัญ ๆ ไว้เพื่อช่วยให้การรายงานเป็นไปตามขั้นตอน
5. ขณะที่รายงานควรมองตรงไปยังผู้ฟัง
6. เตรียมตัวตอบคำถามกับเรื่องนั้น ๆ
7. ควรใช้สื่อเทคโนโลยีในการนำเสนอเพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจ

การประเมินโครงงาน

การประเมินโครงงานของนักเรียนเป็นสิ่งสะท้อนถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เนื้อหาสาระ กระบวนการทำงาน คุณภาพของงาน ทักษะในการสื่อสารการนำเสนอโครงงานของนักเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ทำให้ครูและนักเรียนได้เห็นปัญหา อุปสรรคการทำงาน แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาในการทำโครงงานต่อไป

การประเมินโครงงานอาจมีกรอบในการประเมินดังนี้

1. ประเมินอะไร
 - การแสดงออกด้านความรู้ความคิด ทักษะกระบวนการ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม
 - กระบวนการเรียนรู้
 - กระบวนการคิด
 - กระบวนการดำเนินงาน

- ผลงาน

2. ประเมินเมื่อใด

- ประเมินต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นโครงการ
- ประเมินระหว่างปฏิบัติงาน
- ประเมินหลังเสร็จสิ้นการทำโครงการ

3. ประเมินจากอะไร

- ผลงาน (เอกสาร/ชิ้นงาน)
- แบบบันทึกต่างๆ
- แฟ้มสะสมผลงาน
- หลักฐานอื่นๆ (ภาพถ่าย,วิดีโอ,วีดิทัศน์,แบบบันทึกเสียง)

4. ประเมินโดยใคร

- ตัวผู้ทำโครงการ
- เพื่อน
- ครู-อาจารย์
- ผู้ปกครอง
- ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ (ที่ปรึกษา,ผู้ทรงคุณวุฒิ)

5. ประเมินโดยวิธีใด

- การสังเกต
- การสอบถาม
- การสัมภาษณ์
- การตรวจรายงาน
- การตรวจผลงาน/ชิ้นงาน
- การทดสอบ
- การรายงานปากเปล่า
- การจัดนิทรรศการ

บัตรสรุป

เรื่อง การนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หลักในการนำเสนอโครงงาน

1. ต้องทำความเข้าใจกับเรื่องที่จะอธิบายเป็นอย่างดี
2. คำนึงถึงความเหมาะสมของภาษา ควรให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย
3. รายงานอย่างตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม
4. พยายามเลี่ยงการอ่านรายงาน แต่อาจจดหัวข้อสำคัญๆไว้เพื่อช่วยให้การรายงานเป็นไปตามขั้นตอน
5. ขณะที่รายงานควรมองตรงไปยังผู้ฟัง
6. เตรียมตัวตอบคำถามกับเรื่องนั้นๆ
7. ควรใช้สื่อเทคโนโลยีในการนำเสนอเพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจ

การประเมินโครงงาน

การประเมินโครงงานของนักเรียนเป็นสิ่งสะท้อนถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เนื้อหาสาระ กระบวนการทำงาน คุณภาพของงาน ทักษะในการสื่อสารการนำเสนอโครงงานของนักเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ทำให้ครูและนักเรียนได้เห็นปัญหา อุปสรรคการทำงาน แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาในการทำโครงงานต่อไป

การประเมินโครงงานอาจมีกรอบในการประเมินดังนี้

1. ประเมินอะไร
2. ประเมินเมื่อใด
3. ประเมินจากอะไร
4. ประเมินโดยใคร
5. ประเมินโดยวิธีใด

บัตรใบงาน

เรื่อง การนำเสนอโครงการงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอโครงการโดยมีครูที่ปรึกษาและสมาชิกกลุ่มอื่นช่วยประเมินผลโครงการตามแบบประเมินโครงการที่กำหนดให้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการประเมิน
2. ให้ประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นการทำโครงการแล้ว

ที่	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	โครงการแสดงให้เห็นถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้มากน้อยเพียงใด					
2	มีการศึกษาค้นหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังจะศึกษาอย่างชัดเจนและครอบคลุมเพียงใด					
3	สมมติฐานสอดคล้องกับปัญหาและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลอย่างชัดเจนเพียงใด					
4	เลือกใช้อุปกรณ์และเครื่องมือได้ถูกต้องและเหมาะสมเพียงใด					
5	ดำเนินการทดลองหรือการสำรวจได้ถูกต้องครบสมบูรณ์เพียงใด					
6	การรวบรวมข้อมูลกระทำได้อย่างละเอียดถูกต้องและตรงจุดประสงค์ที่ต้องการศึกษาเพียงใด					

ที่	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7	บันทึกข้อมูลตรงจุดประสงค์ที่ต้องการศึกษาถูกต้อง กระทำต่อเนื่องและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยเพียงใด					
8	มีการจัดกระทำข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องและเหมาะสมเพียงใด					
9	แปลความหมายได้ถูกต้องและสรุปผลสอดคล้องกับข้อมูลมากน้อยเพียงใด					
10	มีการทดลองหรือสำรวจเก็บข้อมูลมากเพียงพอที่จะทำให้ผลสรุปเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด					
11	การเขียนรายงานทำได้อย่างสมบูรณ์ครอบคลุมหัวข้อที่สำคัญเพียงใด					
12	ใช้ศัพท์เทคนิคและการสะกดคำถูกต้องหรือไม่					
13	มีการอ้างอิงเอกสารเพื่อให้โครงงานน่าเชื่อถือเพียงใด					
14	การนำเสนอเป็นขั้นตอนสมบูรณ์และน่าสนใจเพียงใด					
15	ผู้ทำมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่ทำมากน้อย เพียงใด					
16	การทำโครงงานได้แสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท ความมานะอดทนและความตั้งใจมากน้อยเพียงใด					

ชื่อกลุ่ม.....ชื่อโครงงาน.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

บัตรสรุป

เรื่อง การนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หลักในการนำเสนอโครงงาน

1. ต้องทำความเข้าใจกับเรื่องที่จะอธิบายเป็นอย่างดี
2. คำนึงถึงความเหมาะสมของภาษา ควรให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย
3. รายงานอย่างตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม
4. พยายามเลี่ยงการอ่านรายงาน แต่อาจจดหัวข้อสำคัญ ๆ ไว้เพื่อช่วยให้การรายงานเป็นไปตามขั้นตอน
5. ขณะที่รายงานควรมองตรงไปยังผู้ฟัง
6. เตรียมตัวตอบคำถามกับเรื่องนั้น ๆ
7. ควรใช้สื่อเทคโนโลยีในการนำเสนอเพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจ

การประเมินโครงงาน

การประเมินโครงงานของนักเรียนเป็นสิ่งสะท้อนถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เนื้อหาสาระ กระบวนการทำงาน คุณภาพของงาน ทักษะในการสื่อสารการนำเสนอโครงงานของนักเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ทำให้ครูและนักเรียนได้เห็นปัญหา อุปสรรคการทำงาน แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาในการทำโครงงานต่อไป

การประเมินโครงงานอาจมีกรอบในการประเมินดังนี้

6. ประเมินอะไร
7. ประเมินเมื่อใด
8. ประเมินจากอะไร
9. ประเมินโดยใคร
10. ประเมินโดยวิธีใด

แบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 13
เรื่อง การนำเสนอโครงงานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คำชี้แจง

☞ แบบทดสอบมีจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 15 นาที

☞ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนข้อตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ

1. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>ประเด็นสำคัญในการนำเสนอหรือจัดแสดงโครงงาน ก. ชื่อโครงงาน ข. ที่มาและความสำคัญของโครงงาน ค. บรรณานุกรม ง. วิธีดำเนินการ 2. การนำเสนอโครงงานที่ดีมีความสำคัญอย่างไร ก. ช่วยให้โครงงานได้รางวัล ข. ช่วยให้โครงงานน่าสนใจ ค. ช่วยให้โครงงานถูกเลียนแบบ ง. ช่วยให้โครงงานไม่น่าเชื่อถือ 3. “ให้เลือกเฉพาะหัวข้อที่สำคัญในการนำเสนอ” หัวข้อใดไม่นำเสนอ ก. ที่มาและความสำคัญของโครงงาน ข. บรรณานุกรม ค. วิธีดำเนินการ ง. ชื่อโครงงาน	4. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>ความสำคัญของการนำเสนอโครงงาน ก. ความปลอดภัยของการจัดการแสดง ข. ความเหมาะสมกับเนื้อหาที่จัดแสดง ค. นำเสนอโครงงานให้ครบทุกหัวข้อ ง. อธิบายหลักการและข้อความอย่างถูกต้อง 5. ประโยชน์ของการประเมินโครงงานมีอะไรบ้าง ก. ทำให้ทราบปัญหาอุปสรรคในการทำงาน ข. นำมาใช้ปรับปรุงการทำโครงงานครั้งต่อไป ค. ช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ง. ถูกทุกข้อ 6. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>กรอบแนวทางในการประเมินโครงงาน ก. ประเมินความคิดสร้างสรรค์ ข. ประเมินทักษะการสังเกต ค. ประเมินกระบวนการทำงาน ง. ประเมินเนื้อหาสาระ
--	--

7. การประเมินกระบวนการทำโครงการควรประเมินด้านใดบ้าง ก. กระบวนการเรียนรู้ ข. กระบวนการคิด ค. กระบวนการดำเนินงาน ง. ประเมินทุกข้อที่กล่าวมา 8. ข้อใดไม่ใช่หลักในการนำเสนอโครงการ ก. ควรอ่านรายงานอย่างละเอียด ข. รายงานอย่างตรงไปตรงมา ค. เตรียมตัวตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ง. ทำความเข้าใจเรื่องที่จะอธิบายอย่างดี	9. ข้อใดไม่ใช่เกณฑ์ให้คะแนนการรายงานด้วยวาจา ก. พูดยาวนานได้เสียงดังฟังชัด ข. รายงานตรงตามเนื้อหา ค. อ่านรายงานได้ถูกต้อง ง. ตอบคำถามให้ตรงประเด็น 10. การอธิบายอย่างย่อๆถึงเหตุฉุกเฉินในการทำโครงการเป็นการนำเสนอหัวข้อใดต่อไปนี้ ก. ที่มาและความสำคัญของโครงการ ข. บรรณานุกรม ค. วิธีดำเนินการ ง. สรุปและอภิปรายผล
---	--

เฉลยคำตอบแบบทดสอบชุดการเรียนรู้แบบโครงงานชุดที่ 13
(สำหรับครู)

1. ค 2. ข 3. ค 4. ค 5. ง
6. ข 7. ง 8. ก 9. ค 10. ก

